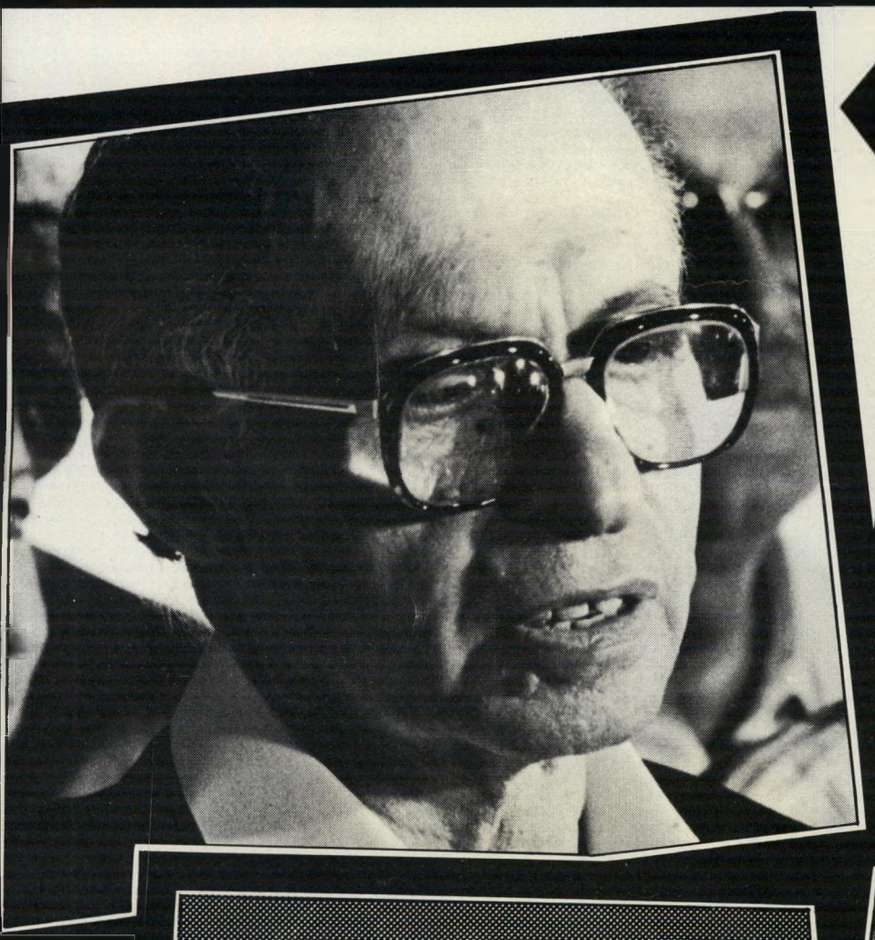
ב"ד אייר תשמ"ה, 15.5.1985 מיספר 2489 שנה 49 המחיר 1250 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

3 דורות דיכאון

הסב מנחם בגין
הסתגר

הבת לאה בגין התמוטטה

הנכדה מירב בגין
ניסתה השבוע להתאבד

שוקו קר

שוקופלא

מה הפלא?

משקה קקאו כמו בחו"ל-נמס מיד גם בחלב קר!

עלית

עלית

מכתבים

מיברק משר־התיקשורת

עורך העולם הזה התרעם על העדר תגובת הממשלה לביקור רגן בביטבורג (העולם הזה 1.5). **הממשלה אכן לא הגיבה, אבל שר אחד כן הגיב.**

השר אמנון רובינשטיין כן הגיב. הוא שלח מיברק לבית הלבן, ובו הפציר בנשיא רגן לבל יסע לביטבורג. כתב השר:

...בטוחני שההחלטה התקבלה ללא שיקול מקיף של כל ההשלכות הטמונות במעשה סימלי זה... אין זה מאוחר לבטל את ההחלטה, העלולה להתפרש, מבלי שהתכוונת לכך, כנסיון להמעיט בעוצמת הזוועות שבוצעו על־ידי חיות־הטרף הנאציות, וכעלבון לזכר קורבנותיהן.

כבן־אנוש, כיהודי, כישראלי, וכמעריץ גדול של מסורתה ההומניסטית של ארצות־הברית, אני מפציר בך ללכת בדרכי מנהיגים גדולים... לשנות דעתך.

יהושע עמישב, דובר מישרד־התיקשורת, ירושלים

● ● ●

ביטבורג זה לא הכל

למיקרא המיסמך הסודי של אדולף היטלר (העולם הזה 8.5), **שבו פורטו תוכניותיו לאחר הניצחון, מוטב, בכל זאת, להשאיר קצת אהדה לאמריקאים.**

הנשיא רגן נהג — יש רק מילה אחת להגדיר זאת — בצורה משונה. הוא הלך לו לביטבורג, אבל מי שקורא את התוכנית השטנית, שבכלל לא הייתה רחוקה כל־כך מהגשמה, כראי לו לזכור כי ביטבורג זה לא הכל ואמריקה זה לא רק רגן.

כי עם כל הכבוד לצבא האדום, שהקריב מיליונים, ולשאר בעלות־הברית במילחמת־העולם, היתה זאת אמריקה, הארי הישן, שהתנער מריבצו, הזיז את עצמו ובסופו של דבר הביא את הניצחון על היטלר.

וכמה היה על האמריקאים להתנער, יספיק ציון של עובדה אחת: באחד בספטמבר 1939, יום פרוץ מילחמת־העולם, היו כוחותיה המזויינים של ארצות־הברית מדורגים במקום ה־19 בעולם, בין פורטוגל לבולגריה!

חיים בן־יהודה, נתניה

● ● ●

שואת הצוענים

יהודים מנעו את השתתפותם של צוענים באזכרה לשואה (העולם הזה 24.4). **אבל הצוענים הובלו להשמדה גם ממקום שבו היתה קהילתם מיזערית.**

רק עתה, כשהגיע לידי גליון העולם הזה, גיליתי, בגינויו של אורי אבנרי, את העובדה הראויה באמת לכל גנאי, שיהודים סירבו לשתף צוענים באזכרה לשואה.

יד המיקרה היא שחגגו פה, באוסטריה, השבוע, את יום־הולדתו ה־75 של מולטימיליונר אחר, בעל רשת בתי־מלון, אחד טוביאס פורטשי. האיש הזה, כך גילה תחקירן־טלוויזיה חרוץ, היה הממונה על מישלוחי הצוענים מאוסטריה לאושוויץ. הוא ריכז את 9000 הצוענים במחנה־מעבר למישלוח, תוך שנתקל בהתנגדות (זמנית, אומנם) מצד שר־התעמולה הנאצי, יוזף גבלס, שביקש להתייחס לצוענים כאל מיעוט ארי ולחוס על חייהם.

בסופו של דבר, בתום המילחמה, נשארו באוסטריה 2000 צוענים בלבד. השאר נשרפו באושוויץ. ואוסטריה, כידוע, לא היתה בדיוק מרכז הצוענים באירופה.

ארנסט גרום, וינה, אוסטריה

● *הצוענים הם האירופים היחידים הזכאים להיקרא ארים. מושג זה ציין במקורו קבוצת לשונות – ולא גזע. שפתם של הצוענים, שבאו מאי־שם בהודו, דרך איראן, היא ארית. במובן זה, גם הפרסים הם ארים.*

● ● ●

מי מחייב את המדינה

ח"כ בני שליטא אמר את דעתו בנושא שטח אש 9 (העולם הזה 24.4). **עתה הוא מבקש להרחיב את היריעה.**

התערבותו של וייצמן היתה מיותרת... שטח 9 נמסר בזמנו לצרכים ביטחוניים צודקים, ולכן רק גורם זה יכול לקבוע היום אם סיבות העבר אינן רלוונטיות עוד. מכל מקום, אסור להתייחס לשטח האמור כאל אובייקט שבגינו מחלקים

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקידמי:

הכל נשאר במישפחה

דיפרסיה אינה עוברת בירושה, קובעים מומ חים לתורת־הנפש, אולם התערערות במישפחה יכולה לגרום להופעת הבעיות הנפשיות דור אחרי דור. בעוד מנחם בגין מסתגר בביתו מזה כמעט שנתיים, ניסתה נכדתו מירב (בתמונה) להתאבד. דודתה, לאה, בתו של בגין, התמוטטה בעבר.

34

כתבת השער האחורי:

חג'גות מובוטו

למראה ההתרגשות הטיקסית הרבה סביב האורח, מובוטו ססה סקו (בתמונה), אפשר היה לחשוב שמדובר בביקור של מנהיג מעצמה אדירה במדינה נידחת. אפילו סוניה פרס, אשת ראש־הממשלה, המסתתרת בדרך כלל מפני אור־הזרקורים, ויתרה על אלמוניותה.

10

מדור חדש:

העולם הבא

מדור ההומור המחודש של „העולם הזה": איך לפתור את בעיית האבטלה, באילו נסיבות יקבל המלך חוסיין ביפר, הביקיני של יש־ראל קיסר ומדוע הוצת סניף ה־חברה־קדישא.

42

היום שאחרי הבחירות

אחרי סיומן של הבחירות המשעממות ביותר בהסתדרות, מתכננים אנשי־חרות את ניקמת־המובסים: בעזרת תרגיל מישפטי הם שוקלים לחטוף כמעט בכוח כיסאות במועצות המנהלים של החברות ההס־תדרותיות.

6
7

ליל השגריר

המדור לילות ישראל עקב אחרי ג'קי מקייטן, שהלהיב יורמים, ואחרי סאלי וסמואל לואיס, שפתחו את הסאלון שלהם לאנשי־בוהימה.

38

מכות סביב אייבי

„הודי מלוכלך!" צעק אחד המבלים בפאב תל־אביבי לעבר ספן־השלום **אייבי נתן**. חבריו של אייבי התערבו בקטטה, ועכשיו חוקר השוטר את המכות שהיו שם.

37

תעלומת ארגוב

הראיון הטלוויזיוני המזעזע עם השגריר שלמה ארגוב ואשתו מעלה שוב את השאלה: מי היה מעוניין לפגוע בו, כדי למצוא תירוץ למילחמה היזומה של אריאל שרון?

9

זנות וגלגלים

בראיון בלעדי מספרת על עצמה האשה שחשפה את פרשת השוחד המיני במישרד־הרישוי: כיצד הידרדרה לזנות בעזרת רופא, ערכה אורגיות לקצינים, טיפלה בשר בממשלה והתאהבה ב־רישיון־הנהיגה שבידיה.

30

הפרקליטה

לאה צמל, עורכת־הדין הירושלמית, המתרכזת בהגנה על אסירים ביטחוניים, מספרת על השקפת עולמה ומכריזה: „זה יהיה נהדר אם לקרוא חותיי ישוחררו סוף־סוף!"

26

רחל המרחלת מדווחת:

עידית רזילי *(בתמונה) ויורם ברזילי ניצלו את ל"ג בעומר*

● ***דויד מושביץ*** *קנה 10 אחוזים ב־מיפעל אופנה ו־100 אחוזים בליבה של אחת השותפות* ● *המעצב* **לורנס איש־יהודה** *שוכר חסר הכנרה* ● **גבי גזית** *נפרד מענת עצמון,* **רונית ארבל, נורית גלרון וקומי כרמון.** *עכשיו הוא פנוי* ● **גילה גולן** *שוב אמא. גם בגיל 48 אפשר* ● *מדוע* **פייר ואבא שלו, אול־סי פרי**, *חוזרים לאמריקה?*

40

החצי השני

הרמטכ"ל משה („מוישה וחצי") לוי סיים זה עתה את מחצית תקופת כהונתו. העולם הזה **ליווה במשך יום את הקצין שונא הריב והמדון וראה כיצד הוא מתקפל לתוך תא הטייס.**

12

חתונת המעדנים

בחתונתם של **ליאון קופלר** (600 חנויות בקנדה) **ואיריית שטראוס** (מעדני חלב נהריה) ניגנו, כמובן, ואלסים של שטראוס וחילקו הרבה גלידה. העולם הזה היה שם.

22

שלושער ללאומית

השבוע של ריפעת טורק התחיל כסיוט, אך נגמר בשלושער, שפתח שוב את דרכם של כדורגלני הפו־על ירושלים לליגה הלאומית.

33

התחרה מחברה

פעם היו מוסיפים דנטלים רק לבגדים תחתונים. ה־קיץ חוזרת התחרה גם לאופנת העליונים.

24

המדורים הקבועים:

מיכתבים – היקינתון עדיף על הארוויזיון 3
קורא יקר – רעיון אקטואלי משנת 1966: קו מגן־דויד 4
תשקיף – מי הוא יהודי, נוסח פולין 5
במדינה – איך לרבע את המעגל 6
הנדון – ביצת־קולומבוס בדמשק 9
יומן אישי – חלום בכפר־מנחם ותותח נ"ח 15
אנשים – כמה מרוויח עוזר פרלמנטרי 16
קולנוע – מקונייאק עד קאן 19
גם זה וגם זה – גרילר חד־פעמי ומה זה כרוב־קלח 21
חלון־ראווה – שקופה, רכה ואווריריות: תחרה לקיץ 24
הוריסקום – ליקוי־חמה טוב ליהודים 29
שידור – יום החמישי השחור 31
מה הם אומרים – „בעלי־העסקים הישרים יחזרו רק בחגים!" 32
ספורט – עליה למירון לא מונעת חרבון 33
תמרורים – בין 262 השופטים יש רק 50 שופטות 36
לילות ישראל – המענטזת לאשכנזים ומרתון־זמר ללואיסים 38
תשבצופן – מה היה חסר בכסף הישן (3 אותיות) 39
רחל המרחלת – על מה חושב נווט פנטום בשבי המצרי 40

קו ירוק

עיתון בריטי פירסם לפני כמה ימים סיפור על אטימת הגבול הצפוני של ישראל מפני פיגועים אפשריים. אחרי נסיגת צה"ל מלבנון. לדברי העיתון, מוקם קו־מגן מודרני ביותר, הכולל גדרות אלקטרוניות ממוחשבות, חפיר בנוסח ימי־הביניים שנועד למנוע פריצה של מכוניות־תופת, ועוד ועוד. העיתון ידע גם לגלות את מחיר הקו הזה — סכום־עתק לכל קילומטר.

לי זה הזכיר את אחד המאמרים החשובים בהיסטוריה של העולם הזה.

ב־7 בדצמבר 1966 הופיעה בשבועון זה כתבה שנשאה את הכותרת „קו מגן־דויד".

משהו על הרקע: במהלך שנת 1966 גברו לאורך הגבול הסורי פיגועים של פידאיון פלסטיניים. בראש הפעולה עמד האירגון פת"ח של יאסר ערפאת, שהחל אז כוכב לעצמו במהירות מעמד חשוב בעולם הערבי.

הכתבה ברצמבר 1966
השגריר הסובייטי צחק

פעולה זו נתמכה על־ידי המישטר הסורי, שראה בכך אמצעי חשוב כדי ליטול את הכבוזה בעולם הערבי מידי גמאל עבד־אל־נאצר. המנהיג המצרי שהיה אליל העולם הערבי. סוריה ביקשה אז את הדוקטרינה של „מילחמת־שיחרור עממית" נגד ישראל.

ממשלת־ישראל, בהנהגת ראש־הממשלה ושר־הביטחון לוי אשכול, התייחסה למגמה זו בראגה גוברת. ראש המטה הכללי, יצחק רבין, השמיע הודעה שהיכתה גלים בעולם: שמטרתה של ישראל היא להפיל את המישטר הסורי. הוא רמז כי לשם כך מוכנה ישראל לצאת למילחמה. ראש־הממשלה השמיע הודעה דומה. מדי פעם פורסמו בעיתוני העולם ידיעות על ריכוז כוחות ישראליים בגבול הסורי.

שרדה הרגשה כללית כי המרחב צועד לקראת מילחמה. העלולה לגרום למשבר עולמי. סוריה נתמכה על־ידי ברית־המועצות, וישראל כבר היתה או בת־חסות של ארצות־הברית.

באחד הימים ביקש אותי השגריר הסובייטי ברמת־גן להיפגש עימו. השגריר היה איש פיקח, בעל חוש־חומור. בשיחה עימי טען שהפיגועים בגבול הסורי אינם אלא אמתלה לישראל לחרחר מילחמה. הכוונה האמיתית של ממשלת־ישראל היא, לדבריו, להפיל את המישטר הסורי, מפני שהוא פרו־סובייטי. פעולת ישראל היא חלק מקונגיה אמריקאית עולמית נגד ברית־המועצות.

הקשבתי לדברי השגריר ונתתי לו תשובה שנראתה לי הגיונית. אם ממשלת־ישראל משתמשת, לדעתו, בפיגועי הפידאיון כבאמתלה כדי לתכנן מילחמה בסוריה, מדוע לא תטיל מוסקווה על שגרירה בדמשק לבקש מממשלת־סוריה להפסיק את הפיגועים, ולוא לזמן־מה. עד שיישכך המשבר?

השגריר הסובייטי פרץ בצחוק. „האם אתה באמת חושב שמישהו בדמשק מקשיב לשגריר שלנו?" אמר.

פגישה עם אשכול

דחתפתחות זו מילאה אותי בדאגה. חששתי שישראל נגררת אל תוך מילחמה. העלולה להעלות את הסיכסוך הישראלי־ערבי לדרגה חמורה עוד יותר.

הצגתי שאלה: האם ניתן בימינו לאטום גבול באמצעי־מיגננה, אשר ימנעו כימעט לגמרי פיגועים מצד לוחמי־גרילה?

התעמקתי בחומר המקיצועי שהתפרסם בספרות הצבאית בעולם. בעיקר בקשר עם מילחמת ויאטנאם. שכבר היתה אז בעיצומה. האמריקאים החלו מפעילים שם מיגוון רחב מאוד של אמצעי־מיגננה חדשים, תוך שימוש בטכנולוגיה חדשה לגמרי. התייעצתי עם מומחים ביטחוניים בארץ. שהיו מוכנים להדריך אותי בחשאי בנושא זה.

התוצאה היתה אותה כתבה. הצעתי את הקמתו של קו־מגן מתוחכם, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים חדישים, בקרה אלקטרונית וחיל־פרשים אווירי (מסוקים). הצעתי לשתף בתוכנית זו את המעצמות. המעוניינות במניעת מילחמה במרחב, ולתבוע מהן את מימון הפרוייקט, שקראתי לו. כדי לסבר את האוזן, „קו מגן־דויד". הכתבה לא עוררה שום תגובה. מכיוון שהייתי אז חבר־כנסת, העליתי את הרעיון גם בבית־הנבחרים. הוא עורר סערה של קריאות־גנאי ודיבורי־לעג, בניגוד לדיעה הרווחת כיום, לא היו בכנסת השישית פחות כסילים מאשר בכנסת ה־11.

לא התייאשתי. ביקשתי פגישה עם ראש־הממשלה ושר־הביטחון, יחסיי עם לוי אשכול היו. משום־מה, לבביים מאוד. כאשר שלחתי לו פתק על בקשתי לשוחח עימו על נושא חשוב. הזמין אותי עוד באותו יום. נפגשנו בחדרו של ראש־הממשלה בקומה השניה של הכנסת.

בין השאר העליתי בה את רעיון קו־המגן, והרציתי עליו בהרחבה, על סמך הנתונים שהיו בידי. לא הופתעתי כאשר אמר אשכול כי הרעיון כבר נרון בצמרת מערכת־הביטחון. אולם הוא נפסל, לדבריו, ביגלל המחיר הגבוה. שכחתי את המיספר שהוא נקב בו (נדמה לי שזה היה שני מיליון דולאר לקילומטר, אך איני בטוח). נדהמתי מטיעון זה ואמרתי שמילחמה תעלה. בלי ספק, במחיר כספי הרבה יותר גבוה, שלא לדבר על מחיר־הדם.

ההמשך ידוע: היתה הסלמה בפיגועים (אם כי גם בשיאם הם לא התקרבו לרמת הפיגועים שאנחנו רגילים לה ביום). ישראל השיבה באימוי מילחמה. במאי 1967 טענה סוריה כי ישראל עומדת לפלוש לרמת־הגולן. גם ברית־המועצות הכריזה בקולי־קולות שישראל עומדת לפתוח במילחמה. גמאל עבד־אל־נאצר, שלא רצה לפגר אחרי הסורים, עשה מחווה דרמאתית וריכז צבא גדול בסיני. אין כיום ספק שהמנהיג המצרי לא התכוון לפתוח במילחמה, אך ישראל ראתה בכך איום על קיומה, ופתחה במילחמת ששת־הימים.

אלי אבנרי

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

סוכריות, אם על־ידי וייצמן ואם באמצעות מישהו אחר.

במידה והגורמים המוסמכים של צה"ל יגיעו למסקנה שהשטח כולו, או בחלקו, אינו נחוץ עוד, יהיה צורך לערוך בו פרצלציה חדשה... הדגשתי שאת הקרקעות שיש לגביהן בעלות קושאנית אמיתית ואלה, לדעתי, מעטות ביחס, יש להחזיר לבעליהן הפלאחים. קרקעות אחרות, חסרות בעלות פרטית, אפילו שעובדו בזמנו על־ידי מישהו, ייכנסו לחשבון הפרצלציה הכללי.

בנושא איקרית ובירעם הדגשתי שבעקרון אני בעד כיבוד הסכמים והתחייבויות... כוונתי היתה להתחייבויות רישמיות ומוסמכות ביותר, ואינני בטוח שכאלה ישנן בנמצא. התחייבות בעל־פה של מפקד מקומי אינה בבחינת התחייבות היכולה לחייב מדינה.

ח"כ בני שליטא, הכנסת

● ● ●

יתרון היקינתון

לא כל אחד מתפעל מהאירוויזיון.

אני בן דור הפלמ"ח. שירי האירוויזיון מגעילים אותי. אז פתחתי את הרדיו ורוויתי נחת משירים עבריים ישנים. ממש מחיים נפש. והופתעתי להאזין לשיר היקינתון מפי אהובה צרוק, אחרי כל־כך הרבה שנים שגגזו אותה. אומנם, העולם שייך לצעירים, אבל עדייו מוקדם מדי לקבור את הזקנים, הזכאים לשמוע שירה תרבותית.

נתן גולדגרט, חולון

● ● ●

בירבור אקדמי ממוספר

הקורא גורביץ קובע כי לא די לומר „חכמים, היזהרו בדבריכם!" אחרי עיון במיספרי הקרקעות והאנשים בגדה המערבית (העולם הזה 8.5) **הוא מציע לומר גם „חכמים, היזהרו במיספריכם!"**

הרוח הרעננה שרענן וייץ הכניס לדוח המיספרים היבשים והמבהילים של מירון בנבנישתי רק מוכיחה מה שתמיד סברתי. לא צריך להיבהל ממילים בומבסטיות ולא צריך להיבהל מערימות של מיספרים.

תירוץ־הדמה הזה — שהגדה המערבית מיושבת כולה יהודים ובין כך כבר נטלו את כל הקרקעות מהערבים ואז על מה יש עוד לדבר — תמיד נשמע לי חשוד. אני כבר לא מתכוון שאם המדובר בקרקעות, הרי מי שהפקיע, יכול לבטל את ההפקעה; יישובים ואנשים אפשר לפנות (ואת זה ראינו יפה מאוד בצפון־סיני). ולא שאני רואה אסון גדול, שבתנאי שלום, יחיו יהודים, אם ירצו בכך, במדינה פלסטינית.

אבל עיקרו של עניין: רענן וייץ הוכיח שוב שלא צריך לקבל כל בירבור אקדמי ממוספר כתורה למשה מסיני. יש לבדוק כל מיספר לגופו של עניין ואז — ראה זה פלא!

אהרון גורביץ, תל־אביב

● ● ●

רגלים, לשמח ילדים

החרמת הכרזה שעליה דגל הלאום ודגל פלסטין (העולם הזה 8.5) **מעוררת הירהורים בליבו של קורא – על זמנם של שוטרים ועל עיסוקיהם של צעירים.**

זה לא פלא שרוצחי־קשישים בתל־אביב אינם נתפשים. זה לא פלא שאנסי־צעירות בצפון המסוכן אינם נתפשים. זה לא פלא שרובם המכריע של הפורצים לעשרות דירות תל־אביביות מדי שבוע אינם נתפשים. כי מישטרת תל־אביב עסוקה. עסוקה במה? בציד כרוזות!

לשלוח שלוש ניידות ו־15 שוטרים, שעיקר מלאכתם לתלוש כרזה של דגל של מדינה שאפילו אינה קיימת ושאם תקום, אני מקווה, לא תהיה מדינת אוייבי!

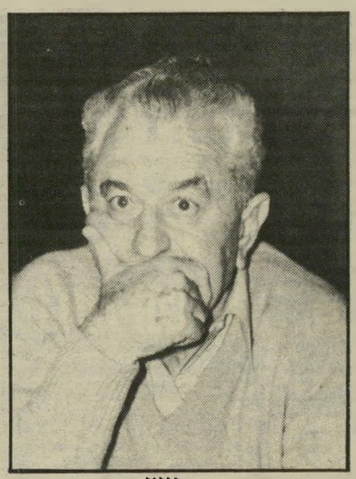
מאידך אני לא מבין את הצעירים מאחורי הכרזה. מה זה הביג דיל, השילוב של הדגלים האלה? זה מקדם עניין כל שהוא? זה עושה רושם על מישהו? זה, כמו ילדים קטנים, בא רק למטרה אחת: להראות להם: אז ראו דגל פלסטיני, אז מה? זה בסך הכל דגלים, לשמח ילדים!

אורי רייסר, רמת־גן

● ● ●

זלדה זאת לא ייטס

לעורך העולם הזה **הלך ערב בלונדון בגלל שיריו של ויליאם באטלר ייטס** (יומן אישי, העולם הזה 8.5). **לקורא כך הלכו הרבה ערבים, בירושלים, בגלל זלדה, נתן זך ויהודה עמיחי.**

וייץ
לא להיבהל מערימות של מיספרים

בנבנישתי

איזה עולם קטן הוא העולם הזה (ללא מרכאות). מה שקרה לאורי אבנרי לפני הרבה שנים, קרה גם לי, גם כן לפני כמה שנים טובות.

הייתי סטודנט באוניברסיטה העברית, כשהדגש בלימודיי היה על בחורותולוגיה. היו שם, בשנים 1975 — 1977, המון נחמדות והיו גם מסיבות וערבים בטעמון ואפילו בפינק ואחר־כך, כשהגענו לחדר ברחביה, או בטלביה או במושבה הגרמנית, הן התחילו פיתאום להקריא לי את יצירותיהם הנפלאות של זלדה ושל נתן זך ושל יהודה עמיחי.

בניגוד לאורי אבנרי, אני גם כיום לא מתפעל מהשירים של המשוררים המוקראים, וליתר ביטחון גם נשאתי לאשה עולה חדשה מאמריקה. הייתי בטוח שמפיה שירים אני לא אשמע.

איזו טעות! אתם צריכים לשמוע איך היא מקריאה הכל — מוולט ויטמן עד אלן גינסבורג. אבל את זה היא עושה אצלי בבית.

גבי בין, רמת־השרון

שותפים

מס־הכנסה תמיד בחדשות. גם השבוע, לפני 25 שנה. כאשר גליון העולם הזה ה־ביא את פסוק־השבוע מפיו של חבר ועדת־הכספים של הכנסת:

● **ח"כ חרות, הר"י יוחנן באדר,** על ההצהרות האחרונות של נציב מס־הכנסה בדבר שותפות־אמת בין הגישומים לשלטונות־המס: „משל למה הדבר דומה? לשותפות בין מרביץ־מכות ל־מקבל־מכות. שניהם שותפים למכות!"

דף תשקיף

לקראת עיסקת־חבילה חדשה

כבר בשבוע הבא יפתחו שלושת הצדדים החתומים על עיסקות־החבילה בשיחות־גישוש לקראת חתימת הסכם־חבילה נוסף — ג' על־פי תפיסה אחת, ד' על פי תפיסה אחרת — החל מחודש אוגוסט.
הרעיון המתגבש הוא, שהעיסקה תהיה לתקופה נוספת של חצי שנה.

רבין יתמודד?

במיפלגת העבודה יש התרשמות כי שר־הביטחון, יצחק רבין, מארגן מחדש את מחנהו, אולי לקראת התמודדות אפשרית על ההנהגה, או לקראת מאבק למען קיום הסכם־הרוטציה.
סימן להתארגנות זו רואים בהקפדתם של רבין ושל השר יעקב צור על שיבוץ אנשיהם ברשימת־המערך לוועידת ההסתדרות.

צפוי: פסטיבל קרייסקי

ביקורו של ברונו קרייסקי, מי שהיה הקאנצלר של אוסטריה, בימים הקרובים בארץ, יהפוך פסטיבל של התפייסות.
קרייסקי היהודי הושמץ בארץ באופן קיצוני, בעיקר בגלל הכרתו באש"ף ומדוברי תיו כלפי יאסר ערפאת.
ביקורו בארץ, בחסותה הבלתי־רשמית של מיפלגת־העבודה, יהפוך לפסטיבל נרגש, שבו תועלה על נס עזרתו הרבה של קרייסקי לישראל בעניינים הומאניטריים.

טמיר מתחזק

מעמדו של מנכ"ל מישרד־ראש־הממשלה, אברש"ה טמיר, מתחזק.
עתה הוא הכניס שני עובדים נוספים ללישכתו.
אחד מהם ימחשב את מישרד ראש־הממשלה.
פירושו של דבר שכל המישרד, על לוח־עבודתו ונירות־העבודה שבו, יהיו בשליטתו המוחלטת של טמיר.

יגר יביא לאיחוד

דוח ועדת־יגר לשינוי פני המפד"ל, שהתקבל השבוע במרכז המיפלגה, יביא לפתיחת שיחות־איחוד של המפד"ל עם מורשה, עם תמ"י ועם החטיבה הדתית של העבודה.
אנשי מורשה כבר הודיעו שישובו למפד"ל, אם אימוץ הדוח יגרור שינויים פרסונאליים בצמרת המיפלגה הדתית לאומית.

טלוויזיה במטולה

בצפון הארץ מעריכים, שתחנת־השידור „קול־התיקווה", המסעילה גם את הטלוויזיה המיזרח־תיכונית, תעתיק את אולפניה סמוך לגבול, ותישק בבתי המושבה מטולה.
אנשי התחנה חוששים, שאם יישארו במקומם בדרום־לבנון, אחרי יציאת צה"ל, עלולים יריבים לפגוע בתחנה ובעובדיה.

האפשרות הזאת גרמה להתרגשות במיפלגות הדתיות, משום שהמדובר בתחנת שידור מיסיונרית. שר־הפנים, יצחק פרץ, יבדוק אם על־פי החוק ניתן למנוע את מיקום התחנה סמוך לקו הגבול.

פרס יקרב את גור

שימעון פרס הבין את המסר ששיגר אליו מוטה גור, בשהודיע על אכזבתו ממשלת־האחדות ועל רצונו לפרוש מפוליטיקה. הוא ימצא לו תפקיד נוסף, חסר תוכן אך מכובד, במיסגרת הממשלה.

לישכה חדשה למפכ"ל

מפכ"ל המישטרה, דויד קראוס, משלים את החלפת כל צוות לישכתו, שנותרו מתקופת המפכ"ל הקודם, אריה איבצן.

תורגמן לקולק: לא!

הניצב הפורש מהמישטרה, אברהם („תורג'י") תורגמן, דחה הצעה של ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, לכהן בתפקיד מנכ"ל עיריית ירושלים. הוא ממתין להצעה יוקרתית יותר, רצוי פוליטית.

הפולנים יחליטו מיהו יהודי כשר

ממשלת־פולין נקלעה למבוכה בגלל ריב בין אגודת־ישראל לאירגונים רפורמיים בארצות־הברית.
הפולנים הזמינו את כל המעוניין לבוא ולשקם את 434 בתי־הקברות היהודיים בארצם, והבטיחו לממן 60 אחוזים מן ההוצאות.
בשהתברר שבין הנענים להצעה יש גם אירגונים רפורמיים, דרשו אנשי אגודת־ישראל מהפולנים לסלקם מהספרוייקט, כי באותם בתי־קברות קבורים רק „יהודים קדושים וטהורים."

הדיירים המוגנים בסכנה

שיתוף־הפעולה בין מישרדי האוצר והבינוי־והשיכון, בהכנת הצעת־חוק שתפגע אנושות בדיירים המוגנים, עומד להבשיל בימים אלה.
ההפתעה היא, שאחד משושביני הצעת־החוק הוא השר דויד לוי, שהביע בעבר עמדה נחרצת נגד פגיעה בדיירים אלה.
על־פי הצעת החוק המתגבשת, ישלם דייר מוגן דמי־שכירות חודשיים, כמקובל בשוק החופשי.

העובדים שובתים והמנכ"ל ביפאן

בעוד עובדי מישרד־התיקשורת פותחים בשביתת־אזהרה בת שלושה ימים, יצא מנכ"ל המישרד, יורם אלסטר, לנסיעת־עבודה במיזרח הרחוק.
על־פי צו של שופט, ממלא אלסטר את תפקיד מנהל שירות־הדואר תחת איתן לחמן, שהודח ושעניינו נמצא בדיון מישפטי. למרות סיכסוך־העבודה, יצא אלסטר לשלושה שבועות.

מריבת הסינמטקים

עולם־הקולנוע בארץ עדיין לא נרגע ממיכתב ששלח בועז אפלבאום, יו"ר המכון הישראלי לקולנוע, לראש עיריית חיפה, אריה גוראל, שבו הוא בישר לו כי המכון הכיר בפסטיבל־הסרטים של חיפה כפסטיבל־הסרטים היחידי בישראל.
הסינמטקים בתל־אביב ובירושלים אינם מכירים בהחלטת אפלבאום, חיפאי במוצאו, שהוא מנהל לישכתו של ראש־הממשלה, וזועמים על החלטתו שלא תינתן תמיכה או חסות של הרשויות לשום פסטיבל־סרטים אחר בארץ.

מריבות סביב שפייזר

שוררת מתיחות בין עוזריו הרבים של יושב־ראש ועדת־הכלכלה של הכנסת, אליהו שפייזר. לצד שפייזר משמשים דוברת־הוועדה, עדה רבזן, עוזר אישי, משה כהן, והעיתונאי אלי טייכר. עוזר אחר, אריאל אשכנזי, עזב.

קצין המישטרה סחט באיומים

חקירה סודית ביח"ס — היחידה לחקירות־פנים במישטרה — מתנהלת בימים אלה נגד קצין בכיר במחוז תל־אביב. הקצין חשוד בכפיתה באיומים מאזרח, שהיה חייב לשוטר כסף.
לביתו של האזרח באו בלשים, עצרו אותו לחקירה, ובתחנת־המישטרה לחץ עליו הקצין שיגיע להסדר־תשלומים עם השוטר, ולא — ייעצר.

מגאזינים חדשים

צפויה הופעתם של שני מגאזינים חדשים.
האחד, ירחון סרטי לעניני־צרכנות, השני דו־ירחון לענייני חקלאות, מושבים וקיבוצים. גם המגאזין השני יהיה בהפקה סרטית.
מפיקי שני כתבי־העת לא היו קשורים עד כה לעולם־העיתונות.

מרכז הירידים ברווח

אחרי ניכוי הוצאות תיפעול תערוכת יריד אדם ומעונו מגיע הרווח נטו של מרכז הירידים ל־250 מיליון שקל.
במרכז רואים זאת כהישג, אחרי שהיו סימני־שאלה סביב הצלחת היריד, מיספר המבקרים הקטן והמיספר המצומצם־יחסית של המציגים שהשתתפו בו.
הנהלת־היריד גורסת, שמכיוון שהמנכ"ל החדש, נחום רז, נכנס לתפקידו סמוך לפתיחת היריד, הרי שגם הרווח הצנוע הוא הישג.

איוו מונטאן לארץ

כוכב הזמר והקולנוע הצרפתי, איוו מונטאן, יבוא לארץ לסידרת קונצרטים בסוף השנה.
באחרונה נכנס מונטאן לפוליטיקה, והוא תומך בעמדות ימניות שמרניות. הפוכות לגמרי מדיעותיו מלפני כמה שנים.

ליווי צמוד לשרים לחו"ל

סגן שר־החוץ, רוני מילוא, מנסה לשבנע את שר־החוץ בהצעה חדשה, שתגביל את מרחב־הפעולה של השר עזר וייצמן בחו"ל.
על־פי הצעה זו, יצורף לפמליתו של כל שר, באופן קבוע, איש מישרד־החוץ כמשקיף בתואר יועץ מיוחד של שר־החוץ, במידה והשרים לא יעסקו בחו"ל רק בענייני מישרדם, אלא גם בעניינים מדיניים.

קיסר מתחרה ב„בני עקיבא"

ערב ההצבעה בבחירות לוועידת ה־הסתדרות, הבטיח ישראל קיסר הבטחות מרחיקות־לכת לציבור הבוחרים הדתי.
בין השאר הוא יזם הקמת תנועת נוער חדשה, „דתית, שתפעל במיסגרת ההסתדרות, כמישקל־נגד ל„בני־עקיבא" של המפ"ל. הצעה אחרת שלו: עידוד הקמת בתי־כנסת במיפעלים.
קיסר הדגיש, שעובדים חילוניים לא יוזמנו על חובשי־כיפות בקבלה למקומות־עבודה שיש להם היתר מיוחד לעבודה בשבת.

הבחירות בהסתדרות:

ועכשיו — פירוק הממשלה?

ב רגע שנספגו הקלפיות בבחירות לוועידת ההסתדרות, עוד לפני שנמנו הקולות, היתה הסכמה כללית בין הפוליטיקאים והפרשנים על משמעות העומר להתרחש. כלהלן:

● אם לא תהיה עלייה גדולה לרשימת המערך, פירוש הדבר מפלה.

בבחירות לפני ארבע שנים קיבל המערך 61.98% מהקולות. לכך יש להוסיף את קולות ל"ע (1.8%), שהצטרפו הפעם לרשימת המערך. באותן בחירות הופיע בראש המערך ירוחם משל, חסר־הכאריזמה, ומניותיו של שימעון פרס היו בשפל.

הפעם הופיע בראש המערך מזכיר חדש ופופולרי, ישראל קיסר. מניותיו של פרס עלו בקרב שכבות רבות. לכן היו דרושים למערך לפחות 67% של הקולות כדי שהדבר יתפרש כניצחון.

● הליכוד קיבל לפני ארבע שנים 26.35% מהקולות. בינתים ירדו מניותיו. מנחם בגין נעלם מהמערכה. בראש רשימת הליכוד הועמד — מתוך יצר של הרס־עצמי — אדם בלתי־ידוע וחסר־כאריזמה, במקום דויד לוי הפופולריסט.

אילו שמר הליכוד בתנאים אלה על כוחו, היה זה בשבילו ניצחון חשוב.

מבחינה זו נתנו התוצאות תשובה ברורה. המערך אכן הגיע אל היעד המינימלי שלו, והשיג ניצחון. הליכוד ירד במידה ניכרת, וזוהי מפלה.

הכרעה זו ברורה עוד יותר אם לוקחים בחשבון את המיפלגות הקטנות. המיפלגות הסמוכות למערך או הנמצאות משמאלו צברו, ביחד, קרוב ל־10% של הקולות, יותר מאשר בפעם הקודמת. ואילו הקולות שאבדו לליכוד הלכו רק בחלקן ימינה, לתנועת־התחייה. כמחציתן אבדו לימין כליל.

אין פריצה בחזית

א לא רק מיספרי הקולות קבעו, אלא גם מיקומם.

בבחירות האלה הוצג מיבחן לציבור המיזרחי בעיירות־הפיתוח ובשכונות־המצוקה, זוהי התשתית האלקטורלית המסורתית של הליכוד. השאלה היתה: האם תשתית זו נשארה נאמנה לליכוד? אנשי הליכוד קיוו ערב הבחירות שגם אם יאבדו אחוזים בבחירות לוועד־ההסתדרות, ישיגו הישגים במישור המקומי ויכבשו כמה מועצות־פועלים בעיירי־הפיתוח.

תיקווה זו התבדתה לחלוטין. קרה ההיפך: כמה מקומות, ובינהן בית־שאן האופיינית, אבדו לליכוד ועברו לשליטת המערך.

הסיכום בזירה חיונית זו: המערך נגס פה ושם בבסיס האלקטורלי המיזרחי של הליכוד. אך הוא לא שבר אותו.

במונחים צבאיים: פה ושם נהדפה החזית של הליכוד אחורה, אך היא לא נפרצה. היא נותרה איתנה.

הנשק הסודי: שיעמום

ה נשק הסודי של המערך היה השיעמום. האסטרטגיה של הרדמת הבחירות השתלמה. מבחינה זו נהג הליכוד בטיפשות. ככוח אופוזיציוני, שרצה לכבוש עמדות בהסתדרות, היה הבחירות לוועידת־ההסתדרות עלולה להיחתך שאלת קיומה של ממשלת־האחדות־הלאומית. ומכיוון שמנוי וגמור עימו לשמור על הממשלה בכל מחיר, עד שתתקיים הרוטציה המיוחלת, מנע את חימום הרוחות.

שמיר הקריב בלב קל את הסיכויים בהסתדרות על מיזבח הרוטציה המקודשת.

אימת הליכוד נמוגה

ה אם יש בתוצאות הבחירות בהסתדרות תדרות עידוד למערך לפרק את ממשלת־הליכוד?

כאימרה המפורסמת המיוחסת לשימעון פרס: כן ולא.

אין השלכה ישירה מבחירות לבחירות. בזירה ההסתדרותית פועלים מנועים אחרים. אישים אחרים, יצרים אחרים מאשר בבחירות לכנסת. אך יש, בלי ספק, השלכה עקיפה.

התוצאות בהסתדרות מעודדות את המערך ומחזקות את ידיו. הוא יכול עתה לחשוב על בחירות לכנסת בלי פחד.

אך אין בתוצאות אלה הבטחה כלשהי לשינוי גדול לטובת המערך בבחירות לכנסת. אין בהן תמריץ לקיים בחירות כאלה בהקדם.

לשון אחרת: אין זה תיקו. אך גם אין זה ניצחון די מוחץ כדי לדחוף למעשה חפיז.

התוצאה המיידית של הבחירות תהיה מסובכת יותר. קיסר חזק יוכל לתת את ידו לאמצעים דראסטיים של ממשלת־האחדות במישור הכלכלי. ה„גזירות" שכל הציבור מדבר עליהן מזה שבועות עומדות עתה לרדת עליהן.

אם האמצעים האלה ישנו בחודשים הקרובים את מצב הכלכלה לטובה. מכאן לי לעורר זעם רב מדי בקרב הציבור. יכול הדבר להביא לבחירות מוקדמות. אם יצטייר שימעון פרס כאיש נמרץ, שקיבל החלטות אמיצות וטובות, המתקבלות על דעת הציבור — כדאי לו ללכת לקלפי.

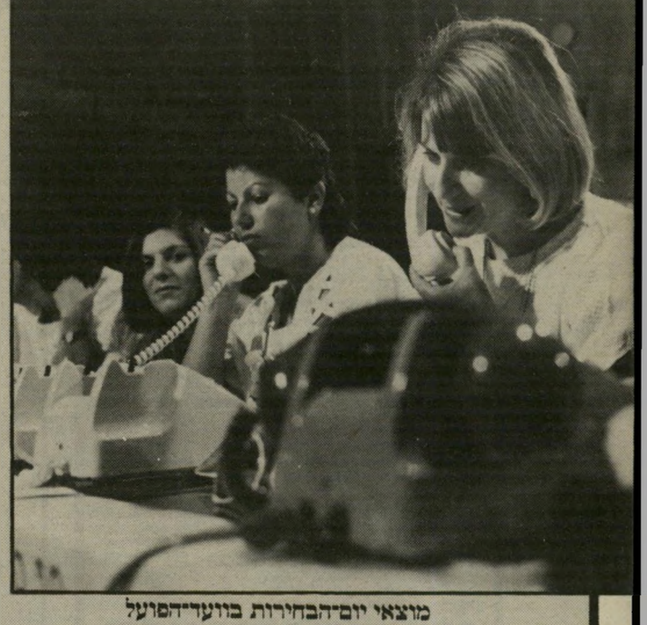
אם, לעומת זאת, האמצעים הכלכליים יעוררו זעם ותיסכול, ויתבטאו בהתמרמרות גוברת בשכבות רבות, ובעיקר בציבור המיזרחי הסגיע — יבין המערך מבחירות כמו מפני אש.

במיקרה כזה תיתכן התפתחות אחרת, שגם היא קיבלה השבוע חיזוק ליד הקלפי.

מנוי וגמור אם רוב אנשי המערך שלא לבצע את הרוטציה, ולהביא לפי־רוק הממשלה לפני כן. אם לא יהיה כדאי למערך לפזר את הכנסת (ו/או אם לא יימצא רוב לכך בכנסת עצמה) תיתכן אפשרות שלישית: פירוק הממשלה והקמת ממשלת מצומצמת. בלי בחירות חדשות.

אחרי שהמערך הוכיח השבוע שמצבו איתן, ושהצלחתו בבחירות האחרונות אינה אפיזודה חולפת, תהיה עתה במיפלגות הקטנות נטייה הרבה יותר חזקה להשתתף עימו בממשלה מצומצמת.

אימת הליכוד הולכת ונמוגה, ובוחר־המישיבה של המערך מתחזק. זוהי התוצאה העיקרית של בחירות השבוע.

מוצאי יום־הבחירות בוועד־הפועל
ניצחון קטן

במדינה

העם
בלי ריב, בלי מדון

אם הציבור רוצה בביקורת שיש לה שיניים, עליו לספק אותן בעצמו

מוסד הביקורת הוא מוסד עברי עתיק מאוד. כל נביאי־ישראל היו מבקרים פנימיים, שחשפו את ליקויי השילטון ואת פיגמי המינהל.

אולם נביאי ישראל — לפחות אותם שהונצחו בתנ"ך — היו בעלי כישרון רטורי וסיפרותי נדיר. הם השפיעו מפני שלא התחמקו מאמירת דברים נוקבים. הם היו אנשי ריב ומדון, ולא פעם הושלכו לכלא או לבור של טיט.

למוסד מבקר־המדינה, שהגיש השבוע את הדוח השנתי ה־35 שלו, חסרות התכונות האלה. הוא חרוץ ושקדן ועורך ביקורת אחראית וקפדנית. אך אין הוא מסוגל להלביש את ביקורתו בשפה שתעשה רושם על מישהו.

מיכוון שאין הדוח מזהה את האנשים שגרמו לתקלות, לחטאים ואף לפשעים, אין אימת הביקורת על הנאשמים. ראשי מוסד מבוקר, שנתפסו בקלקלה, יודעים להתחבא מאחורי מסך האלמוניות עד עבור זעם.

הצעה חכמה. אין פירוש הדבר שהביקורת היא מיותרת. רק כסיל גמור יכול להציע — כפי שעשה השבוע אחד מחברי־הכנסת הפחות חכמים — להשעות את הביקורת לשנה, כמחווה של מחאה. הביקורת, כמו הכנסת עצמה, דרושה מפני שבלעדיה יהיה המצב הרבה יותר גרוע.

אך השנה, כמו בכל שנה, גורם הפירסום לתיסכול. שוררת ההרגשה שהמבקר מבקר. העיתונות מדווחת והכל על מקומו נשאר. שום דבר אינו זז.

הדבר תלוי בכנסת. והכנסת עצמה תלויה בבוחר. אם ירצה הציבור בביקורת שיש לה שיניים — עליו לספק אותן למבקר.

יחסים מרחביים
לרבע את המעגל

לשולין יש בעיה: איך למצוא אנשים אשר ייצגו את אש"ף מבלי לייצג את אש"ף

הבעיה היא פשוטה: איך לרבע את המעגל.

או, במונחים מרחביים: איך להרכיב מישלחת שתייצג את העם הפלסטיני, מבלי שיהיו בה אנשים המקובלים על העם הפלסטיני.

השבוע טייל שר־החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, בין ירושלים, קאהיר ועקבה, כדי למצוא את הפיתרון לבעיה זו. זה היה מישחק מרתק, אך לא יעיל.

מישחקי־מילים. במידה רבה היה זה מישחק־מילים. ממשלת־ישראל מתנגדת לכל משא־ומתן עם „חברי אש"ף". השאלה היא: מה זה „חברי אש"ף"?

לפחות מבחינה אחת דומה אש"ף להסתדרות הציונית: אין בה חברים. ההסתדרות הציונית היא פדרציה של מיפלגות. אש"ף הוא פדרציה של אירגונים מכמה סוגים: אירגונים מיקצועיים (סטודנטים, פועלים, מורים, נשים וכו'), אירגונים פוליטיים־צבאיים (פת"ח, ולהלכה גם החזית העממית, החזית הדמוקרטית וכו').

על פי החוקה שלו, אש"ף הוא אירגון העם הפלסטיני כולו, וכל פלסטיני הוא חבר אש"ף. הדבר מוצא את ביטויו בהרכב „המועצה הלאומית הפלסטינית", שרוב חבריה הם אישים בלתי־תלויים, שאינם שייכים לשום גוף.

המועצה הלאומית הפלסטינית הוא הפרלמנט הפלסטיני בגולה. הוא בוחר בוועד־הפועל, שהוא „הממשלה" של

(המשך בעמוד 8)

הבחירות שלא היו

ה טלוויזיה הצילה את הבחירות בהסתדרות משיכחה מוחלטת. ללא התערבותה, ייתכן שהיו אלה הבחירות הסודיות ביותר בתולדות המדינה — איש לא היה מבחין בהן כלל.

מטות־הבחירות, הן של המערך והן של הליכוד, דמו ביום הבחירות לבניינירפאים — עד הרגע שבו החל המישדר המיוחד, שכלל את התחזית של חנוך סמית.

למרות העובדה שהמישחק היה מכור מראש ושהמערך נקט בכוונה במדיניות של הדממה כללית, היה קומץ של אנשים שתוצאות הבחירות היו חשובות להם. היו אלה חברי הוועדה המרכזית, או אותם המייחלים לקבל בה מקום, ובעלי תפקידים בכירים בחברת העובדים — רובם במינוי אישי של קיסר.

כאשר נכנס קיסר לאולם בקומה השלישית בבניין מיפלגת־העבודה, מיהרו לתפוס את מקומם לצידו שניים המביטים לעתיד בתיקווה: ראש האגף לאיגוד מיקצועי, חיים הברפלה, ומנכ"ל קו־אופ, בני גאון, ראש מטה־הבחירות.

לעומת זאת, נשאר נחום פסה, יושב־ראש המרכז לחינוך ולתרבות, בחדר השני, הרחק ממוקדי־הכוח. היה זה אולי רמז המלמד על עתידו הפוליטי של האיש אשר האמין כי קיסר ימנה אותו כמס' 2, אחרי שירש את ירוחם משל.

בליכוד חיפשו תירוצים ואשמים לתבוסה (ראה מיסגרת). שמאי, לבוש בחליפה כחולה וחולצה לבנה, ללא עניבה, נראה מבוהל, מבולבל, נרגש ומתוח מגודל התפקיד שנפל עליו. למרות שהתקבל במחיאות־כפיים ב־כניסה למטה־הליכוד, הוא הבין היטב את משמעות התוצאות.

קיסר, לבוש אף הוא בחליפה כחולה, הרוויה משהו, בא לבניין המיפלגה עם אשתו, מזל, אשר סיפרה שאינה נרגשת ושהיא היתה בטוחה שבעלה יתחזק מאוד ביום־הבחירות.

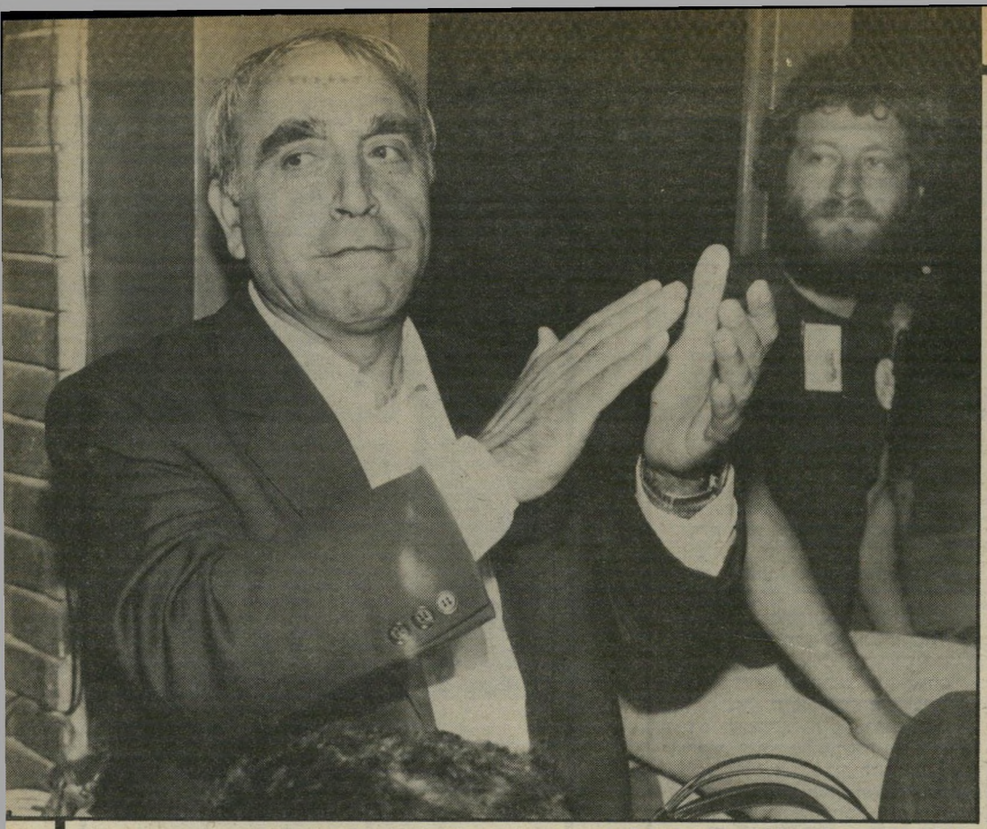
כאשר בישר סמית הנצחי את תחזיתו הראשונה, היה מישהו בליכוד שקרא ברוגז: „כל הכבוד!" רק השרים חיים קורפו ומשה קצב, שנכחו באולם, שמעו אותו. שאר ההנהגה, ובעיקר הליכודלים, לא היו שם.

במערך המתינו הכל לבואו של ראש־הממשלה, שימעון פרס, ולבואם של שרים אחרים.

בליכוד, לעומת זאת, הופיע זורח מאושר (לרגל הניצחון?) הזמר צביקה פיק, ראש תא־האמנים חברי הליכוד, שלקח חלק פעיל במערכת־הבחירות. אבל מסתבר שהצלחתו הבימתית לא הביאה לליכוד קולות רבים.

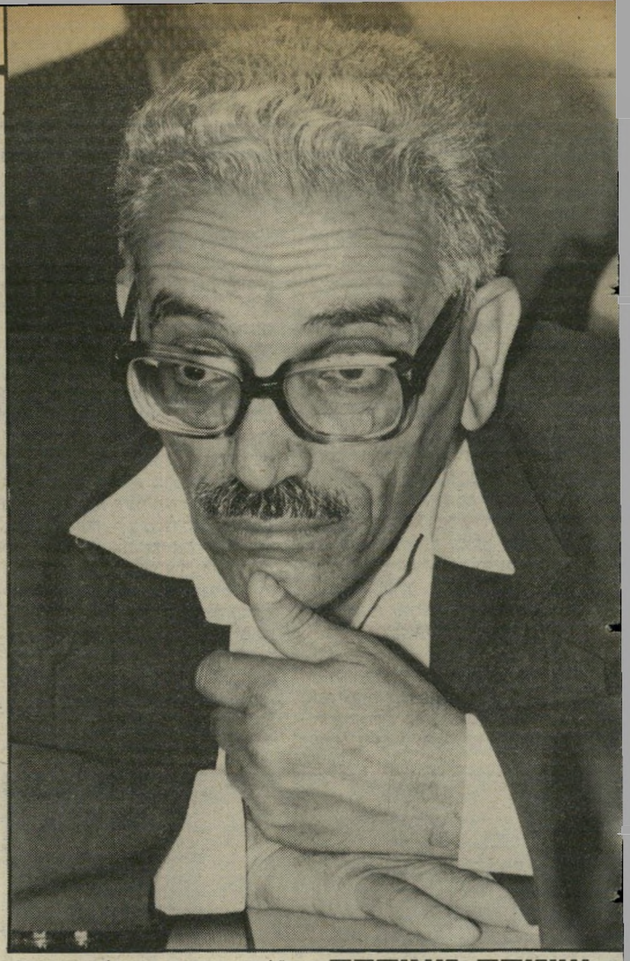
במיזנון הוועד־הפועל, בקומה השישית, הכינו כריכים רבים. לחלוקה בחינם לעובדי ועדת־הבחירות המרכזית. בפתח הישקו את הבאים בחמישה סוגי מרק מהיר ובביסקוויטים.

בבניין מיפלגת העבודה חילקו בחינם במיזנון קפה, תה ומים קרים. במטה הליכוד הועלה חלק מהמיזנון לשולי האולם, ושם נמכרו הכריכים

שימחה כוזבת

מועמד הליכוד, יעקב שמאי, מוחא כפיים ב־ריפיון־מה, אחרי שנודעה תחזית הטלוויזיה ה־ראשונה של חנוך סמית. שמאי בא למטה הליכוד בקומה ה־14 במצודה עשר דקות אחרי תחילת השידור וקצר תשואות רמות. הוא היה נרגש וביקש מייד מים לגרונו היבש. אחר־כך, כשהתבררה ה־תוצאה האמיתית, החלו להתעופף השמצות הדדיות.

שימחה מאופקת

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, מא־זין לתוצאות־אמת ראשונות מהקל־פיות ועל פניו ארשת רצינית. הוא בא לבניין מיפלגת־העבודה ביחד עם אשתו, מזל, ומייד כשהגיע נאספו סביבו כל חברי הוועדה המרכזת.

העיתון שלא היה

כרזה של המערך, שלא חולקה ערב הבחירות, והוצגה לפני קיסר על־ידי ראש המטה שלו, בני גאון, במוצאי יום־הבחירות. למטה, שר האוצר לשעבר יורם ארידור בא מוקדם למצודה וישב בין השרים קצב וקורפו.

סקופ

השתלטות למרות הכישלון בבחירות

הקלף האחרון של הליכוד בב־חירות להסתדרות עשוי להישלף דווקא ביום שאחרי.

הליכוד מחזיק עתה בידו פצ־צת־זמן אמיתית. תרשימה המ־דוייק של הפצצה הגיע לידי העולם הזה.

על שולחנו של שר־העבודה־ והרווחה, משה קצב, מונחת הצעת התקנות הארציות השיתופיות.

בחתימת־ידו בלבד יוכל קצב לאלץ את ההסתדרות לקבל לוועדה־המרכזית ולמועצת־המנ־הלים של כל מיפעלי חברת־ העובדים, נציגים של הליכוד, על־פי כוחם היחסי בבחירות לוו־עידת ההסתדרות!

פירושו של דבר, שלמרות הת־בוסה בקלפי, יוכל הליכוד לחדור לקודש־הקודשים של ההסתד־רות ומיפלגת העבודה: הגב הכל־כלי של משק־העובדים וההת־יישבות העובדת.

למעשה, יכול היה קצב לחתום על התקנות עוד לפני הבחירות. הוא רשאי לעשות זאת על־פי החוק. במשך ארבעה חודשים מונחת ההצעה הזו על שולחנו. האיש שהגיש לו אותה הוא יעקב שמאי, ראש סיעת תכלת־לבן בהסתדרות, והמועמד המובס של הליכוד בבחירות.

ההצעה, שנוסחה על־ידי היועץ המישפטי המבריק של תכלת־לבן, המישפטן חיים שטנגר, מת־בססת על סעיף 65 לפקודת הא־גודות השיתופיות. על־פי החוק, יכול שר־העבודה להתקין תקנות אלה לשם הגשמת מטרות ה־פקודה בארץ כולה או בחלקה, בכל האגודות או בסוג מסויים שלהן.

קצב לא חתם על התקנות. בליכוד ראו בכך נסיון של השר למנוע את התהילה משמאי. יית־כן שמאחורי החלטתו של קצב שלא לחתום על התקנות הסתתר החשש, שהחלטה מסוג כזה תביא מייד לפירוק ממשלת האחדות, ולביטול הסיכוי למימוש הרוטצ־יה, שכה חשובה ליצחק שמיר, שאליו מקורב קצב אישית.

פירושה של התקנה, האמורה להיכנס לתוקפה חודש ימים אחרי התקנתה, הוא כדלקמן:

באגודה ארצית, כמו ההס־תדרות, שחבריה בוחרים בוו־עידה או באסיפה כללית, יהיה ייצוגם של חברי־האגודה בכל המוסדות, לרבות חברות־הבת של האגודה, המועצה, המינהלה, גוף מנהל, ועדים, ועדות, וכל גוף שיבחר מטעם ובידי אגודות אלה – לפי שיעור יחסי־הכוחות של חברי־האגודה, כפי שבאו לידי ביטוי בבחירות לוועידה או לא־סיפה הכללית, או בכל דרך אחרת שבה היא מוקמת או נוסדת.

כבר במוצאי יום־הבחירות זע־מו אנשיו של שמאי והטיחו הא־שמות בקצב ובהנהגת הליכוד, ש־לא עשו, לדעת שמאי, אפילו את המאמץ המיזערי לעזור לו.

לדעת שמאי, התקנת תקנות כאלה ערב הבחירות יכלה ליצור מבוכה בשורות המערך, היתה מאפשרת לו ולאנשיו להצטרף בכוח להנהגת חברת העובדים וגורמת מייד לחיזוק כוחו של הליכוד ברחוב. היו שהעירו לש־מאי, שהמערך לעולם לא היה מאפשר את החלת התקנה, ולכן לא היה טעם בחתימה על מיסמך שהיה נותר אות מתה.

אבל עדיין לא מאוחר. במצודת זאב, שם נשמעו קולות־אכזבה מתוצאות הבחירות, יש גם הדור־שים לנקום במערך. הנקמה המ־תוקה ביותר היא הפעלת הת־קנות.

תקנות של שר־העבודה עדי־פות על תקנונים של אגודות שי־תופיות, המקומיות והארציות כ־אחד.

במיקרה של סתירה בין תק־נותיו של השר והתקנונים של האגודות השיתופיות, מתבטלים האחרונים. דבר זה מבטיח, לדעת שמאי וחבריו, את הצלחת התוכ־נית.

ברור שחתימת קצב על תקנה זו תיצור מצב פוליטי חדש בארץ. העסקנים במצודת זאב שאלו את עצמם ביום השלישי לפנות בוקר, אם לא כדאי לעשות מחר את מה שלא עשו אתמול, מתוך טיפשות או מחדל. בן־ציון ציטרין■

בוועדת־הבחירות המרכזית, נאלצו להמשיך בספירה אם כי לאיש כבר לא היה חשק גדול.

הציפייה האמיתית היתה לתוצאות הבחירות למועצות הפועלים.

עוד לפני שהפציע השחר, היה נדמה שלא היו בחירות מעולם. את שמאי יזכרו בוודאי רק ממודעות־ענק שנשאו את תצלום פניו, אשר הודבקו בכל פינה אפשרית בארץ.

במהירות מן המטות. בתוך זמן קצר התרוקנו האולמות לגמרי, וגם הטלפניות שהמתינו לדיווחי־אמת על תוצאות ספירת הקלפיות הלכו לישון.

והשתיה בכסף מלא.

וכאשר סיימה הטלוויזיה את השי־דור המיוחד החלו הפעילים להתגנב

(המשך מעמוד 6)

אש"ף. הוא גם קיבל בשעתו את האמנה הלאומית הפלסטינית, ומוסמך לתקן אותה ברוב של שני־שלישים.

תיקון מוגבל. אין אף פלסטיני חשוב אחד המוציא את עצמו מכלל אש"ף — מלבד חברי הפלגים הקיצוניים ביותר.

אחרי שנים של חיפושים, מצא המימשל הצבאי הישראלי קומץ עלוב של קוויזלינגים, שהוא עצמו מתייחס אליהם כיום בבוז תהומי. מחוץ לתחומי השילטון של ישראל, לא נמצאו גם קוויזלינגים.

מדינות־ערב הקרובות למערב, וב־ראשן מצריים וירדן, הודיעו לוושינגטון חד־משמעית שאין כל טעם או אפשרות לנהל משא־ומתן שלא על דעת אש"ף. הנציגים הפלסטיניים צריכים, לכן, להתמנות על־ידי אש"ף, או לפחות על דעתו.

ואילו ממשלת־ישראל מסרבת לחלוטין לקיים מגע עם אנשים כאלה. יתר על כן, היא מתנגדת גם לכך שארצות־הברית תנהל מגע איתם. לפני שנה הגניבו ידידי־ישראל בקונגרס האמריקאי תיקון לחוק האמריקאי, האוסר על ממשלת וושינגטון בפירוש לקיים מגע כזה. השבוע נשלף תיקון זה, אחרי שרוב הצמרת האמריקאית שכחה את קיומו.

ישראל: כן ולא. מה הפיתרון?

שולץ הציע התחכמות: להעמיד פנים כאילו המועצה הלאומית הפלסטינית אינה מהווה חלק של אש"ף, ולכלול במישלחת כמה מחברי המועצה, שאינם בולטים באש"ף. הרעיון: ישראל תוכל להעמיד פנים כאילו אין אלה אנשי־אש"ף, ואילו אש"ף יידע שאלה הם אנשיו, המקבלים הוראות ממוסדות האירגון.

לשם כך דרושה הסכמתם של שניים: שימעון פרס ויאסר ערפאת.

רבין
מתנגד

בצורה מוזרה, יש דמיון רב במצבם של שניים אלה.

לשימעון פרס אין שום חשק לנהל משא־ומתן, עם מי שלא יהיה, כי בסופו של משא־ומתן כזה יתעורר הצורך להחזיר את הגדה המערבית ורצועת־עזה, ובהמשך גם את רמת־הגולן. פרס אינו רוצה בכך.

יתר על כן, כל תזוזה עשויה להביא לפירוק ממשלת־האחדות־הלאומית, ופרס עדיין לא החליט שהוא מעוניין בכך. וגם בתוך מיפלגתו שלו יש מתנגדים רבים לקו הזה — ניצים מסוגו של אריה נחמקין, שונאי־פלסטינים כמו יצחק רבין, ועוד.

לעומת זאת מעוניין פרס להיראות גמיש, לעשות רושם טוב על רונלד רגן ושולץ, ולשפר את תדמיתה הרעועה של ישראל בעולם.

המסקנה: קו חמקני, שאינו אומר כן ואינו אומר לא, מתוך תיקווה שהצד הפלסטיני ידחה את ההצעה האמריקאית ויקבור אותה.

אש"ף: כן ולא. כמעט באותו המצב עצמו נתון גם ערפאת.

ערפאת רוצה לנהל משא־ומתן עם אמריקה ולהוכיח לאנשיו כי הקו המתון שלו משיג הישגים דיפלומטיים. אך אין הוא יכול לוותר על קודש־הקדשים של אש"ף: הזכות הבלעדית לייצוג העם הפלסטיני.

יתר על כן, ערפאת צריך להתחשב בפלגים הקיצוניים, המרוכזים כיום בדמשק, והממתינים להזדמנות להוכיח שערפאת הוא בוגד.

אומנם, כרגע מתקוטטים הפלגים הקיצוניים בינם לבין עצמם. „פורשי פת"ח" התגמדו, ויש ביניהם פילוגים רבים. אחמד ג'בריל תובע לעצמו את כתר המנהיגות ומוכן לכל דבר שיבליט את חשיבותו ואת מעמדו הבינלאומי. אנשי החזית העממית של ג'ורג' חבש והחזית הדמוקרטית של נאיף חוואתמה אינם מאושרים משיעבורם לדמשק ורוצים להחזיר לעצמם מידה של עצמאות. אך אם יעשה ערפאת צעד בלתי־פופולארי, הוא עלול לחזק שוב את יריביו הקיצוניים.

ערפאת צריך גם להתחשב בדעת חבריו בתוך פת"ח, שאינם מקבלים את מרותו בלי תנאי ובלי עירעור, והחוששים מפני ויתורים אשר תמורתם מוטלת בספק. גם ביניהם יש ניצים.

לעומת זאת רוצה ערפאת להיראות גמיש, לשפר את תדמית אש"ף בדעת־הקהל העולמית ולסלול דרך לוושינגטון, מבלי לאבד את תמיכת מוסקווה.

על כן אומר גם הוא כן ולא. העמדות המוצהרות של אש"ף משתנות כמעט מדי יום, ויוצרות מסך־עשן סמיך ומכוון.

אמריקה: אולי. במצב הזה, אין לצפות לשום תזוזה של ממש במישור הישראלי־פלסטיני.

אולם יש אפשרות אחת: שארצות־הברית מצידה תעשה צעד קטן קדימה, על דעת עצמה, ותקבל סוף־סוף מישלחת ירדנית־פלסטינית, שבה יהיו נציגים בעלי מעמד מעורפל, כגון חברי המועצה הלאומית הפלסטינית. כדברי שולץ: „לא סוג האנשים קובע, אלא אישיותם." הפירוש: אם האיש מתון ושוחר־שלום, לא חשוב אם הוא חבר המועצה הלאומית או לא.

גם זה ייתקל בהתנגדות של ממשלת־ישראל, לפחות להלכה. אך יתכן כי במצב הנוכחי ייאלץ פרס להסכים באופן בלתי־רישמי לצעד אמריקאי כזה.

אדם בשם חבייקה

רוצח ההמונים, שזוועותיו נזקפו על חשבון ישראל, הפך מפקד הפלאנגות

זה היה בלילה הנורא שבין היום החמישי, ה־16 בספטמבר 1982, והיום השישי. החפ"ק הישראלי היה ממוקם על גג של בית גבוה, מול מחנות צבאה ושאתילא, בשעה שהכוחות של הפלאנגות הוכנסו למחנות אלה.

על הגג שהו כמה קצינים ישראליים, וביניהם מפקד־האוגדה, עמוס ירון. בפינה של הגג התמקמה קבוצה של מפקדי הפלאנגות, ובראשם אדם בשם אלי חבייקה, מפקד הכוחות שנכנסו למחנות. חבייקה כבר היה ידוע ליודעי־דבר כמפקד „הכוחות המיוחדים" של הפלאנגות, שעסקו במעשי־זוועה שונים.

בעמוד 27 מתאר דוח ועדת־כהן את אשר התרחש:

„סגן אלול... שמע שקצין־פלאנגות, מהכוח שנכנס למחנות, הודיע (בקשר) לאלי חבייקה, בשפה הערבית, שיש 50 נשים וילדים, ושאל מה לעשות. תשובת אלי חבייקה במכשיר־הקשר היתה: זו הפעם האחרונה שאתה שואל אותי שאלה כזו! אתה יודע ברירוק מה לעשות! ואז פרץ צחוק קולני בין אנשי הפלאנגות שנמצאו על הגג. סגן אלול הבין שמרובר על רציחת הנשים והילדים.

„... לפי דיברי (אלול) שאל אותו תת־אלוף ירון, אשר היה אף הוא על גג החפ"ק, מה שמע בקשר, ואחרי שסגן אלול סיפר לו את תוכן השיחה, ניגש תת־אלוף ירון אל חבייקה ודיבר איתו באנגלית במשך כחמש דקות..."

לטבוח ולברוח. אילו נשפט אלי חבייקה בנירנברג, היה מוצא להורג על סמך עדות כזו.

אך גורלו של חבייקה שונה. השבוע התמנה האיש כמפקד הראשי של כוחות הפלאנגות („הכוחות הלבנוניים"). בכך הפך, למעשה, שליט עליון של המחוז הנוצרי במרכז לבנון, במקומו של סמיר ג'ע'ג'ע.

ג'ע'ג'ע הכתים את עצמו בצירון. גם הוא היה ידוע זה מכבר כרוצח מדופלם. הוא היה מפקד הפעולה, שבו רצחו אנשי הפלאנגות את יריביהם הנוצריים, בני מישפחת פראנג'יה, על נשותיהם וילדיהם. כאשר נסוג צה"ל מצירון בא לשם ג'ע'ג'ע עם אנשיו, פתח במילחמה והתחיל בהפגזת מחנות־הפליטים. אולם כאשר המוסלמים והדרוזים התלכדו נגדו, ברחו אנשי ג'ע'ג'ע בדרך הים, והשאירו את הנוצרים לגורלם. אלפים מהם גורשו מבתיהם ומכפריהם על־ידי המוסלמים הנועמים.

בחירת חבייקה לתפקידו החדש היא סטירת־לחי לעולם ההגון, וגם לישראל, שסבלה קשה מאירועי צברה ושאתילא. מנהיג הדרוזים, ואליד ג'ונבלט, הודיע מייד שאינו מתכוון לנהל משא־ומתן כלשהו עם „כנופיה זו של פושעים". מכיוון שממשלת־ישראל אינה מתכוונת לנתק כל מגע עם הנוצרים, תצטרך לשאת־ונתת עם הארכי־רוצח.

חבייקה עצמו הזדרז להודיע שהוא מקווה לשיפור יחסיו — עם הסורים.

אחמד ג'יבריל
הכל כדי לקבל מעמד בינלאומי

שמור על ה'פלומבה' וטוס לאירופה!

עם משקפי הטייסים
ריי־באן האוריגינאליים
מתוצרת בוש אנד לומב

עינית בע"מ, היבואנים הבלעדיים של משקפי השמש **ריי־באן** מכריזים על מבצע קיץ 85' — הגרלת

3 טיסות חינם לאירופה!

ההגרלה תיערך ב־30.8.85 ע"י המספרים הסידוריים המוטבעים על גבו של התג שצמוד לכל זוג משקפיים. תוצאותיה תתפרסמנה בעיתונות.

הקפידו ושימרו על התג! הוא ערובה **לריי באן** אמיתי ולמניעת זיופים — וסיכוי לטיסת חינם לאירופה.

עינית בע"מ
02-240335
TELEX: 25297 EYES IL.

שולה
השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.
תל־אביב, המלך ג'ורג' 89
טל. 284919—295318

מתיחת פנים ללא ניתוח
בעזרת תרגילי התעמלות – יוגה לשרירי הפנים
טלפון בבית – 03־479777

מזל טוב = נולד לכם בן
מסיבות ברית וחתונות
המוצלחות ביותר
בבית הרופא
עם הגן היפה
תל־אביב, רחוב הפטמן 1
המשרד פתוח: בשעות 10-13; 17-19
טלפונים: 722314, 298772, 9223244

הנדון:

המילחמה לא פרצה בגללו. להיפך: הוא נפגע בגלל המילחמה!

תעלומת ארגוב

דעתו של שלמה ארגוב על מירקע הטלוויזיה היתה מרגשת מאוד. ליבו של מי לא יצא אל האיש בכסא־הגלגלים, המדבר — ולוא רק כמה מילים — למרות שכדור חלף במוחו?

לא פחות מרגשת היתה אשתו, שעמדה לצידו במשך שלוש שנים ארוכות ונוראות אלה, כמעט בלא תיקווה לשיקום בעלה.

אך מרגשת ביותר היתה דרישת חווה ארגוב להקמת ועדה לחקירת מילחמת־הלבנון.

את חווה ארגוב רודפת, לדבריה, הטענה שבגלל הפיגוע בבעלה נפלו יותר מ־650 צעירים ישראליים.

חווה ארגוב רוצה בחקירה, כדי להוכיח כי אין קשר בין הפיגוע בשגריר ובין המילחמה.

אולם דווקא לשם כך אין צורך בוועדת־חקירה. העובדות ברורות גם בלעדיה.

ניתלתי באמצעים שלי חקירה ממושכת כדי לברר את טיב הקשר בין הפיגוע והמילחמה. ריאיינתי על כך גם כמה מן המנהיגים הבכירים של אש"ף. חלק של הדברים כבר פירסמתי.

אם חווה ארגוב עדיין שרויה בערפל מעיק, יש חובה להביא את הדברים כאן במלואם.

■ ■ ■

פרטים העיקריים כבר הפכו חלק מן ההיסטוריה. זה היה מהלך־הדברים:

● **השגריר ארגוב** נורה בראשו בצאתו ממלון דורצ'סטר מול הייד־פארק בלונדון, זה היה ביום החמישי, ה־3 ביוני 1982.

● **למחרת היום** פתח שר־הביטחון, אריאל שרון, בהפצצה מאסיבית של ביירות ואתרים אחרים בלבנון, בכיכול כתגובה על הפיגוע של אש"ף בשגריר. היו מאות הרוגים ופצועים. זה היה ביום השישי, ה־4 ביוני 1982.

● **ביום שלאחר מכן**, יום־השבת, ה־5 ביוני 1982, פתחו כוחות אש"ף, כמצופה, בהפגזת־תגמול. הפגזה זו, אף שהיתה רחבת־ממדים, כמעט ולא גרמה לנזקים. אדם אחד — חייל שנסע בכביש — נהרג. הרושם היה שאנשי אש"ף נמנעו בכוונה מלגרום לאבידות נרחבות, כדי שלא לספק אמתלה למילחמה.

● **למרות זאת** ניתנה לצה"ל הפקודה לפתוח במילחמה בלבנון, שהחלה למחרת היום, ה־6 ביוני 1982. כאמתלה למילחמה שימשה הפגזת הגליל ביום־השבת. כדי להדגיש זאת, העניק מנחם בגין למילחמה את שם־הכוד „מיבצע שלום הגליל".

הקשר בין המאורעות הוא ברור לחלוטין, ואינו נתון בשום ספק. להצדקת המילחמה היתה דרושה ההפגזה בשבת. הפגזה זו לא היתה באה לולא ההפצצה המאסיבית של לבנון ביום השישי. הפצצה זו לא היתה יכולה להתבצע לולא סופקה לה עילה סבירה, על־ידי הפיגוע בשגריר הישראלי.

עד כאן הכל ברור לחלוטין.

■ ■ ■

מה שעות אחרי הפיגוע בלונדון כבר ידעו מנהיגי ישראל שהוא ל א בוצע על־ידי אש"ף.

ממשלת־בריטניה, שחששה מפני מה שעלול היה לקרות (ואכן קרה), הזדרזה בצורה חריגה מאוד להודיע ברבים מיהו האירגון האחראי לפיגוע: אירגונו של אבו־נידאל.

אירגון זה אינו שייך לאש"ף. להיפך: הוא האויב הגדול ביותר של אש"ף בכלל, ושל יאסר ערפאת וחבריו בפרט, בעולם הערבי בולו.

בכל זאת העמידו מנהיגי ישראל פנים כאילו בוצע הפיגוע על־ידי אש"ף, ושהוא מחייב על כן הפצצה מאסיבית של „בסיסי המחבלים" (קרי: מישרדי אש"ף ומוסדותיו) בביירות.

זה היה תרגיל להונאת הציבור הישראלי. אם חברי הממשלה וראשי האופוזיציה לא ידעו את העובדות, שהיו גלויות לעין, הרי הם כסילים גדולים יותר אף מכפי שהם נראים.

מן הרגע הראשון לא היה שמיץ של ספק לגבי עובדה אחת: מי שהורה לרציחה את השגריר ארגוב ר צ ה בפלישת צה"ל ללבנון.

■ ■ ■

כדי להיות בטוחים בכך יש לזכור את רקע הדברים.

כמשך שנה שלמה. מאז התמנה כשר־הביטחון, תיכנן אריאל שרון בגלוי ובפרהסיה את הפלישה ללבנון.

שרון ונושא־כליו, הרמטכ"ל רפאל איתן, הלכו „למכור" את הסחורה הזאת לקהל הישראלי באופן שיטתי. תישעה חודשים לפני פרוץ המילחמה פורסמו יעדיה ופרטיה בשבועון זה, באישור הצנזורה הצבאית. ככל שהתקדמו הדברים, כן רבו הפירסומים עליה בישראל ובעולם. ורובם היו מתודרכים על־ידי שרון ואנ"ש.

מעולם לא הובנה מילחמה בפחות סודיות.

דובר על המילחמה והתווכחו עליה, למרות שבגבול הצפוני שרר שקט מוחלט, בעיקבות שביתת־הנשק בין ישראל ואש"ף, שהושגה על־ידי השליח האמריקאי פיליפ חביב (טוב שיצחק רבין אישר עוברה זו שוב, רישמית, לפני כמה ימים בכנסת).

ישראל אינה יכולה לפתוח במילחמה בלי אישור מפורש של וושינגטון. לכן פתח שרון בפעולה נרחבת לשיכנוע האמריקאים. כמה ימים לפני הפיגוע בשגריר ארגוב השיג שרון, סוף־סוף, את האור הירוק, בפגישה עם שר־החוץ האמריקאי, אלכסנדר הייג. אין להעלות על הדעת שהייג נתן אישור זה, מבלי שקיבל את הסכמת הנשיא רונלד רגן לכך.

האישור האמריקאי היה מותנה בתנאי חשוב אחד: שפתיחת המילחמה תבוא רק אחרי מעשה־סרובוקציה בולט, שישכנע את דעת־הקהל העולמית בהצדקת הפלישה.

הנסיון לרצוח את השגריר הישראלי בלונדון, התגמול הישראלי והפגזת ישובי־הגליל על־ידי כוחות־אש"ף היוו את הפרובוקציה הבולטת הזאת.

■ ■ ■

עניין התיזמון ממלא תפקיד חשוב בשרשרת ההגיונית. כדי שיוכל למלא את תפקידו, כעילה למילחמה, היה הפיגוע צריך לבוא בדיוק בזמן שבא: אחרי פגישת שרון־הייג, שבה ניתן האישור האמריקאי ואחרי השלמת ההכנות של צה"ל.

ואכן, כל הסימנים מעידים על כך שהפיגוע הוכן בחיפזון בלתי־אופייני, כדי לבוא בשעה היעודה.

האירגון של אבו־נידאל הוא אירגון־רצח מיקצועי, בעל ותק

השגריר ארגוב כדיפלומט צעיר: הכל ברור!

רב בפיגועים מסוג זה. ברוב המיקרים לא נתפסו המבצעים כלל, ובמיקרים אחרים נתפסו כעבור זמן.

הפעם נעשה הכל ברשלנות מוזרה. למיבצע גוייס בן־אחיו של אבו־נידאל עצמו, שלא היה טרוריסט מיקצועי, אלא סטודנט שנשלח על־חשבון האירגון ללונדון, בפרוטקציה. (כלומר: הוא לא היה טרוריסט בהסוואה של סטודנט, אלא למעשה סטודנט שהעמיד כלפי אירגונו פנים של טרוריסט.) כפי שהעיד הביצוע, לא היה האיש מאומן.

לא הובנו דרכי־מילוט כראוי. לא נעשה דבר כדי לטשטש את העיקבות. המבצעים ושותפיהם נתפסו במעט מייד, גם זהותם התגלתה מייד, ונתפס אצלם חומר רב שהעיד על תוכניות האירגון.

מכיוון שלרשות אירגונו של אבו־נידאל עומדים כל המשאבים של ממשלה ריבונית (סוריה) ושרות דיפלומטי חסין, הרי חוסר־מיקצועיות תמוה זה יכול למצוא רק הסבר אחד: הדבר נעשה בכוונה כה רבה, עד כי האירגון נאלץ לוותר על הכנות מדוקדקות. לא היה לו רק חשוב לבצע את הפיגוע, אלא גם לבצע אותו בזמן המדוייק שבו בוצע.

במלים אחרות: מי שנתן את ההוראה ידע כי המילחמה צריכה לפרוץ בזמן מסויים, בהתאם לתוכנית, ורצה לספק לה את העילה הדרושה.

■ ■ ■

מי, אם כן, נתן את ההוראה?

עיצאם אל־סרטאווי, שנרצח בעצמו על־ידי אבו־נידאל כעבור שנה, האמין עד יומו האחרון שאבו־נידאל פעל על פי הוראת המוסד הישראלי. הוא סבר כי המוסד שולט באירגונו של אבו־נידאל במישרין, או שהסתנן לתוכו בצורה המאפשרת לו להכתיב את מהלכיו.

לא קיבלתי תיזה זו, ואיני מקבל אותה גם עכשיו.

סברה אחרת היא שאבו־נידאל פעל בשליחות הסי־איי־אי האמריקאי, שנתן את ההוראה כשרות ללקוח (הישראלי). מעולם לא נמצאו שום תימוכין לתיזה זאת.

בימים הראשונים של המילחמה עלתה הסברה כי ההוראה ניתנה על־ידי שליטי עיראק. כבר אז חיפשו סראם חוסיין ואנשיו תירוץ כדי להפסיק את המילחמה באיראן, שהם פתחו בה. היה מקום למחשבה שמילחמה בין ישראל והערבים תוכל לשמש כאמתלה לשביתת־נשק בין שתי המדינות המוסלמיות.

ניחוש זה — והוא לא היה יותר מזה — בא מפני שעד אז האמינו המומחים שאבו־נידאל פועל בבגדאד. ואכן, אירגון זה הוקם ביוזמת עיראק, שרצתה להשתלט באמצעותו על העניין הפלסטיני. אבו־נידאל עצמו היה, לפני פרישתו מאש"ף, נציג פת"ח בבגדאד. במשך שנים פעל בחסות השרותים של עיראק.

אולם ביוני 1982 כבר היה המצב שונה לגמרי.

אחרי שעיראק החלה מתקרבת למערב, ואף אימצה לעצמה את הקו המציאותי של יאסר ערפאת, העתיק אבו־נידאל את מרכז אירגונו מבגדאד לרמשק. זה לא היה רק שינוי גיאוגראפי. אבו־נידאל ואירגונו הפכו כלי־שרת בידי השרותים הסוריים.

בכל שהעמקתי לחקור, הסתבר לי מעל לכל ספק כי ההוראה לפגוע בשגריר הישראלי — ובכך לגרום למילחמת־הלבנון — באה מדמשק.

כמה מראשי אש"ף, שהחלפתי עימם דיעות על נושא זה, הגיעו גם הם בנפרד למסקנה זו. הם משוכנעים כי נשיא סוריה, חאפט אל־אסד, נתן את ההוראה לבצע את הפיגוע — ולבצעו במועד זה — כדי להביא לפלישה הישראלית.

הם גם מאמינים שהדבר נעשה אחרי פגישה סודית בין אריאל שרון ובין ריפעת אל־אסד, אחיו של הנשיא וראש השרותים החשאיים הסוריים.

■ ■ ■

כדי שתוצאות החקירה הזאת תהיינה מושלמות, היה חסר רק דבר אחד: המניע.

מדוע היו הסורים מעוניינים שצה"ל יפלוש ללבנון ביוני 1982?

הסורים לא היו מעוניינים בהתקפה של צה"ל על עמדותיהם בלבנון, מה גם שידעו כי ברית־המועצות לא תחוש לעזרתם אלא אם יותקף שיטחה של סוריה עצמה. במילחמה זו הנחיל צה"ל לסוריה מפלה קשה באוויר וחיסל את הטילים הסוריים בלבנון. הסורים לא יכלו לדעת מראש שצה"ל ייכשל על הקרקע מול הצבא הסורי, ייכנס למארב בסולטאן־יעקוב ולא יצליח להגיע אל כביש ביירות־דמשק בגיזרה הסורית.

אסד הוא שועל ערמומי, אך גם הוא לא יכול היה לנחש מראש שבעיקבות מילחמה זו תיפול לבנון כולה לחיקו כפרי בשל. כפי שקורה עכשיו.

נותרה תעלומה. אך כמו שקורה לעיתים קרובות, גם לתעלומה זו יש פיתרון פשוט לגמרי, ביצת־קולומבוס ממש.

וזהו: הסורים פשוט היו בטוחים שאריאל שרון לא יתקוף את הצבא הסורי. הם היו משוכנעים שיסתפק בהתקפה על „תשתית המחבלים".

■ ■ ■

מנהיג הסורי ניסה לחסל את אש"ף ב־1976, ולשם כך פלש אז ללבנון. אך הוא נכשל בקרבות על בחמדון וצירון. הסעודים הכריחו אותו אז לוותר על המשך המיבצע.

אחרי פינוי ערפאת וכוחותיו בשלום מביירות, באוגוסט 1982, ניסה אסד להשמידם שוב בטריפולי שבצפון־לבנון, בסוף 1983. גם בפעם זו נכשל.

ביוני 1982 האמין אסד כי צה"ל עומד להוציא בשבילו את הערמונים מן האש.

הוא היה משוכנע כי צה"ל יפלוש ללבנון, ישמיד את הכוחות הצבאיים של אש"ף ואת מוסדותיו המדיניים, ילכוד או יהרוג את יאסר ערפאת ועוזריו — ובצורה זו יגיש לאסד את אש"ף, ואת העניין הפלסטיני כולו, על מגש של דם ישראלי. לא עלה על דעתו שצה"ל יתקוף גם את הצבא הסורי. הדבר הוכח בעליל בחקירת השבויים הסוריים בימי המילחמה. הם לא התכוננו להתקפת צה"ל עליהם. הם הופתעו — ממש כמו חברי ממשלת־ישראל.

אומנם. אילו קרא אסד ביתר עיון את העולם הזה. היה יודע כי סילוק הצבא הסורי מלבנון הוא אחת מהמטרות העיקריות של המילחמה בעיניו של שרון, יחד עם השכנת „סדר חדש" בלבנון. אך אסד לא התייחס לכך ברצינות.

כמו אנשים פיקחיים רבים, הוא לא לקח בחשבון את טיפשותם של אחרים.

■ ■ ■

זהו הסיפור — וגם ועדת־חקירה מעולה, שתקדיש לכך מאות שעות של חקירה, לא תוכל אלא לאשר אותו.

זוהי גם התשובה לשלמה ולחווה ארגוב.

האם גרם הפיגוע בארגוב למותם של 654 חיילי צה"ל?

בוודאי שלא! לא הפיגוע גרם למילחמה, אלא להיפך: תוכנית־המילחמה היא שגרמה לפיגוע.

אין המילחמה צריכה לרבוץ על מצפונו של ארגוב. היא לא פרצה בגללו.

להיפך: הוא היה הקורבן הראשון של המילחמה המזוהמת הזאת.

מאת **אורי אבנרי**

ביקור הנשיא השחור גרם להפתעה: סוניה פרס יצאה מהאפלה לאור הזרקורים

ה**מצלמות תיקתקו**, האורות הבזיקו, עיתונאים נרחקו ורחקו, שומרי־הראש הרבים כחנו את כולם בעין מיקצועית ודואגת. נשיא זאיר, מובוטו ססה־סקו ואשתו הנאה, בובי לדווה, חייכו. אבל רוב אנשי־התיק־שורת היו המומים מדבר אחר לגמרי: לפניהם עמדה סוניה פרס בגודל טיבעי לגמרי.

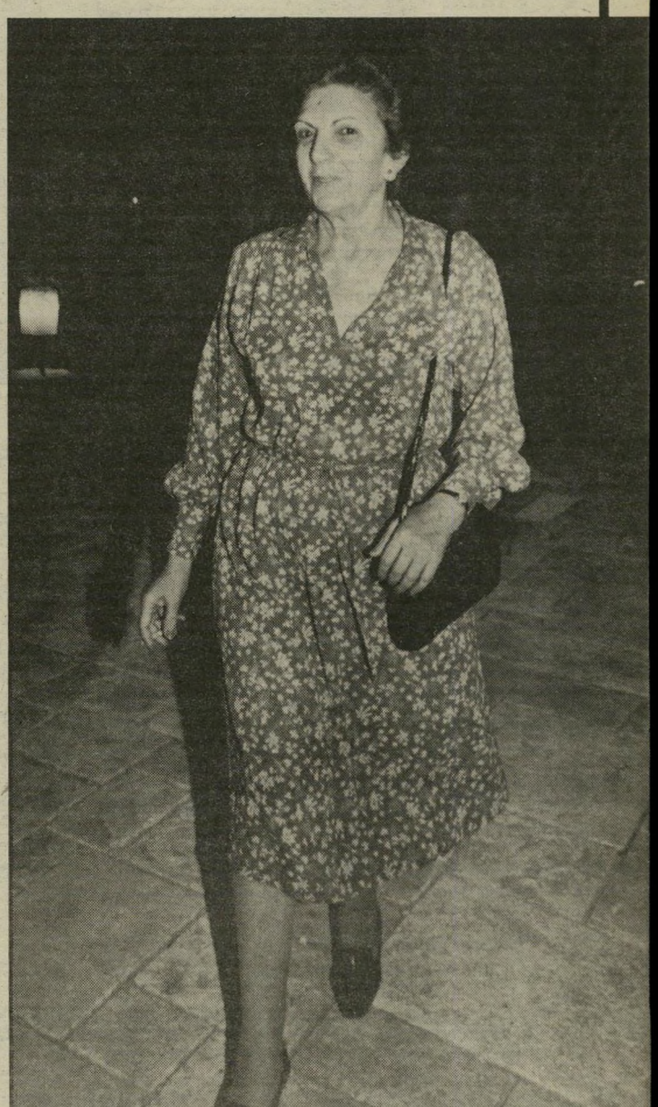
סוניה פרס אינה מרבה, בלשון המעטה, לצאת אל התיקשורת. להיפך, נדמה אפילו שהיא בורחת ממנה. אין היא מופיעה עם בעלה באירועים חגיגיים, אינה נוסעת איתו למסעות רישמיים, אינה מחייכת אל המצלמות בטקסים ממלכתיים. היא פשוט לא.

והנה, הפעם, לכבוד ביקורו של נשיא זאיר בישראל, יצאה סוניה פרס מן האפלה אל האור הגדול של המצ־למות. ביחד עם שימעון פרס הגיעה אל בית־הנשיא, לארוחת־ערב כמעט אינ־טימית עם האורחים, ולמחרת ערכה לאשת נשיא־זאיר סיור בהיכל־הספר ובכותל המערבי בירושלים.

זאיר פה, זאיר שם

אשת שר־החוץ אשתו היפהפיה של שר־החוץ הזאירי. הנשיא מובוטו ססה־סקו הביא איתו פמליה בת 110 איש. חלק גדול מן השרים בממשלתו התלוו לביקורו.

אשת ראש־הממשלה סוניה פרס חרגה הפעם מ־מינהגה שלא להיחשף ויצ־אה לאור־הזרקורים. היא השתתפה ביום ראשון בארוחה בבית־הנשיא.

לא בדל נשיא

ב**רוב טקס**, עד כדי הגזמה, נחת ביום הראשון בצהריים נשיא זאיר בארץ. מישרדי־הממשלה פסקו כמעט מעבודה, צה"ל עמד נכון, דיפלומטים נטשו את לישכותיהם, רבנים ואנשי־דת עזבו את כיתבי־הקודש. השעונים, נדמה, פסקו מלכת, כשנחת מטוסו של מובוטו ססה־סקו בנמל־התעופה בן־גוריון. עובדי הנמל הספיקו בקושי להחליף את דיגלי ארצות־הברית, שהונפו לכבוד ביקורו של ג'ורג' שולץ, שעזב באותו הבוקר, בדיגלי זאיר.

גם בירושלים היתה המולה. כמה עשרות ילדים קטנים נלקחו אחרי שעות־הלימודים מבתי־הספר. לכל אחד מהם ניתנו שני דיגלונים — דגל ישראל ודגל זאיר. הם הועמדו משני צידיו של רחוב יפו, שנסגר ביום הראשון בצהריים לתנועה.

הילדים היו מתוחים ונרגשים. התכונה סביבם היתה רבה. נאמר להם שנשיא, אישיות רמת־מעלה, הגיע אר־צה, וכשיעבור לפניהם, עליהם לנופף אליו בדגלים שבידיהם. חווייה כזאת לא עוברת בכל יום על ילדים קטנים בישראל. לא בכל יום מבטיחים להם שיראו פנים אל פנים איש רם־דרג, ואפילו באופן אישי את נשיא מדינת־ישראל. לכן קל היה להבין את קוצר־רוחם לחזות באירוע החגיגי.

הילדים עמדו שעה ארוכה בשמש, ואפילו בגשם שירד באותו היום. לב־סוף הגיעה השיירה. תיזמורת, דגלנים ופרשים על סוסים. בשלב הזה היו הילדים חסרי־סבלנות מאוד. הם הב־חינו במכונית־השרד של נשיא־המדינה — לימוזינה שחורה, שגם חלונותיה כהים. הם לא ראו לא נשיא ולא בדל־נשיא. ואז, כמו לפי אות, פצחו כולם את פיותיהם הקטנים וצווחו בקול לפי קצב: "אר־חנה! אר־חנה!"

יתכן שנשיא זאיר, שבא ביום הראשון לביקור ממלכתי בישראל, הוא אישיות חשובה. יתכן שחשובה העוב־דה שהוא איש אמיץ, שהסכים לכונן

חור בכותל סוניה פרס, אשת ראש־הממשלה, מימין, וחבת פתק אל בין אבני־הכותל. משמאל בובי לדווה, אשתו של הנשיא מובוטו, מכניסה גם היא פתק. כשהגיעו השתיים לרחבת הכותל, ישבו במשך כמה דקות במכונית ורשמו, כל אחת, את משאלותיהן. אחר־כך הכניסו, כל אחת בתורה, את הפתק, אל אותו הסדק בקיר, שהיה כבר סתום בפניות קודמות של מאמינים פשוטים.

יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל, למרות שהרוב המכריע של עמיתיו באפריקה אינם עושים זאת. אבל לגבי הילדים הירושלמיים אלי אוחנה, כוכב קבוצת הכדורגל של ביתר ירושלים, חשוב ומוכר הרבה יותר. ויתכן שמובוטו סבר כי אוחנה פירושו בעברית „הידד הנשיא!"

סיפור אחר: נוסעת אחת, שנסעה ביום הראשון בבוקר לירושלים, שאלה את נהג־המונית מהם הדגלים המתנופפים בעיר. היו אלה דיגלי זאיר, שצ'בעם ירוק, ובאמצעם עיגול צהוב ובו יד מחזיקה אבוקה בוערת. נהג המונית ענה בביטחון: „אלה דגלים לכבוד ג'ורג' שולץ, שר־החוץ האמריקאי!"

„אבל הדגל האמריקאי הוא אדום כחול ולבן!" היקשתה הנוסעת.

„לא, זה הסמל של פסל־החרות!" ענה הנהג, כשהוא מנסה להפגין ידע.

האיש הקטן ברחוב לא כל־כך ידע, מסתבר, מיהו האיש החשוב שלכבודו עומדת כל המדינה על הרגליים. האיש הקטן, לכן, גם לא יצא ביום הראשון לרחובות ירושלים כדי להריע לו.

פנים המומות חיים הרצוג, נשיא ישראל, מובוטו ססה־סקו, נשיא זאיר ואשתו עומדים המומים במוסיאון יד־ושם בירושלים. הפמליה המלכותית קיבלה במקום הסבר על השואה, כפי שמקבלים אותו כל גדולי־עולם המגיעים לירושלים ומובילים אותם אל יד־ושם.

לא כל אחד ידע מי האיש החשוב שלכבודו עומדת כל המדינה על הרגליים

ערב עם האורח ואשתו. היא אפילו הסתובבה עת ארוכה בחצר בית־הנשיא, כאשר הכל חיכו למכונית האורחים, ולא כעסה כשהצלמים עטו עליה לצלמה. היא חייכה והגיבה בסבלנות רבה.

אבל השֹא היה ביום השני בצהריים, כשהנשיא מובוטו נסע לפגישת־עבודה עם שימעון פרס, והיתה זו דווקא סוניה פרס, ולא אורה הרצוג, שלקחה את הגברת מובוטו לסיור בירושלים. גם כאן התנהגה בחביבות רבה.

אחרי הביקור בהיכל־הספר שב־מוסיאון ישראל, נסעו שתי הגברות, עם שומרי־הראש ואנשי־התיקשורת הזאיריים, לכותל המערבי בעיר־העתיקה. גם סוניה פרס וגם בובי לדווה, אשת־הנשיא, ישבו במשך כמה דקות בתוך המכונית הסגורה, כל אחת כשנייר ועט בידה, ושתיהן רשמו פתקים כדי לתחוב בין אבני־הכותל, אשה אשה בשפתה.

כשסיימו לרשום, יצאו השתיים החוצה. קהל רב הצטופף סביבן. האורחים שליד הקיר הקדוש לא זיהו את אשתו של ראש־הממשלה, והתחילו לצלם אותה רק אחרי שביררו מי היא.

השתיים ניגשו אל הקיר העתיק; אנשי־ביטחון, ישראלים וזאיריים, נילוו אליהן אל תוך השטח המיועד לנשים (כנראה שלא היו בנמצא, לא בישראל ולא בזאיר, נשות־ביטחון ממין נקבה). הן התעכבו כמה דקות ליד הכותל, כל אחת בתורה ניסתה לדחוף את הפתק אל בין הסדקים. היה קשה, הכותל קצת מלא. לידם עסקה אותה שעה עובדת־נקיון של הכותל בטיאטוא של הפתקים שנפלו לריצפה. ע"ע־רות, אולי מאות פתקים ביום.

אולי ביקורה של הגברת מובוטו הצליח להפשיר את סוניה פרס ולהוציא אותה מן האפלה על אור הזרקורים. אולי זוהי סנונית ראשונה, אולי מעשה חד־פעמי. שימעון פרס, בכל אופן, נראה די מבסוט כשאשתו לידו, כמו כולם. **ענת סרגוסטי** ■

בדיחות גיזעניות

הישראלים יצאו מעורם כדי לשוות לביקור אופי מיוחד ופומפוזי. הם עמדו במיבחן קשה של השוואה בין הביקור הזה לבין ביקורו של מובוטו בקאהיר, שנערך ברוב פאר והדר, מחד, ובין ביקורו של הנשיא חיים הרצוג בקינשאסה, שגם הוא היה מלכותי לעילא ולעילא, מאידך.

תוכנית־הביקור שנקבעה היתה מורכבת בעיקר מטקסים ומביקורים במקומות קדושים ואתרים חשובים אחרים. אך מסתבר שהנשיא מובוטו אינו רגיל לקצב כזה של אירועים. אחרי היום הראשון, שבו התקבל תחילה בטקס ממלכתי בנמל־התעופה, שכלל גם סקירת מיסדר־כבוד, אחרי טקס רתי ויין, אחרי שהובל אל לחם, מלח ויין, אחרי שהובל אל יד־ושם, ושם הניח זר באוהל יזכור אחרי שנלקח לקיברו של חוזה־המדינה וגם שם הניח זר, אחרי ארוחת־ערב בחברתם של נשיא־המדינה ורעייתו, ראש־הממשלה ורעייתו, יו"ר הכנסת ורעייתו ושר־החוץ שלו עצמו ורעייתו — הוא פשוט נפל מן הרגליים.

ביום השני בבוקר ביטל את כל האירועים שתוכננו עד לצהריים. אלה כללו סיור בעיר העתיקה, ביקור בכנסייית־הקבר ובכנסיה האתיופית, ביקור בבית־לחם ונטיעת עץ ביער־השלום.

הוא הופיע, באיחור של קרוב לחצי שעה, לארוחת־עבודה בצהריים במישרד ראש־הממשלה, ואחר־כך שוב הניח זר ברחבת־הכנסת ליד נר־הזיכרון. לרגע אפשר היה לחשוב שמי שתיכנן את הביקור הוא בעל חנות־פרחים, המתמחה בשזירת זרים.

העיתונאים הישראליים, שבאו לסקר את הביקור, עסקו במשך חלק מן הזמן בהחלפת בריחות גיזעניות ביניהם, עד שהגיע הרגע ואחד מאנשי־הביטחון של הנשיא מובוטו, שבא איתו מזאיר, ניגש אל אחד הכתבים והתחיל לדבר איתו בעברית שוטפת. אז פסקו הבדיחות, והשתררה דממה סביב האורחים החשובים.

פרס מבסוט

סוניה פרס הדהימה את העיתונאים הישראליים, כשהופיעה ביחד עם בעלה לבית־הנשיא לארוחת־

שיעור בשואה הנשיא מובוטו ומלוויו אסירי מחנות־הריכוז, שכובים על מיטות עץ. התמונה נמצאת מאחורי גדר־ברזל, כפי שהיה במחנות המוות עצמם. נשיא זאיר קיבל הסבר מפורט לגבי התמונות במוסיאון־השואה. אחר הניח זר באוהל יזכור.

צה"ל יוצא מלבנון ונכנס לתקופה חדשה. בראשו עומד רמטכ"ל שסיים זה עתה את מחצית תקופת כהונתו — לא מהפכן, לא איש ריב ומדון, אלא איש־ההמשך, שהוא בסדר עם כולם, והמהלך בין טיפות הגשם

החצי השני של מישה

עם החליט משה לוי, אז תת־אלוף, להפסיק לעשן. הוא הצליח להחזיק מעמד תקופה מסויימת. עד שחזר שוב אל הסיגריות.

זה היה לפני 10 שנים. בלילה הארוך של מלון סבוי בתל־אביב. לוי היה ממפקדי הפעולה נגד הפידאיון, שנחתו בחוף תל־אביב והתבצרו במלון. הוא ישב במכונית, ביחד עם אלוף־מישנה עוזי יאירי. יאירי עישן סיגריה אחרי סיגריה. באחד השלבים של הלילה החליט יאירי לצאת החוצה כדי לברר מה קורה. הוא הפקיד את הסיגריה שבידו ללוי, והלך לעבר המלון.

יאירי נהרג כעבור כמה דקות. משה לוי מצא את עצמו מעשן את הסיגריה שנשארה בידו, מבלי שהרגיש בכך. מאז הוא מעשן קבוע.

סיפר לוי: „היינו קשורים הרבה מאוד שנים. נסיבות מותו היו קיצוניות מאוד. היינו אז בחבורת־הפיקוד ליד סבוי. אני מנעתי ממנו להסתובב. לא

מאת ענת סרגוסטי

בשביל להגן על עוזי, אלא שלא תמיד אנחנו יכולים להועיל בזמן פעולה. פיתאום הוא נעלם לי, בשניות האחרונות לפני הפריצה לבניין. ברגע שהוריו לי שעוזי נפגע, אמרתי לסובבים אותי: מה אתם מבלבלים את המוח, הרי הוא לא היה בפנים. אחר־כך נסענו לאיכילוב. החץ פילח, החץ פילח."

עט אדום ביד שמאל

ע שר בלילה. אחרי יום־עבודה מפרך, שהתחיל ב־5 בבוקר, נראה רב־אלוף משה לוי רענן, יושב ליד השולחן, במסיבה לפצועי הצנחנים ממלחמת־הלבנון, ומקבל בצייתנות כרטיסי־הגרלה שדחפה לידו בלומה, הרס"רית של הצנחנים.

6 בבוקר, שדה־דוב. בחדר קטן יושבים האלופים אמיר דרורי, המפכ"ש (מפקד כוחות־השדה) וחיים ארז, ראש אג"א (אגף אפסנאות). מצחצחים נעליים שחורות ושותים קפה של בוקר. לוי מתייצב בשעה היעודה להמראה. מרים חדשים מגוהצים, נעליים מבריקות. כומתה אדומה על הראש. אפשר לחשוב שהחבר'ה מתכוננים למיסדר.

רבע שעה ראשונה באוויר. שומעים רק את דעש המנועים. אחר־כך הוציאו מהצידנית של חיל־האוויר קצת מזון. הרמטכ"ל אוכל שתי עוגיות, שותה שקית־חלב קטקטים. מדליק נלסון (כמו בפירסומת). עכשיו הוא מוכן להתנפל על העבודה. אורי, השליש, מעביר לו תיק מיסמכים. הוא יושב בשקט, קורא בעיון, מדי פעם רושם הערות בעט אדום ביד שמאל. זו לא אידיאולוגיה, זה מה שיש.

נוחתים בעובדה. בסיס חיל־האוויר, אי־שם בדרום הערבה, קרוב לאילת. בסיס גדול, חדש. בניה וכסף אמריקאיים. האלוף עמוס לפידות, מפקד חיל־האוויר, בא לקבל את פני הפמליה. נוסעים ללישכת המפקד. מקבלים הסבר צה"לי ממצה על הבסיס ועל הפעילויות. נשמע כמו סינית מדוברת. אם הקטל"ג והקמ"ש היו יותר בסדר, אז לא היינו צריכים לדאוג לקט"ק, ואז גם המש"ק היה הולך עם הלש"ג. המשל"ק היה עובר לקשל"ט. ואז לא היה צורך בקטק"ט ובדרד"ס.

לוי מקשיב, מהנהן, לא רושם מילה. זה התפקיד של אורי, השליש. הסברים, מלווים בטבלאות, מוצגים על גבי שקפים. הוא בקי בחומר, יודע בדיוק על מה מדברים. מדי פעם שואל שאלות ענייניות, נכנס לפרטים. מציג בעיות ובעיקר שומע.

מתלוננים על הקיצוצים בתקציב. כך בבסיס של חיל־האוויר, כך גם בבסיסים של השריון. לוי אינו מגיב. אפילו מצניע ספק חיוך בראש מורכן. יותר מאוחר סיפר לי אורי, השליש, שהוא דווקא מבסוט שמתלוננים על הקיצוצים. זה אומר שהקיצוץ הוא לעומק, ומורגש עד החייל האחרון בשדה. אחר־כך לוי אמר שזה לא כלום, צפויים קשיים גדולים יותר בעתיד.

בתוכנית הסיור ביקור בטייסת כפיר. קבוצה קטנה של טכנאי־המטוס (גם בנות) חיכו בשורה מתוחה. חיילים וחיילות בנעליים מצוחצחות ובמדים מגוהצים. לוי ניגש אליהם, שואל שאלות, מתעניין ביציאות הביתה. החיילים עונים בחיל וברעדה, מחייכים במבוכה. צלם הבסיס מצלם. תהיה להם לפניו. לימודים תיכוניים עשה לוי בערב. בימים עבד כדי לממן את הלימודים וכדי לעזור למישפחה. חיים קשים לנער הצעיר, שאינו מתלונן. כך סיפר בראיון לאיתן הבר בידיעות אחרונות.

על סיפור חייו, שהתפרסם רק במעט בעיתונות, אפשר לומר שהוא סבל מדינת־יישראל. דור ראשון בארץ. צבר. בן עדות־המיזרח, שהגיע למעלה בכוחות עצמו.

„רפול" ו„מוישה וחצי" ביום חילופי הרמטכ"לים
מי הלשין על קשר־הצנחנים נגד אריק שרון?

הרמטכ"ל משה לוי (מימין) במטוס כפיר

תמונה למזכרת, שיוכלו לתלות בבית.

אחר־כך הוא נכנס לכפיר. לקבל הסבר במטוס עצמו. לא בדיוק נכנס. לא סתם קוראים לו מוישה וחצי. מנסה להידחף אל תוך תא הטייס המצומצם. כמעט חצי נשאר בחוץ. הוא מחייך. מקטר שהיהודים הקמצנים חסכו אפילו בגודל של המטוס.

שכונת מצוקה

מ שה לוי נולד ב־1936 למישפחה עיראקית, שעלתה ארצה רק שלוש שנים קודם לכן.

הם גרו בשכונה קטנה, בדרום תל־אביב. עולים חדשים, מישפחות גדולות. צפיפות. היום קוראים לזה מצוקה, אז זה היה סתם עוני. מי היה מאמין שמזה ייצא רמטכ"ל?

הסיפור האישי של מישפחת לוי: שש נפשות בחדר אחד, שני ילדים במיטה. מיטבח ושרותים משותפים עם עוד שתי מישפחות, המתחלקות באותה הדירה.

לאבא, גרשון לוי, היה רוכן־ירקות בשוק־הכרמל, אחר־כך חנות־בגדים.

כשסיים את בית־הספר היסודי, ביאליק, יצא לעבוד. כמו האחים שלו

מכיוון שנולד „מאוחר" מדי, לא הספיק לקחת חלק בהירואיקה של המחתרות, ולא להילחם על עצמאות המדינה. את חוויות התקופה עבר כנער בשכונת־שפירא בתל־אביב בעבודה ובלימודים.

„משה היה בא מבית־הספר," סיפר אביו, בראיון למעריב. עם מינויו כרמטכ"ל, „גומר את השיעורים ומחזיק בספר עד הלילה. בקושי היה אוכל. כל הזמן היה מחזיק בספר... גם עכשיו, כשהוא בא לפעמים לישון כאן בלילה, הוא ישן עם ספר ביד. בא לכאן ונרדם, כשהטלוויזיה פתוחה והאור פתוח. אני סוגר את הטלוויזיה ואת האור, לוקח את הספר ומכסה אותו. עד היום הוא הולך לישון עם ספר ביד."

הוא גדל במישפחה דתית, ולא ידע אז שיכול להיות אחרת. לימים „התפקר", אך עד היום, למרות שעבר לגור בקיבוץ, הוא שומר באדיקות על צום יום־הכיפורים.

בעשר השנים האחרונות מעביר לוי את יום־הכיפורים בירושלים. בערב החג הוא נוסע לאביו בתל־אביב, אוכל אצלו ארוחה מפסקת, משם לירושלים, מגיע תמיד כדי להספיק לשתות קפה לפני הצום.

ביום־הכיפורים עצמו הוא מתפלל בבית־הכנסת הספרדי שליד בית־הנשיא, אחר־כך הולך ברגל לכותל.

„הוא סיים את כל הקורסים בצבא בהצטיינות, החל מן הטירונות."

גם את קורס־הקצינים סיים בהצטיינות. את הדרגות ענד לו דויד בן־גוריון, אירוע שבעיקבותיו קיבל לוי את הכינוי „מוישה וחצי". בן־גוריון הנמוך עמד על קצות האצבעות, לוי התכופף, כדי שיוכל להגיע אליו ולתת לו דרגות.

במילחמת־סיני היה קצין־המיבצעים של גדוד הצנחנים שצנח במיתלה. המג"ד היה רפאל איתן. אריאל שרון היה מפקד הצנחנים. אחרי הפעולה הכושלת, שבה נגרמו לכוח אבידות רבות, החליטו כמה מקציני הצנחנים (ביניהם רפול, מוטה גור, אהרון דוידי, רני מט ויצחק חופי) לפעול להדחת שרון. אולם לפני שהספיקו לעשות זאת, נודע לשרון על הקשר נגדו והוא נקט בפועלה שסיכלה אותו בעודו באיבו. עד היום לא ידוע מי סיפר לשרון על כוונתם של הקושרים. חלק מן הקצינים, שהשתתפו ביוזמה, טענו שמי שסיכל את הקשר היה משה לוי, קצין־המיבצעים הצעיר.

לא ידוע מה מידת האמת בסיפור ומהי אגדה. לוי, בכל אופן, נשאר בצנחנים עוד כמה שנים, והמשיך לעלות בדרגות. במיסגרת החיל הש־תתף במילחמת־ששת־הימים, בקרבות סיני ורמת־הגולן.

הרמטכ"ל עם אשתו רעיה וילדיו איתמר, שלומית, נעמה, אביטן וגל (מאחור)
להעביר את הרהיטים לקיבוץ – לא על חשבון צה"ל

הרמטכ"ל ואביו גרשון לוי
שני ילדים במיטה

במוצאי־החג הוא חוזר לבית־הכנסת, מסיים את התפילה, שותה קפה. אוכל משהו קטן, מעשן סיגריה ונוסע לתל־אביב לאכול עם אביו.

גיוס מאי

לוי התגיים לצה"ל ב־1954 בגיוס מאי. גיוס של נערים עובדים, בדרך־כלל, שנחשב לגיוס לא כל־כך טוב. הוא נשלח לגולני. כתובת קבועה למחזור זה. אחרי שסיים קורס קצינים, עבר לצנחנים, שהיו אז עטורי הילה וסיפורי גבורה.

„הוא קורץ מחומר להיות רמטכ"ל," אומר עליו מתי עצמון, עורך־דין ירושלמי ואחד החברים הטובים שלו.

שנה אחרי המילחמה מונה כמפקד חטיבת־הצנחנים, ופעל נגד חדירות בביקעת הירדן.

אז השתתף, עם קצינים אחרים, במירדפים בביקעה. באחד המירדפים היו גם רחבעם („גנדי") זאבי ויונה אפרת. כוח־צה"ל רדף אחרי חוליה, שהסתתרה באחת המערות. בחילופי־האש נפצע לוי ברגלו. הוא פונה לבית־החולים, ביחד עם הקשר שלו, שנפצע גם הוא.

לוי, כך סיפר אחד מידידיו, דאג קודם־כל לפינויו של הקשר, למרות שהיה פצוע קל. גם כששכב בבית־החולים, התעניין במצבו של החייל. הוא נותח ברגלו הימנית, שקוצרה קצת בעיקבות הפציעה. אישפוזו נמשך שמונה חודשים. עד היום, אם מסתכלים בעיון בהליכתו, אפשר להבחין בעיוות קל. הפציעה והניתוח לא שינו את קידומו בצבא. ב־1973 קיבל דרגת תת־אלוף, והתמנה כראש־מטה פיקוד המרכז. אחרי שנתיים היה לראש מח־לקת־המיבצעים במטכ"ל.

להלך בין הטיפות

אין לו, למשה לוי, אויבים מוצ־הרים, גם לא מתנגדים ברורים, אפילו לא בקרב הפרשנים הצבאיים. דרכו בצבא, עד לכס הרמטכ"לות, היתה שקטה, ולא לוותה בשערוריות.

אין הוא אינטריגנט, וידע תמיד להלך בין הטיפות ולהיות מקובל על כל הצדדים. אבל כשמדברים בחסרו־נותיו, תמיד נזכרת העובדה שחסר לו נסיון מיבצעי קרבי כקצין בכיר. ב־ניגוד לקצינים אחרים בצבא, בעבר ובהווה, לא פיקד לוי על שום פעולה מיבצעית גדולה, ולא השתתף באופן פעיל בקצין בעל דרגה גבוהה בשום מילחמה.

הרמטכ"ל ידוע כאיש נוח, ישר, חושב בהגיון, לומד כל נושא לפרטיו, מדקדק בקטנות בכגדולות. הוא מדבר לעניין, וקשה לתפוס אותו בשיחות בטלות. אין הוא איש־חברה במובן המקובל של המילה. אין הוא מבלה במסיבות חברתיות, אלא אם התפקיד דורש זאת. אין בו יכולת לשיחה חופשית ופתוחה, ואין הוא יוצר בקלות קשר קליל ובלתי־אמצעי עם האנשים שסביבו. עם זאת יודעים הקרובים אליו לספר שהוא איש חם וחבר טוב.

כשהיה סגן־הרמטכ"ל במילחמת־הלבנון, שמע לפני אחת הפעולות על בן של חבר, שצריך לעבור ניתוח. הוא לא שכח להתקשר עימו לפני הפעולה ולברר מה קורה עם הבן.

אחרי מילחמת ששת־הימים קנה מיגרש בגיבעת־המיבתר בירושלים, בתקופה שהמיגרשים שם נמכרו בזול מאוד. קציני־צבא רבים קנו או מיג־רשים בשטח שנכבש. בין הפעולות המיבצעיות שניהל בביקעה, בנה בית. לפני כמה שבועות נמסר הבית להש־כרה, כדי לממן את הוצאות החתונה של גל, בנו הבכור מלילי, אשתו ה־ראשונה.

את רעיה, אשתו השניה, הכיר לוי בצבא. לשניים ארבעה ילדים: נעמה (13) שלומית (11) והתאומים איתמר ואביטן (8). במשך תקופה מסויימת התגורר בירושלים. אהבתו לעיר מוצ־הדת, והוא חוזר ומכריז על כך אבל רעיה, בת קיבוץ בית־אלפא, רצתה לחזור למשק. הם עברו לשם כשלוי היה אלוף פיקוד המרכז.

הוא ביקש אז ממתי עצמון, חברו, שיעזור לו בהעברת הדירה. „ההובלה היתה צריכה לעלות 1800 לירות," סיפר עצמון. „זה היה אז סכום־עתק. ואז קצין־השלישות של הפיקוד בא אליי ואמר לי שאיש־צבא, שעובר

הרמטכ"ל עולה למטוס
תא קטן מדי

(המשך מעמוד 13)

דירה, מגיעה לו הובלת התכולה על חשבון הצבא. שמחתי והזמנתי רכב צבאי. כשסיפרתי זאת למשה, הוא כמעט טרף אותי. הוא אמר שהוא יודע שזה מותר, אבל רכב צבאי לא יעביר את הדברים שלו, כמה שזה יעלה. הוא לא ויתר."

סיפור אחר על הסכנותו מתייחס לתקופת היותו מג"ד בצנחנים. באחת מן הביקורות שערך לחייליו גילה ששני ברזים מטפטפים. הוא העיר על־כך לרס"ר. הרס"ר שלח חייל שיקנה שני ברזים חדשים והחליף אותם. למחרת בבוקר, אחרי שימוש רב של הברזים, התחילו גם החדשים לדלוף. היה יום שישי בצהריים. לוי, המג"ד, ערך מיסדר, ושוב גילה את הדליפה. הוא רתח מכעס וריתק את הרס"ר לשבת.

הריתוק הכניס אותו למילכוד. באותה תקופה לא היה ללוי רשיון נהיגה, ורס"ר־הגדוד היה מסיע אותו בכל פעם הביתה. מכיוון שריתק אותו ולא רצה לקחת חייל אחר לנהיגה ולקלקל גם לו את השבת, נשאר גם הוא בכסיס באותה השבת.

הצניעות והחסכנות הן, כנראה, מן התכונות הבולטות אצלו. גם היום, כשהוא החייל מס' 1 בצה"ל, אינו מנצל את מעמדו לצרכים אישיים. את דרכו בכל יום מקיבוץ בית־אלפא שבעמק יזרעאל לקריה בתל־אביב, הוא עושה בדרך־כלל ברכב. רק במיקרים מיוחדים, כשאין ברירה, הוא משתמש במסוק.

לעיתים רחוקות הוא נאלץ לבלות את הלילה מחוץ לבית. לעולם אינו ישן בבית־מלון. בתל־אביב הוא לן בבית־אביו. בירושלים הוא ישן אצל חברים. את ארוחותיו הוא אוכל בצבא, או במיסעדות עממיות, ותמיד מקפיד על תורו לשלם.

לפני כמה חודשים, כשבא לביקור בארץ קצין בכיר של הצבא האמריקאי, הזמין אותו לוי לביתו שבקיבוץ. בית בקיבוץ הוא, כידוע, חדר וחצי. ל־רמטכ"ל סידרו גם סככה לפני הבית. כדי שיוכל לארח אנשים. הקצין ה־אמריקאי נדהם, כשראה את ראש המטה הכללי של מדינת־ישראל מס־תובב בקיבוץ במיכנסיים קצרים ועומד בתור בחדר־האוכל, כשבידו מגש, כמו כל שאר החברים.

אחראי לתיכנון המילחמה

ב־1977 מונה לוי כאלוף־פיקוד־המרכז. הוא שירת בתפקיד זה בתקופה סוערת בגדה המערבית. תקופה של התנחלויות בלתי־חוקיות (אילון־מורה), שהיה צריך להורידן מן הקרקע, תקופה של חיכוכים קשים בין ראשי־העיריות הערביים לבין המתנ־חלים והשילטונות.

בראיון שנתן ליעקב ארז ממעריב בתקופה שבה דובר על גירושו של בסאם שכעה מישראל, אמר לוי, בין השאר: „גירושו של ראש־עיריית שכם אינו מהווה הפתעה. אני אינני מופתע מכך. לנו ידוע הרבה על בסאם שכעה. בלי כל קשר עם דבריו שתפסו עכשיו את הכותרות... סיבות לגרשו יש לנו רבות... יש נושאים הקשורים במעמדו שחורגים אצלו מתחום הציבור. הקשו־רים בפעילות שהוא עושה. לכן העיתוי של הגירוש נובע מן השיחה שהיתה. אבל הסיבות קדמו לה בהרבה. מנקו־דת־מבט, צריך היה לגרש אותו..."

ובעניין אילון־מורה, כשנשאל על הפינוי, אמר: „אני באמת עלול לתת פקודה כזו (לפינוי) ואינני רוצה לומר שהדבר איננו משפיע עליי. זה מעסיק אותי, אם כי השאלה המצפונית לגביי אינה קיימת. אם קיימת החלטה של בית־משפט עליון, ואם תהיה הוראה לממש ההחלטה... אבצע... אני מוכרח להודות שלא תהיה לי בעיה של התלבטות אם לעשות כן..."

בכל הראיונות שנתן לוי, לכל אורך דרכו הצה"לית, הקפיד מאוד שלא להיכנס לנושאים פוליטיים. הוא נזהר שלא להביע את דעתו וקשה, לכן, למקם אותו במפה הפוליטית. עם זאת אפשר אולי לומר עליו שהוא יותר יונה מאשר נץ. אסור לשכוח את העובדה שגם אם הוא בעצמו אינו חבר קיבוץ בית־אלפא (של הקיבוץ הארצי), הרי ילדיו מתחנכים בקיבוץ זה. הוא לא דיבר מעולם על דיעותיו הפוליטיות. אולי זה חלק מאופיו המתון — להיות במקום הנכון כשצריך, ולא להיות בשטח כשיש בלגאנים.

כך גם לגבי מילחמת־הלבנון. ב־1 בינואר 1982 מונה לוי כסגן־הרמטכ"ל.

לוי עם אריק שרון
קשה להשחיל דיעה בטריאומוויראט

בתוקף תפקידו זה היה גם הוא אחראי על תיכנון המילחמה. הוא היה שותף לדיונים שקדמו לה. ואפשר, אולי, לכן, לזקוף לחובתו חלק מן הכישלונות המיבצעיים של מה שמכונה באופן רישמי „מיבצע שלום הגליל". אם כי קשה להניח שבטריומווירט בגין־שרון־כפול יכול היה מישהו, ולוא גם קצין בכיר, להשחיל את דעתו.

באירוע הדרמאתי ביותר של מילח־מת־הלבנון, הטבח בצברה ושאתילא. תפס לוי תפקיד שולי, לא נכח כמעט אף באחד מן האירועים המכריעים שהצטרפו בסופו של דבר לדוח ועדת־כהן.

בעדותו לפני הוועדה אמר לוי: „לא היו לי מגעים נפרדים עם הפלאנגות. אפילו לא אירוע אחד בנפרד... טסתי לשם בלילה עם הרמטכ"ל, איש לא דיבר על רצה. צריך לזכור שהפעילות במחנות היתה רק חלק שולי באותו יום. היינו עסוקים בבחינת נוכחות הכוחות, בהעלאת הכוחות צפונה, באישור תוכניות מיבצעיות לקראת הכניסה למערב־ביירות... מכאן שהנע־שה במחנות היה שולי."

השופטים שאלו אותו אם חש, או קלט, סימנים להתנהגות בלתי־הולמת, בפגישה עם מפקדי הפלאנגות. לוי: „לא שאני יודע."

יונה אפרת: „על רקע ההתרחשויות במחנות, האם הרמטכ"ל אמר לך משהו?"

לוי: „לא, הרמטכ"ל לא אמר מאו־מה."

בדוח ועדת־כהן שפורסם בפברואר 1983, באחד הקטעים שבהם מוזכר סגן־הרמטכ"ל לגבי ההחלטה להכניס את הפלאנגות למחנות־הפליטים, נא־מר: „סגן־הרמטכ"ל סיפר על התרש־מויותיו מפגישה במטה הפלאנגות בביירות באותו יום, וכן שהמגמה היא להכניס למחנות־הפליטים את הפלא־נגות, ובהמשך אולי להכניס אותן גם לעיר, והוסיף כי זהו דבר שיכול לעורר מהומות. מכיוון שאותם הכוחות המזויינים במערב ביירות, שכעת הם שקטים, יכולים לעורר מהומה כש־יידעו שמאחורי צה"ל באות הפלאנ־גות."

הוועדה לא הטילה על לוי שום אחריות ביחס למה שאירע בצברה ובשאתילא. המהומה, שבאה בעיקבות פירסום המסקנות, הביאה להדחתו של אריאל שרון ממישרד־הביטחון. רפול עמד ממילא להשתחרר מתפקידו, ועל כן לא הודח. מנחם בגין הביא את משה ארנס מארצות־הברית, ומינה אותו כשר־ביטחון.

ארנס היה צריך, תוך שלושה שבו־עות, לבחור ברמטכ"ל חדש, בראש־אכ"א חדש ובראש־אמ"ן חדש. מיל־חמת הגנרלים פרצה, ותפסה כותרות ראשיות בעיתונים. האלוף דן שומרון היה מועמד עדיף בעיני אריאל שרון. עזר וייצמן וראשי מיפלגת־העבודה (שימעון פרס ויצחק רבין). רפול, לעומת זאת, המליץ על יאנוש בן־גל. נראה שעבורו היתה זאת ההזדמנות האחרונה. ארנס ערך התייעצויות קדחתניות. לוי הודיע לו אז משהו בנוסח: הזוכה מבין השלושה נשאר בצבא. השניים האחרים צריכים לעזוב.

ארנס העריך שלוי ייצור אמינות מחודשת בצבא. אחרי הסערה שעברה בו. הוא חשב שידבר אמת וינסוך ביטחון. הוא בחר בו. בן־גל פרש מן הצבא בכעס. ארנס רצה לקדם את דן שומרון לתפקיד סגן־הרמטכ"ל. לוי התנגד, שומרון נשאר בתפקידו הקו־דם.

לוי עם אמיר דרורי בתרגיל
בבוקר: קפה וציחצוח נעליים שחורות

השלבים: לא בהזמנה

אחרי שמונה כרמטכ"ל, פור־סם שלוי יתבע מקצינים בכירים שלא להתראיין ולדבר. הוא רצה, כך דווח בעיתונות, להחתים אותם על הצהרה, שלפיה לא יוכלו עוד לדבר או לכתוב בענייניים הקשורים בתפקידם בצה"ל.

כרמטכ"ל חדש העניק דרגת־אלוף לעמוס ירון, שהיה בזמן הטבח בצברה ושאתילא קצין־צנחנים וחיל־רגלים־ראשי. הוא מינה אותו כראש אכ"א. מעשה זה הפך אחר־כך למדיניות שלו. גם אחרי פירסום מסקנות ועדת־החקירה הצה"לית (בכל מיני הרכבים), שבדקה את פיצוץ מכונית־התופת שהרסה את בניין המימשל בצור (האסון השני), העדיף לוי שלא להעניש את מי שהיה אחראי. גם במיקרה של הריגת שני חוטפי־האוטובוס בקו 300, לא נקט כל פעולה ביחס לתת־אלוף איציק מרדכי, קצין צנחנים וחיל־רגלים ראשי. להיפך, הוא עומד להעלותו לדרגת אלוף. הוא חשב שמילחמת־הלבנון הביאה לצה"ל את תופעת „הראש הקטן" והוא רצה, בכל מחיר, להילחם בתופעה זו. לכן החליט לתת גיבוי מלא לקצינים שלו, כדי שיקחו על עצמם אחריות.

עם ארנס, חסר הנסיון הצבאי, היו ללוי אי־הסכמות מעטות. אלה נגעו בעיקר לטיפול בשטחים הכבושים. למשל, בעניין תפיסת השוק בחברון. ארנס לחץ, לוי לא התלהב לתת חוות־דעת שמדובר בביטחון־ישראל.

אחרי הפיגוע במיכללה האיסלא־מית בחברון אמר לכתבים צבאיים: „את הפיגוע בחברון אי־אפשר למנוע על־ידי כך שמביאים יותר צבא למקום. לדעתי, אין צורך במדיניות חדשה בשטחים."

ארנס היה איש פוליטי, שלא גדל בצה"ל. אחריו בא יצחק רבין, רמטכ"ל מהולל של מילחמה מהוללת, כלפיו יש, בוודאי, יותר כבוד והערכה.

כמה חודשים אחרי שנכנס לתפ־קידו כרמטכ"ל, התחילו בארץ לדבר על נסיגה מלבנון. לוי התבקש להכין תוכנית־נסיגה. הוא הגיש תוכנית לנסיגה בשלבים. אחר־כך, בשקמה ממשלת האחדות הלאומית, שהחליטה בינואר על נסיגה מלבנון, שוב הגיש תוכנית נסיגה בשלבים.

כשטענו נגדו שתפר את התוכנית לפי שיקולים פוליטיים של המיפלגה הקואליציונית, כעס ורתח. „זה לא הוגן לומר כאלה דברים!" אמר לי. „אם למישהו יש מידע, שלפיו הזמינה המע־רכת הפוליטית תוכנית־נסיגה שתת־אים לשיקולים המיפלגתיים, שיבוא ויגיד לי. אני יודע שזה אינו נכון: התוכנית הזו היא הטובה ביותר. לי־דעתי, מבחינת השיקולים הלוגיסטיים והביטחוניים. זו תוכנית שהוגשה בזמנו למשלה הקודמת, ממשלת הליכוד, ואותה התוכנית הוגשה גם לממשלה הזאת.

„אפשר להעיר הערות על התוכנית עצמה, אפשר לומר שהיא לא טובה, שהיא מוטעית, אבל לא להאשים אותי, או את הצבא, בהתאמת התוכנית לפי רצון הפוליטיקאים. אני בפירוש חושב שזו התוכנית הטובה ביותר בהתאם לנסיבות הקיימות."

פרשנים צבאיים רבים רואים בתוכנית זו תוכנית מוטעית. הוא הת־עקש עליה. גם אחרי שהסתיים השלב הראשון, וכמה משרי־הממשלה רחקו להוציא מייד את כל הכוחות מלבנון, עמד לוי על שלו והתעקש שהנסיגה־בשלבים היא התוכנית המיבצעית הטובה ביותר לצה"ל ולביטחון. מישהו מן הקרובים אליו אמר שבממשלה יונית הוא נעשה נץ. אבל קשה לקבוע עמדה חד־משמעית לגבי דיעותיו על סמך שיקוליו לגבי הנסיגה מלבנון.

הגפרור האחרון

במיסגרת „שעלויות הרבות שלו, מקפיד הרמטכ"ל לבקר את חיילי צה"ל בלבנון לפחות אחת לשבוע. לפעמים יותר. הוא משתדל לנהל שיחות עם החיילים, שלא דרך המפקדים, מבקש לשמוע את דעתם של החיילים, את תלונותיהם ומח־שבותיהם. בשיחות כאלה הוא נתפס לעיתים לרגשנות.

כך קרה, כשבא לבקר יחידת־צנח־נים שסבלה מאבידות רבות במילחמה. החיילים היו במוראל ירוד. הוא רצה להעלות להם את המוראל ונתן להם הרצאה על אהבת־המולדת וגאוות־הצנחנים.

כגלל ההתעסקות האינטנסיבית במה שקורה בלבנון, „הזניח" קצת את שאר הבסיסים. לכן התפנה רק בשבוע שעבר לערוך ביקור רישמי ראשון בבסיס חיל־האוויר עובדה. באותו היום ביקר גם באחד הבסיסים ואסף את כל החיילים לשיחה באחד האולמות.

החיילים, מאובקים ועייפים, קצת התביישו להעלות את בעיותיהם לפני הרמטכ"ל. הוא נאלץ לשאול שוב ושוב אם יש שאלות, עד שהחניכים ניאותו להעלות אותן. ואז נשמע שוב הפיזמון החוזר על פגיעת הקיצוצים התק־ציביים על החייל הקטן שבשדה.

(המשך בעמוד 31)

ואז כולם הלכו לים

זה היה חלומה של הזונה מפיראוס, בסרט רק לא ביום א': „ואז כולם ילכו ליס!"

אצל עצירי הטרור היהודי אין זה חלום לעתיד. זה היה הנוהג בעבר. ולולא אירעה תקלה, ואחד מהם כמעט טבע, היה זה יכול להימשך לנצח.

מדוע? מפני שהם יכלו לסמוך על מישמר־הגבול, שקיבל לידיו את ליווי הצעירים האלה.

מישמר־הגבול הוא חיל־השכירים היחידי במדינת־ישראל (אם אין לוקחים בחשבון את צד"ל). הוא מורכב בחלקו הגדול מדרוזים, שאין להם שום מוטיבציה לשרותם מלבד זו המקובלת אצל חילות שכירים אחרים בעולם, כמו לגיון־הזרים הצרפתי: השכר, אהבת־הנשק ורוח־היחידה.

מכיוון שיחידה זו מופעלת, לרוב, נגד ערבים, טבועה השינאה לערבים עמוק־עמוק בכל הדרגות של חיל זה. למעשה זוהי יחידה מיקצועית למילחמה בערבים. כפי שהיו יחידות דומות במיש־טרים קולוניאליים אחרים.

על כן ברור שלרבים מאנשי מישמר־הגבול יש זיקה טיבעית למחתרת־הטרור, וגם לבריוניו של מאיר כהנא. כל מי שראה אותם בשטח, יודע זאת.

הפקדת עצירי הטרור היהודי בידי מישמר־הגבול כמוה כהפ־קדת האשה בידי המאהב.

מדוע הש"ב מתנכל לי?

יש מחלת־נפש ששמה פאראנויה ורה (פאראנויה אמיתית).

סימן־ההיכר שלה הוא שהחולה מניח הנחה משוגעת לגמרי (העולם כולו נגדי מפני שאני הכי־טוב, יש הוראה סודית של הממשלה להכשיל אותי בכל מקום מפני שאני אידיאליסט, אני אליהו הנביא, השיר־בית מתנכל לי) ובונים סביב אמונה זו השקפת־עולם הגיונית ושלמה. השיטה היא מושלמת, כך שכל חלק ממנה מוכיח את שאר חלקיה. ככל שהשקפה זו הגיונית, שיטתית ומושלמת יותר — כן האיש חולה יותר. עצם ההגיון שבדברים מהווה, במיקרה זה, סימפטום לחומרת מצבו.

חולה כזה הוא בדרך כלל אינטליגנטי למדי. הוא יכול להיות משכנע ביותר, מפני שהתנהגותו היא, בדרך כלל, נורמלית לגמרי. הוא יכול לנמק את דבריו בצורה הגיונית ולעורר אהדה למאבקו ולסיבלו.

(למשל: הוא המציא פאטנט שיציל את ישראל מכל צרותיה. תחת לבצע את הצעתו, שלחו אותו לבית־חולים לחולי־נפש. הרופאים אינם אלא סוכני שיך־בית מוסווים, שתפקידם הוא למנוע את ביצוע הפאטנט. מפני שהאפסים השולטים במדינה אינם מפרגנים לו. עורכי־הע־תונים, שהוא פנה אליהם, שות־פים כמובן לקנוניה. המישטרה ועורכי־הדין מכורים. האמריק־אים והרוסים, שאינם מעוניינים בישראל עצמאית, שלחו את הסי־איי־אי והקג"ב כדי לגנוב את הפאטנט שלו. וכן הלאה).

ליבני

מי שקורא את הודאתו של מנחם ליבני במישטרה, מוכרח להתרשם מן ההגיון המושלם של דבריו. ליבני, הנאשם מס' 1 של מחתרת־הטרור היהודית, מצטיין בהגיון טוטאלי.

הערבים ב„יהודה ושומרון" מקבלים, לדברי ליבני, מידי מדינת־ישראל, תנאים שאין כדוגמתם בשום מקום אחר בעולם. אין הם נזקקים לשמירה כלשהי, ואין הם משרתים בצבא. אין הם צריכים לשמור על בתי־הספר שלהם, וישוביהם אינם מוקפים בגדרות ובאורות, כמו ההתנחלויות היהודיות. בעוד שהיהודים יוצאים לצבא, יכולים בני־גילם הערביים להרוויח כסף. אין הם משלמים מס־הכנסה ולמעשה גם לא מע"מ, מפני שהעסקים ביניהם נעשים במזומנים. הם מקבלים סובסידיות למזון, כמו היהודים. ועדה ירדנית־פלסטינית מעניקה אלפי דינארים לכל ערבי הבונה בית. מישרד־החקלאות הישראלי נותן להם הדרכה לשיפור האיכות והכמות של תוצרתם החקלאית. ישראל בנתה באיזור רשת עניפה של כבישים חדשים.

אחרי כל אלה, הערבים בפויי־הטובה מתנכלים למתנחלים. הם מבצעים פיגועים, מיידים אבנים והורגים מתנחלים. מול „כפיות־טובה אכזרית" זו, כדברי ליבני, אין זה מוסרי להתנהג כלפיהם בסובלנות. יש להטיל עליהם עונשים קולקטיביים.

הגיון? בהחלט. בתנאי שמקבלים את הנחת־היסוד: שהערבים בגדה המערבית אינם אומה, השואפת לחרות לאומית ככל אומה אחרת, ואינם מוכנים לחיות תחת שילטון זר.

שום אומה אינה מוכרת את שאיפתה לעצמאות תמורת סובסידיות והדרכה חקלאית. ואשר לכבישים הנהדרים בגדה — הם נבנו כולם כתשתית להתנחלות היהודית ולפי צרכיה, ומטרתם העיקרית היא לאפשר למתנחלים לנוע ממקום למקום מבלי לעבור, עד כמה שאפשר, בכפרים ערביים.

השיגעון של ההנחה („אין עם פלסטיני") וההגיון של המסקנות — הנם סימנים מובהקים של פאראנויה ורה. ואולי אין היא נחלתם של ליבני וחבריו בלבד?

חלום בכפר־מנחם

אשה חכמה אחת, אמו של חייל צה"ל, כתבה מיכתב למערכת הארץ ובו הציגה שאלה לגבי הנוהל הנהוג בקורס פיקודי בן שלושה חודשים, שבו נמצא בנה.

בנה סיפר לה כי הפעילות בקורס מתחלקת ללימודים עיוניים בכיתה ולפעולות בשטח. זמן־השינה מצטמצם לשלוש שעות בלילה, אשר בהן נכללת גם שמירה.

איך יכול אדם ללמוד משהו בתנאים כאלה, היא שואלת. בנה מספר לה שהוא נרדם בהרצאות. אם רוצים להרגיל את החניכים לתנאי־לחץ, מדוע לא לעשות זאת אחרי תקופת הלימודים העיוניים, כדי שיוכלו לקלוט את התורה שהם נדרשים ללמוד?

נראה שלא השתנה הרבה בצה"ל מאז שעברתי אני קורס מס־כפים בכפר־מנחם, באמצע מילחמת־העצמאות. עברנו אימוני־שדה של יום ולילה, התאמנו בכלי־נשק שונים, למדנו חבלה ומה עוד, ובין כל אלה שמענו הרבה הרצאות. לא ניתן לנו לישון אלא כמה שעות פה ושם. התהלכנו כסהרורים. במשך רוב ההרצאות העיוניות ישנתי.

אני זוכר שבאחת ההרצאות, באוהל גדול, הקשבתי בעמידה כדי שלא להירדם, ונשענתי על המוט המרכזי של האוהל. נימנמתי.

„אורי, אל תישען על המוט!" רעם לפתע קולו של מפקד הקורס, שנתן את ההרצאה. „הוא לא יפול!"

באותו רגע חלפה בראשי תמונה, שהיתה כל־כך נהדרת עד כי אני זוכר אותה גם עכשיו.

„אל תישען על המוט," אומר המפקד, „הוא לא יפול!"

אני מזדקף. האוהל כולו מתמוטט על ראשו.

אבוי, הן חוזרות!

אני אלרגי ללהקות צבאיות.

לא תמיד הייתי. אהבתי את הצ'יזבטרון של הפלמ"ח ואת הגיבעטרון של גיבעתי ב־1948. אך הלהקות של שנות ה־60' והלאה גרמו לי לעוור־אוזן.

אולי זה שיגעון פרטי שלי. איני יכול לסבול את השירים (תמיד מתחשק לי לשאול אחרי השיר, כפי שנהגנו לשאול כשהיינו נערים: „סלח לי, יש לזה גם מנגינה?"). איני יכול לסבול את הבימוי, שאינו מקשר בין התנועות ובין התוכן (אם יש תוכן). את הבנות המתחנחנות. את הבחורים המתחנחנים כפליים. הכל עמד על רמה שבית־ספר תיכון אמריקאי ממוצע היה מתבייש בה.

במשך זמן־מה נעלמו ממירקע הטלוויזיה. יתכן שהיה לי חלק בנוע בכך. ניסיתי לשכנע את מנהלי־הטלוויזיה, שנהגו לסתום את החורים שבין התוכניות בשירי־הלהקות, להחליפם בתשדירים קצרים על נוף הארץ, על תאונות־דרכים וכו'. (הצעתי גם תשדירים על יחס אדם לרעהו, אך נזנחה לא הצלחתי לשכנע).

עכשיו הן חוזרות. מישהו החליט שבעידן זה של קיצוצים אין צה"ל יכול להתקיים בלעדיהן.

בסדר. שהחיילים יסבלו. הם יודעים שהשרות הצבאי אינו ערוגה של שושנים.

אך מדוע, למען השם, א נ ח נ ו ?

תותח נ"ח

לרגל יריד־הספרים הייתי באירוע, שבו השתתפו גם כמה מן המו"לים הגרמניים ואנשי המושבה הגרמנית בירושלים. מובן שפרשת ביטבורג עצה בכל השיחות.

שוחחתי עם גרמני בעל זקן לבן ארוך, כבן גילי, הפועל ככומר בירושלים. אנחנו כמעט מאותו הכפר. הוא בא מן הסביבה שבה נולדתי. בימי מילחמת־העולם, כך סיפר לי, היה כומר וחובש קרבי בוורמאכט. מסתבר שגם ברייך השלישי היו כמרים צבאיים, בסלנג של הטוראים קראו להם תקנ"ח ותאנ"ח — „תותח קאתולי נגד־חטאים" ו„תותח אוואנגלי נגד־חטאים."

האיש, שהיה שבוי־מילחמה ברוסיה במשך ארבע שנים, תמך במחווה של רונלד רגן בביטבורג, ותמה על כי התנגדתי לה בתוקף. הוויכוח התמקד, בסופו של דבר, בשאלת מהותו של הוואפן־אס־אס.

בעיניו, כחייל קרבי לשעבר, אנשי האס־אס־החמוש היו חיילים ככל האחרים, שלחמו באומץ־לב למען המולדת. הוא פגש בהם בחזית, וחי איתם בשביי. בעיניו היה ההבדל בין האס־אס הרגיל והאס־אס הקרבי כהבדל בין יום ולילה.

הסברתי לו שלדידי אין — וכלל לא יכול להיות — הבדל כזה. למרות שברור כי רוב אנשי האס־אס־החמוש היו בוודאי חיילים רגילים, הרי שתי האותיות אס־אס קיבלו משמעות שתיזכר גם בעוד אלף שנה, כהתגלמות הרשע. גם לולא ביצע האס־אס־החמוש פישעי־מילחמה רבים, די היה בעצם השתייכותו למיסגרת פושענית זו, בפקודת הארכי־רוצח היינריך הימלר, כדי למנוע כל מחווה של התפייסות ומחילה עימו.

„יש לנו אופטיקה שונה בעניין זה," אמר הכומר בצער.

אחר־כך ביליתי בחברת גרמניה האחרת. יצאתי עם כמה זוגות צעירים למיסעדה ירושלמית נחמדה, ליד בניין ימק"א. המלצרית היא נורווגית — ומאז האירוויזיון כל הנורווגים מרחפים בעננים. נרמה לי ששתי המילים היחידות בעברית שידעה היו „חזה עגל".

הגרמנים היו נחמדים. השיחה קלחה בהומור וברוח טובה. כולם נולדו אחרי נפילת הרייך השלישי. עלה על רעתי שזוהי הנקמה האמיתית בארולף היטלר: הנה אנחנו יושבים בערב חמסיני ירושלמי נעים, ישראלים וגרמנים, ביום השנה ה־40 למפלת הפיהרר.

למען המולדת

כל מיני אנשים חכמים אמרו כל מיני דברים חשובים על ההתנגשות בין האידיאולוגיות במילחמה הגדולה שהסתיימה לפני 40 שנה — מילחמה בין הפאשיזם והקומוניזם, או בין הדמוקרטיה והרודנות.

זהו תיאור מוגזם בשני קצוות התמונה.

אין ספק שהיטלר פעל מתוך מניעים אידיאולוגיים מטורפים. תורת־הגזע, האמונה בנחיתות היהודים, הדארוויניזם הלאומי שלו — כל אלה הינחו אותו הלכה למעשה, וגרמו למילחמה.

אך מתחת למניעים אישיים ורעיוניים אלה פעלו גם הפעם תהליכים היסטוריים הרבה יותר עמוקים. מבחינה מסויימת היטלר אכן היה יורשו של נפוליון. הרייך השלישי היה הנסיון האחרון של אירופה להתאחד ולהתגבש כמעצמה עולמית, כדי למנוע את חלוקת העולם בין הרוסים והאמריקאים. למרבה אסונה של אירופה נעשה נסיון זה תחת דגל הנאציזם, בהנהגת גאון מטורף. במילחמה הרגו בני־אירופה איש את רעהו. התוצאה היתה הפוכה מזו שהיטלר התכוון אליה. האמריקאים והרוסים חילקו ביניהם את גרמניה ואת אירופה, ודואגים ביחד לכך שהחלוקה תהיה ניצחית.

כך נראו הדברים בקצה אחד של התמונה ההיסטורית — עולמם של המנהיגים. גם בקצה השני — עולמם של פשוטי־העמים — היתה המילחמה רחוקה מלהיות אידיאולוגית בעיקרה.

האנגלים לא לחמו רק נגד הרודנות, למען דמוקרטיה. ולראיה: הם לא התקשו כלל לכרות ברית־דמים עם ברית־המועצות, שהיתה התגלמות הרודנות. בתחרות על הכתר השחור של רצח־העמים, לא נפל סטאלין מהיטלר.

הבריטים רצו, קודם כל, למנוע את השתלטות הגרמנים על אירופה — מטרה בריטית עתיקת־יומין. במשך מאות בשנים לחמה בריטניה תמיד במדינה האירופית החזקה ביותר — הספרדים, ואחריהם הצרפתים, ואחריהם הגרמנים. היסטוריונית, שדיברה השבוע בטלוויזיה, התפלאה על כי במהלך המילחמה השתמשה התעמולה הבריטית נגד היטלר בסיסמות ממילחמת־העולם הראשונה. אין כאן כל מקום לתמיהה. בעיני הבריטים, המילחמה השניה היתה המשך ישיר של המילחמה הראשונה, המילחמה נגד „ההונים", ה„יונקרס" ו„המיליטריזם הפרוסי".

בשביל החיילים הגרמנים, המילחמה היתה קודם כל מילחמה על ארצם. הם הוסיפו להילחם, בעקשנות שלא־תיאמן, זמן רב אחרי שכל ילד בגרמניה ידע שהנאציזם גמור, ואחרי שקיסמו של היטלר נמוג. הם לחמו עד שהר־שעל האחרון של אדמת גרמניה נכבש — ולמחרת היום כמעט ולא נותרו נאצים בגרמניה.

סובורוב

על מה לחם החייל הגרמני, בתודעה שלו? לא על תורת־הגזע, ולא על רעיונות נ"ס קאמפף אלא — כך האמין — על הגנת גרמניה מפני „החיות הבולשביקיות". התעתידות לאנוס כל אשה גרמנית, ומפני האנגלו־סאכסים, שזממו לפרק את גרמניה.

גם החיילים הסובייטים, ש־נהרגו במיליוניהם, לא חירפו את נפשם למען הקומוניזם. סטאלין היה הראשון שהכיר בכך. כמה ימים אחרי הפלישה הגרמנית הוא קרא לרוסים להתגייס ל„מילחמה הפאטריוטית הגדולה", בשם הגיבורים הלאומיים של רוסיה — אלכסנדר נבסקי, מגרש השוורים, ודמיטרי דונסקוי, מגרש המונגולים, אלכסנדר סובורוב ומיכאיל קוטוזוב, מצביאי הצארים. אחר־כך החליף את האינטרנציונל כהימנונה של ברית־המועצות, ביטל את השם „הצבא האדום" והחזיר את העיטורים וסימני־הדרגה למדים. הוא ידע שאנשים מתים למען מולדת, למען הבית והילדים — לא למען מארכס ואנגלס.

לא הקומוניזם ניצח את הפאשיזם, אלא אמא־רוסיה את הפאטר־לאנד הגרמני, בעזרת הבחורים שבאו מן הצוקים הלבנים של דובר.

וגם אנחנו, ב־1948 והלאה, לא לחמנו למען האידיאולוגיה הציונית — אלא כדי לשמור על מדינתנו, על מישפחותינו. על קיומנו בארץ הזאת.

אנשים

חיים בר־לב מתרגל מישמר אזרחי רכוב על סוסים, דן תיכון מנהל ישיבות כנסת ללא מיקטורן ופינחס גולדשטיין לומד אנגלית

■ חיבוק השבוע: אחרי ש־חברת הכנסת **גאולה כהן** הגישה הצעת אי־אימון בגלל ה־הדלפות־כביכול של **עזר וייצ־מן** ונכשלה, התחבקו כהן ו־וייצמן ברגשנות, היאה לידידים ותיקים.

■ חברת־הכנסת **אמנון לין** התלונן לא מכבר שלמרות העובדה שאגודת־ישראל איבדה מחצית מכוחה בכנסת — מארבעה מנדטים לשניים בלבד — היא שמרה על מעמדה וקיבלה מישרות מרכזיות. הגיב חבר־הכנסת **בני שליטא:**

אבי פילוסוף ממנהלי עלית, (משמאל), הופיע השבוע עם מחותנו־לעתיד, שר־הביטחון יצחק רבין. השניים נראים יחדיו באירועים שונים, ומעוררים סקרנות לגבי התאריך בו ימסדו אבי פילוסוף שהוא, בין השאר, גם פטרון לקבוצת כדורגל, ודליה רבין את יחסיהם.

„תגידו תודה על זה שהם לא קיבלו שלושה מנדטים, אחרת היה לנו יושב־ראש ועדת־חוץ־וביטחון ושמו **שמואל אל־פרט**." אלפרט היה ח"כ אגודת־ישראל בכנסת הקודמת, והוא השלישי ברשימת האגודה ל־כנסת ה־11.

■ אולם לשליטא יש עניינים חשובים יותר לעסוק בהם. אחד מהם הוא איוש מישרת סגן־שר־הביטחון ביום מהימים. מה ל־שליטא ולמישרה הנכספת? אין הוא לוטש עיניים לעברה. שליט־טא לוטש עיניים לעבר ועדת־החוץ־והביטחון, שהיתה כה אהו־בה עליו בקדנציה הקודמת, ו־שנלקחה ממנו באכזריות בכנסת זו. מכיוון ששני המועמדים ה־עיקריים — **אליהו בן־אלישר** ו**מיכאל דקל** — מכהנים בוועדה מבוקשת זו, כל הכרעה בנושא אישה המתמשך של המישרה תקרם את סיכוייו של שליטא לחזור אליה, מפני שסגן־השר החדש יצטרך להת־פטר ממנה.

■ בן־אלישר, המועמד בעל הסיכויים למישרה, טען השבוע כי לא ידוע לו, בניגוד לשמועות, על כוונה להכריע בעניין. אחרי הבחירות בהסתדרות, כך אומרת השמועה, יכונס מרכז־החרות. ב־מהלך הישיבה יקום **אנדרי קלצ'נסקי**, הצייר הציורי, ו־יתבע בדרמאתיות אופיינית להכריע בנושא. הצעתו תעלה לסדר־היום ותורד ממנו.

■ עיסוק מרכזי אחר בחייו של בני שליטא הוא מישאלתו של **אריה איבצן**, מפכ"ל המישטרה לשעבר, להת־מנות כשגריר. שליטא תבע זאת ביום הרביעי משר־החוץ **יצחק שמיר**. שמיר השיב לו שאיבצן מצידו מכחיש את הפעילות המיוחסת לו על־ידי שליטא ב־פרשת חקירתו.

■ גם לשר־האוצר **יצחק מודעי** היה מה לתרום לפרשת שליטא־איבצן. מודעי סיפר כ־איבצן אמר לו שאינו מעורב בפרשת שליטא. הוסיף מודעי: „אבל איני מאמין לו לאף מילה".

■ שר־המישטרה **חיים בר־לב** החליט להקים מישמר־אזרחי רכוב על סוסים. ביום השבת שעבר תירגל בר־לב, חובב־רכיבה מושבע, עם ה־מישמר ליד חוף־הים. למרות צליעתו, שבה לקה בשעתו ב־נפילה מסוס.

■ מה הטריד את מנוחתו של **מאיר כהן־אבידוב**, ממלא־מקום יושב־ראש הכנסת, בעת הישיבה על הצעת אי־האמון בממשלה? העובדה שדן **תיכון**, סגן־יושב־ראש־הכנסת, ניהל את הישיבה המתוחה ללא מיקטורן. כהן־אבידוב שיגר פתק לתיכון וקבל כי „נוהג מקובל הוא לנהל את הישיבה כאשר היו"ר לובש מעיל." ענה לו תיכון: „נראה שזה תקרים חיובי..." כהן־אבידוב לא התייאש, המשיך להתכתב עם **שמואל יעקובסון**, מזכיר־הכנסת. השיב יעקובסון: „הפ־ניתי את תשומת־ליבו לפני עלותו לדוכן. כשהתעקשתי, אמר לי — אני עולה לפתוח את הישיבה!"

■ גם סגן־יושב־ראש־הכנסת **אליעזר שוסטק**, שניהל את חלקה השני של הישיבה, לא נהג בריזיק על־פי הכללים. לנוכח מבול הידיים שהורמו אל־על נגד הצעה, רצה שוסטק לוותר על ספירת הקולות. „תספור! תס־פור!" התעקשו המצביעים מכל הסיעות.

■ בעת הנפת הידיים, צעק חבר־הכנסת **זק אמיר** לעבר סגן־שר־החוץ **רוני מילוא**: „רוני, תזכור שהצבעת בעד עזר וייצמן!"

■ חבר־הכנסת הפעיל **פינ־חס גולדשטיין** נעדר מהארץ במשך כמה שבועות. גולדשטיין שהה בארצות־הברית, וניצל את שהותו לצורך שיפור האנגלית שלו. התלמיד גולדשטיין למד בקורס מזורז, אינקוגניטו, יחד עם תלמידים מעיראק, סוריה ולוב, שפערו את פיותיהם (ב־אנגלית!) כשנודע להם עם מי נפל בחלקם הכבוד ללמוד.

■ גולדשטיין, איש מישפחה, לא סנוור מארץ־השפע והתמלא געגועים „הביתה". כמה ימים לפני שובו ארצה הודיע לאשתו שתמתין לשיחת־טלפון ממנו.

הוא מועמד מדובר־למדי להת־מודדות הבאה על מישרת נשיא ארצות־הברית. בגלל התרשלות או טעות־אנוש של מישהו ב־מישרד־החוץ כמעט והפסידה ישראל ידיד שכזה. הסוף היה סוף טוב: תיאום מסובך בין לישׂ־כת־הנשיא העסוק לבין סדר־יומה העמוס של המישלחת הוליד פגישה בין נשיא ישראל לבין ראש המישלחת האמ־ריקאית, ואולי נשיא ארצות־הברית בעתיד.

■ היכן נעלם ח"כ **מאיר שיטרית**? שיטרית נמצא ב־ארצות־הברית, במסע־הרצאות מטעם הבונדס. מסעו זה הוליד רוגז רב בקרב פעילים בליכוד, שפעלו כי למרות שהתמנה כ־אחראי על איזור מגוריו בבחירות בהסתדרות, נטש את המערכה לטובת אמריקה. מי שנאלצה להתמודד עם הרוגז שהותיר, ולעבור במקומו, היתה רעייתו היפה **רותי**, שכיתתה את רגליה לחוגי־בית, בחברתם של השר **גידעון פת** ואחרים. שיטרית, שניהלה מערכה קשה בכמה חזיתות, איימה השבוע להרוג את בעלה, כשיחזור, ולא על רקע רומנטי.

■ פגישה שכזאת, בין שני ח"כי חרות ששהו בגולה: השניים

דינה מאיר בתו האלגנטית של רפאל בן־נתן, מזכיר הפועל המיזרחי, עת צולמה השבוע במסיבה (מימין). מאיר משכה תשומת־לב כללית בזכות הכובע המיוחד שחבשה. כאשר צלמת העולם הזה ביקשה לדעת את שמה, ענתה דינה בהבעת־פנים זועמת ביותר שהיא לא רוצה לראות את תמונתה באף עיתון. „ושלא תעזו לפרסם את התמונה שלי!"

— מאיר שיטרית **וחיים קופמן** — נפגשו באמריקה בביתו של המיליונר היהודי **ג'ורג'י הלוי**.

■ **שרה דורון**, יושבת־ראש הקואליציה, בלטה ביום הרביעי משהפגינה הופעה אל־גנטית במיוחד. דורון לבשה חליפה כחולה יפהפיה („תוצרת מרקס־אנד־ספנסר!") וחולצה לבנה מהודרת, והבהירה למח־מיאים: „אתמול הייתי אלגנטית אפילו יותר!"

■ **דבורה גנני**, רוברת מישרד־התיירות, לא נראתה ל־אחרונה בלוויית השר, **אברהם** („אברש"ה") **שריר**. גנני ה־בלונדית אושפזה בבית־חולים.

■ ראש־מועצת מיגדל־העֵ־מק, **שאול עמור**, רגז השבוע על ראש־הממשלה, שימעון פרס. עמור, שאך החלים ממחלתו, נפגע מכך שפרס סייר בישובו במיסגרת מסע־הבחירות בהס־תדרות, אך לא ביקר בלישכת־ראש־המועצה. ראש־המועצה, ל־טענתו של עמור, מייצג את כלל תושבי העיירה, ולארדווקא מיפ־לגה מסויימת.

■ חבר־הכנסת **שבח וייס** היה שרוי השבוע בדילמה. בערבו של היום הרביעי אבה להשתתף בעצרת לציון 40 שנה לסיומה של מילחמת־העולם־השניה, שנערכה באיצטדיון בירי־אליהו. באותו הערב ממש כיבד שר־הביטחון **יצחק רבין** את חיפה, מקום־מגוריו של וייס, בנוכחותו, במיסגרת מערכת־ה־בחירות בהסתדרות. וייס, תומכו המושבע של רבין, נקרע בין מחוייבותו לרבין ובין משמעות העצרת לגביו, כמי שעבר את השואה.

■ השבוע נראה בכנסת **אהֵ־רון אוזן**, שר־העבודה־והרווחה־והקליטה לשעבר. לאוזן, רב־שר בעבר וחבר־כנסת ותיק מטעם מיפלגת־העבודה ואחר־כך מ־טעם תמ"י, נותר תפקיד אחד בלבד משלל תפקידיו: יושב־

רקפת בן־דוד רקדנית־ההלקה, הצטלמה עם יזהר כהן וד"ר אלכס קרייזמן, הפסיכולוג הצמוד של הזמר, המתלווה אליו גם לחו"ל. התמוטטותו הנפשית של יזהר כהן אירעה בעיקבות זכייתו באירוויזיון לפני שבע שנים. החבורה כולה בילתה במסיבת־קוקטייל, ערב לפני התחרות.

חבר־הכנסת **אמנון לין**, בכפר־תבור. **מיכה גולדמן**, ראש־המועצה, אירגן לכבודו חפלה שבה השתתפו כל המי־ומי של הגליל. שחל, שירו בכל, אינו מבזבז זמנו לריק. השמועה או־מרת שמטרתו היתה לחזר אחרי קולות ערביים.

■ שכרם של העוזרים ה־פרלמנטריים בכנסת הועלה בשעה טובה ומבורכת, אחרי תלונותיהם החוזרות ונשנות. השכר החודשי כיום הוא 160 אלף שקלים נטו.

■ בשקט, כמעט בחשאי, בי־קר לאחרונה בארץ שר־התע־שיה־והמיסחר המכסיקאי. מדוע בחשאי? מכיוון ש**אריאל ש־רון**, עמיתו הישראלי, החרים את הביקור. מדוע החרים? השר המכסיקאי היה אורחו של שר־האנרגיה האנרגטי, משה שחל, שביקר במכסיקו לא מכבר.

■ **יונה קלימוביצקי**, מז־כירתו־לשעבר של **מנחם בגין**, נסעה להתאוששות בת שבועיים באמריקה.

■ זכייתו של **רון נחמן**, בשבוע שעבר, בראשות־המועצה של העיירה אריאל בגדה ה־מערבית, לא באה לו בהפתעה. כמה ימים קודם לכן ביקר נחמן במישרדי אמ"י (איגוד אמני ישראל), במיסגרת תפקידו כמישנה־למנכ"ל רשות־השידור. צעירה שישבה שם הזדהתה כמנחשת־מזלות במיספרים. נח־מן נידב לה את תאריך לידתו ומיספר תעודת־הזהות שלו, ו־קיבל כתמורה נבואה כלבבו: זכיה בבחירות באריאל.

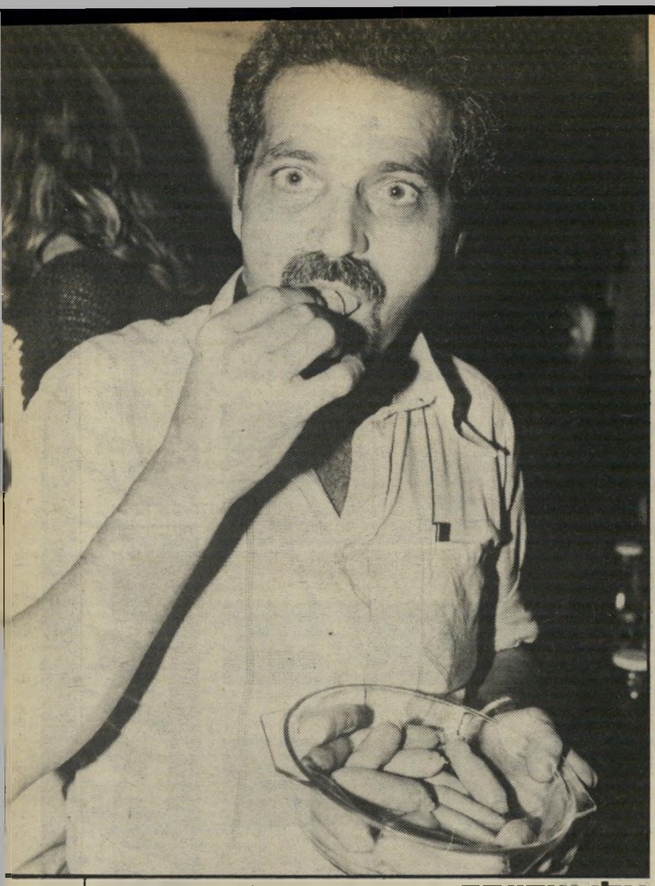
■ היכן נעלם **אלי קולם**, יושב־ראש ועדת־חוקה־חוק־ו־משפט של הכנסת? "בספרד!" קבעה נחרצות חברת־כנסת אחת, משגברו התמיהות לגבי היעד־רותו מהכנסת בשבוע שבו היתה בה נוכחות־שיא. חבר־כנסת אחר הצביע דווקא על איטליה. סגו־בים: באילת ככר הייתם! קולס העדיף את חופה של אילת על חופי־זרים, ותפס שם שיזוף לא־נורמלי.

■ מה עשו **יזהר כהן**, להקתו ומלוויו בזמן שספרו את הקולות בתחרות האירוויזיון? ה־ישראלים הפגינו קור־רוח. הם ישבו ושיחקו קלפים.

■ **יענקלה טל**, שומר ראש של יזהר כהן, היה הרוח הציו־נית במישלחת. לאחר השמעת השיר עולה עולה, הוא הניף את דגל־הלאום וזעק את מילות השיר הישראלי לאירוויזיון הקו־דם, עם ישראל חי!

■ בארץ ביקרו ארבעה מהנ־דסים ממיניסטריון־הנפט המצרי. הארבעה הגיעו ללמוד איך מת־מודדים בישראל עם אזורים צחי־חים. הם הוריעו על בואם חמש שעות בלבד לפני מועד נחיתתם בארץ. התרעה קצרה זו לא מנעה **מאבישי אמיר וירון רן** — רובדו ועוזרו של השר משה שחל, לונק לנמל התעופה בו־גוריון בשעה 2 לפנות בוקר, כדי לקבל את המצרים בחמימות מובלטת. אחרי ביקור בן ארבעה ימים עזבו המצרים את ישראל המומים "מהאירוח למופת, רמת המיקצועיות בישראל, יופיה של הארץ, הסדר והנקיון." הכל יחסי!

■ מפינקס ההגדרות של הזמר **דני בן־ישראל**: מהו מח"ט? מחלק חומוס טחינה. מהו טב"ח — טמבל בשרות חובה. מיהו מש"ק? מפקד שאין לו קקה.

אלי שרייבר הידוע גם בכינויו "חתולי", חגג בסוף ה־שבוע את הוצאתו־לאור של סיפרו, החמי־שי במיספר, חמוץ. **בצילום הוא אוחז בקערה מלאה בנקניקיות חמות ונוגס באחת מהן. שרייבר בן ה־42, העובד לפרנסתו כמשכתב בשבועון־נשים, אירח במסיבה את ידידיו. הספר מספר על בן של חבר־כנסת, הנולד כשכפית־כסף בפיו, יהיר, אנוכי ומפונק, המ־שוכנע שכדור־הארץ סובב על צירו רק כדי לספק לו שעשועים.**

פסוקי השבוע

● **עורך־הדין האמרי־קאי ליאון צ'רני:** "עזר (וייצמן) ואני יודעים זה את זה — ממערומינו עד פסיכו־אנליזה."

● **הנ"ל:** "יש רק ג'וב אחד במימשל האמריקאי שאני מוכן לקבל: תפקיד שר־החוץ."

● **ראש־הממשלה שי־מעון פרס**, בעת הדיון בהצעת התחיה לאי־אמון בממשלה: "אפ־שר לעשות מכל המדינה ועדת־חקירה אחת גדולה..."

● **ימין סויסה**, מנהיג־שכונות ואסיר־לשעבר, על טיו־לם של עצירי־המחתרת היהודית לשפת־הים: "בסוף עור יקחו אותם לטייל בחו"ל!"

● **מנכ"ל רשות־השי־דור אורי פורת**, על ביטול מיכתב־הפיטורין ששלח ליוסף בראל, מנהל הטלוויזיה, על־ידי הוועד־המנהל: "זה פוטש!"

דפנה ברק

חווה פולוב ובעלה גי, מופיעים בהפגנתיות באירועים שונים ונוצצים, למרות השמועות העקשניות בדבר סדקים בנישואיהם, בעיקבות הצרות הכלכליות שאלי־הן נקלעו השניים במיפעלם, שנמכר בינתיים על־ידי כונס־נכסים.

זאזי שביט שחקנית וזמרת, אירגנה גם היא מסיבה השבוע. זה היה בדירת־הגג בדרום תל־אביב, שבה היא חיה עם פיני אלעזרי, בן־זוגה מזה חמש שנים, שהוא בימאי של סרטים דוקומנטאריים בלישכת־העיתונות הממשלתית. באמצע המסיבה פרשה המארחת לכמה דקות, כדי להאכיל את שני כלביה, סנופי ובוגארט. היא האכילה אותם בפיתה שלקחה משולחן הכיבוד.

רהיטי מאיר קובר בע"מ מכריזים על

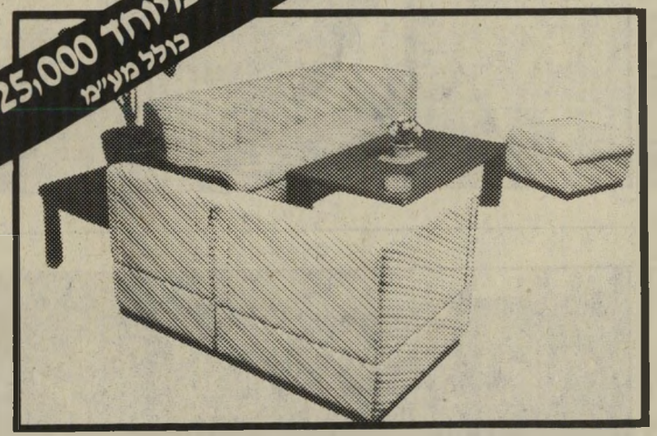
מבצע ענק

החל משבת בבוקר

רק יצרן כמאיר קובר יכול להציע לך
את דגמי עידן ואלון במחירים
כאלה, ולתת לך הנחה ממשית של

25%

על כל קולקצית הסלונים, חדרי
השינה והמזנונים. כידוע, ברהיטי
מאיר קובר כל תהליך הייצור (עיצוב,
נגריה, מרפדיה) נמצאים תחת גג
אחד.

מחיר מיוחד כולל מע"מ 425,000 ש"ח

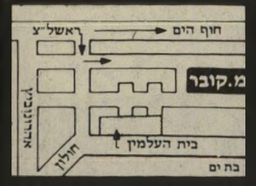
3 כורסאות + 2 פינות + הדום במבחר בדי כותנה — דגם עידן

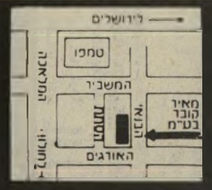
מחיר מיוחד כולל מע"מ 475,000 ש"ח

5 כורסאות + פינה במבחר בדי כותנה — דגם אלון

מבצע מיוחד עד 50% הנחה!
מכירה של רהיטים מהתצוגה
במחירים מיוחדים בשיטת
שלם וקח!

מפעל ואולם תצוגה:
איזור התעשיה החדש ראשל"צ
מאחורי בית העלמין חולון
(ג.א.פ.ע. לשעבר) טל. 03-944144-5-6

מפעל ואולם תצוגה:
איזור התעשיה חולון
הבנאי 34, טל. 03-802025

פתוח בשבתות
מ-10 בבוקר עד 9 בערב
בימי חול
מ-8 בבוקר עד 8 בערב

בצפון: כץ רהיט ועץ בע"מ קרית שמואל, הבקתה: צומת קרית אתא **בדרום:** קרית גת רהיטי לכיש, שד' לכיש 7 טל. 051-81702
ירושלים: רהיטי יושקו בע"מ,שלומציון המלכה 18 טל.02-226234 **חולון:** סוקולוב 135 טל. 03-886498, **ברשת חנויות שק"ם וברשת חנויות כל-בו שלום.**

קולנוע

פסטיבלים

מקוניאק עד קאן

על מותחנים ועל שערוריות

אין כמעט רגע שלא מתרחש בו פסטיבל־קולנוע כלשהו. טרם החל פסטיבל קאן, ב־דרום־צרפת, וכבר הסתיים פסטיבל קטן בעיירה קוניאק שבמערב־צרפת. המייחד את קוניאק, לבד מן הברנדי הנושא את שמה, הוא שה־פסטיבל שלה מוקדש למותחנים בלבד. את הפרס הגדול גרף סרט ארגנטיני של הקטור אוליברה, ופרס מיוחד של צוות השופטים הוענק לסירטו של ג'ין לאנדיס, רומן לילי (ראה שעון).

ההיסוכונרר לא בא. בקאן, נוסף ברגע האחרון לרשימת האמריקאים שבתחרות פיטר

וודי אלן בפעולה
מחוץ לתחרות

(הצגת הקולנוע האחרונה) בוגדנוביץ', עם סירטו מסיכה. הסרט לווה בשערוריה אדירה, בעיקבות נתק בין בוגדנוביץ' למפיקיו. כשברקע מהדהדים פיצוצים של תביעות הדדיות בין בוגדנוביץ' ליו (פלייבוי) הפנר, סביב לסיפורו החושפני של בוגדנוביץ', התולה את האחריות למותה של הכוכבנית דורותי סטראטן בלחצים של יחסי־העירום המפורסם בעולם.

סירטו של וודי אלן השושנה הסגולה מקאהיר וסירטו החדש של פיטר ויר העד. בכיכובו של האריסון פורד, שיוצגו בקרוב בארץ, מוצגים מחוץ לתחרות.

מי שציפה לבואו של וודי אלן לקאן — התאכזב. אלן, כידוע לכל מכריו, הוא היפוכונדר מושבע, וכבר שנים רבות מנסים לשכנע אותו כי פסטיבל קאן אינו שר נורא כל־כך. אך ללא הועיל.

תדריך חובה לראות:

תל־אביב: דמעות של שתיקה, המעבר להודו, אמדאוס, קריאת העורב. היו זמנים באמריקה, ירח מלא בפאריס.

ירושלים: דמעות של שתיקה, אמדאוס, מטרופוליס.

חיפה: אמדאוס, מטרופוליס, המעבר להודו.

תל־אביב

★★★★ **דמעות של שתיקה** (גת, ארצות־הברית; מוצג גם בירושלים, אורנע): ידידות אמיצה בין עיתונאי אמריקאי ועוזרו הקאמבודי נשמרת בשיניים ובציפורניים, נוכח זוועות מילחמת־קאמבודיה ומבוכת העולם המערבי, שהסתבך בה. אי־אפשר לא לחשוב על מילחמת־הלבנון ולקחיה המרים, למראה ה־אמריקאים המסתבכים במילחמה לא־להם, וב־חפים מפשע הנרמסים תחת המגף של ה־פוליטיקה הבינלאומית. סם ווטרסטון בתפקיד נוגע ללב כסידני שאנברג האמריקאי, והינג נגור, פליט קאמבודי שזכה באוסקר על העיצוב המרטיט של עוזרו הקאמבודי, דית פראן (העובר כיום בניו־יורק טיימס, אחרי שהתאחד עם שאנברג, בתום ארבע שנות סבל).

★★★★ **המעבר להודו** (צפון, בריטניה. מוצג גם בחיפה, פאר): סרט מיקצועי מהודר ואסתטי להפליא של דייוויד (לורנס איש ערב) לין על אי־נוחותו של כובש מול תרבות שאינו מבין את פישרה. נערה בריטית נוסעת להצטרף אל ארוסה ומסתבכת במסכת־יחסים מיסתורית עם רופא הודי מקומי. אונס שהיה או לא היה מצית אש לאומנית. מישחק מעולה של דיים פגי אשקרופט ואלק גינס.

★★★ **היו זמנים באמריקה** (תכלת, ארצות־הברית): סרט לא־מוסרי על גאנגסטרים יהודים באמריקה, המשמשים בידי הבימאי סרג'יו ליאונה כראי מוסרי של החברה האמריקאית — מין, אלימות וממון. תמונות מרהיבות ואווירה עזה עם שחקן מבריק בשם ג'יימס וודס.

עדנה סיינרו

קופולה קצוץ־כנף

מועדון הכותנה (בן־יהודה, תל־אביב. ארצות־הברית) – **זה נכון שגם הסרט המרתק ביותר אינו יכול להתמודד עם סיפור ההפקה של מועדון הכותנה. שפורסם כבר בעבר במדור זה.**

למען האמת, יש רושם כאילו ברגע מסויים בא מי שהיה באותו שלב אחראי על התקציבים ואמר לבימאי קופולה: זהו, עד כאן. וקופולה, בלית ברירה, הדביק זה לזה את הקטעים שכבר צילם, למרות שנדמה כי העיקר עדיין נשאר על הנייר.

העלילה מגלגלת שני סיפורים מקבילים. מצד אחד, שני אחים לבנים, אחד מהם מוסיקאי, השני גאנגסטר; מצד שני, שני אחים שחורים, שניהם רקדני סטפס, אחד שאפתן יותר, השני פחות. הרקע הוא המאבקים של העולם התחתון על השליטה בהארלם, בסוף שנות העשרים ותחילת שנות השלושים, וכל הדמויות נפגשות יחד בקוטון קלאב („מועדון הכותנה"), מועדון־לילה אופנתי, שבו התרכזו אנשי בוהמה, החוגים הנוצצים ועילית הגאנגסטרים גם יחד.

הבעיה האמיתית היא, שכל המרכיבים הללו יחד לא נדבקים לשום דבר ברור, כל סיפור יכול להתקיים בפני עצמו והקשר שלו עם המרכיבים האחרים בסרט הוא מלאכותי לחלוטין, אשר למספרים המוסיקליים, הם מרהיבים בפני עצמם, אבל יתכן שאילו חיברו אותם יחד, היו יכולים לעשות מהם סרט מוסיקלי או תכנית בידור טלוויזיונית משובחת.

הוסקינס ולין: קשר מלאכותי

עם זאת, אין לשלול מן הסרט את העובדה שהוא מצולם להפליא, שהתפאורות משחזרות בנאמנות ובהדר את התקופה שבה מתרחש הסיפור, שהמוסיקה של אותה התקופה (רוב המוסיקה כאן היא של דיוק אלינגטון) לא איבדה מאומה מחיוניותה, ושהכישורים של כמה משתתפים כושים, כמו גרגורי היינס ולונטה מק־קי, מצדיקים את המוניטין שהם רכשו לעצמם כבר.

האוצרות של חומייני

רומן לילי (הוד. תל־אביב. אר־צות־הברית) – **ג'ין לאנדיס עושה זאת שוב. לא באותו הסיגנון הפרוע ומשולח־הרסן של האחים בלוז או משנה מקום. משנה מזל. אבל באותה המיקצועיות ובאותו הסארקזם שאיפיין את סרטיו הקודמים.**

הפעם המדובר במהנדס הסובל מנדודי־שינה. לילה אחד, כשהוא נודד בחוסר־מעש לכיוון נמל־התעופה של לוס־אנג'לס, הוא נתקל ביפהפיה בלונדית הנמלטת מרביעיית רוצחים איראניים. הוא מכניס אותה למכוניתו, ומרגע זה והלאה מתחיל מירדף על־פני כל המקומות הזוהרים של העיר. מירדף שהוא כל הזמן על הגבול שבין המצחיקון ההיסטרי למותחן הקשוח. כי בצד סצינות קומיות, מצחיקות מאוד. הקשורות בעיקר לרביעיה החומיינית הדולקת אחרי האוצרות (הבימאי לאנדיס מגלם אחד מן הארבעה), יש גם סאטירה על עולם הסרטים (תוך כדי ביקור באתרי־צילומים), ועל פקקי־התנועה הנצחיים באוטוסטראדות. יש לא מעט חיסולי־חשבונות אכזריים למדי, המכניסים לתוך העלילה צליל צורמני מפתיע ומקפיצים במידה מסויימת את הצופה ממקומו.

נראה שגלישת מן הסוג הזה מתחילות להיות חלק מן הסיגנון של לאנדיס, וגם שיטת ההגשה של החומר אופיינית לו: המון אירועים, הרודפים זה את זה, שיש בהם תמיד כמות מספקת שתספק את הצופה, גם אם מזמן לזמן מתחשק לו לעקם את האף. גם כאן הוא משתמש בהופעות־אורח של מאורות התעשיה הקולנועית, כדי לספק לקהל סוכריה נוספת. כך אפשר לראות את הבימאי פול מאזורסקי כמפיק־סרטים השוכב עם כוכבניתו (קאתרין הארולד), או את הבימאי דון סיגל רוכס מיכנסיו ביציאה משרותי־הגברים. אחרי שזכה לשירותיה של נערת־טלפון. לורנס קאסן (שעשה את החברים של אלכס ואת כחום הגוף) מגלם בלש קשוח, רוז'ה ואדים הוא סנדק צרפתי ודייוויד בואי הוא רוצח אנגלי.

פרקינס וגולדבלום: סוכריה

החיה שברובוט

מירדף מתוכנת (מוגרבי. תל־אביב. ארצות־הברית) – **הפרט ה־מעניין ביותר בסרט עתידני זה מסתכם ברעיון, שלמרבה הצער אינו מפותח די הצורך. הרעיון אומר, שהרובוטים של העתיד אינם מהווים סכנה בפני עצמם. מי ששעשועים להפוך אותם לקטלניים הם רק בני־האדם. את התיאוריה הזאת מעלה מייקל (זרע אנדרומדה) קריצ'טון, העוסק כבר כמה שנים טובות בכל מיני הנחות בתחום המדע הבדיוני, אבל גולש כל פעם הצידה מן הנושא המרכזי.**

במיקרה זה, הסרט עוסק בגבורתו של סמל מישטרה, הסובל אומנם מפחד גבהים (היצ'קוק עבר כאן!), אולם לעומת זאת, הוא מיטיב לפקח על פעולות הרובוטים השונים, המשרתים את בני־האדם בעתיד הקרוב, שבו מתרחש הסרט. כל מה שהוא צריך לעשות, בדרך כלל, זה למצוא את המתג שצריך לסגור כאשר מכונה כזאת מתחילה להשתולל בגלל קילקול כלשהו, והכל בא על מקומו בשלום.

עד אשר, יום אחד, הוא נתקל בעוזרת־בית אלקטרונית, אשר רוצחת מישפחה שלמה, משתלטת על אקדח ויורה בכל מי שנכנס לבית. החקירה מסביב לתופעה המוזרה מובילה אל מדען מרושע, המייצר שבבים אלקטרוניים נבזיים, אשר הופכים את השרתים הנאמנים הללו לחיות־טרף. הנבל רוצה למכור את המצאתו לעולם התחתון, הגיבור יעשה הכל כדי למנוע זאת ממנו. בת־זוגו המישטרתית מסייעת לו בנאמנות.

כסיפור־מתח, אין הסרט מתעלה בהרבה על רמה של סידרה מצויירת לילדים, ואשר למערכת־היחסים בין תום סלק (גיבור סידרת מאגנום **המשודרת בירדן) לבין סינתיה רודס – היא פשוט מצחיקה: מי יכול להאמין שמר סלק הוא גבר נבוך, שאינו מבין אפילו כאשר אשה מציעה לו הכל! מי שיכול להאמין בכך, אולי ייהנה גם מן הסרט.**

סלק: פחד־גבהים

חגיגות הקיץ בחוף הילטון

פתיחה חגיגית
יום שלישי 17.5.85
בשעה 21.30
"בחוף הסיפון"

בתוכנית האמנותית:

- **שעה של צחוק עם תיקי דיין**
- **תצוגת אופנה מפוארת, בגדי ים, בגדי עור ועוד בהשתתפות דוגמניות הצמרת**
- **מסיבת ריקודים עד אור הבוקר עם תזמורת "הצעירים" והסולניות ריקי מנור וסימה עמנואל**

כרטיסים בערב המופע ב"חוף הסיפון" ובקופת הכרטיסים "הדרן" ולהזמנת כרטיסים בטל. 242138

* כרטיסים ניתן להשיג בקופת הריקשה.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
ריזה
ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

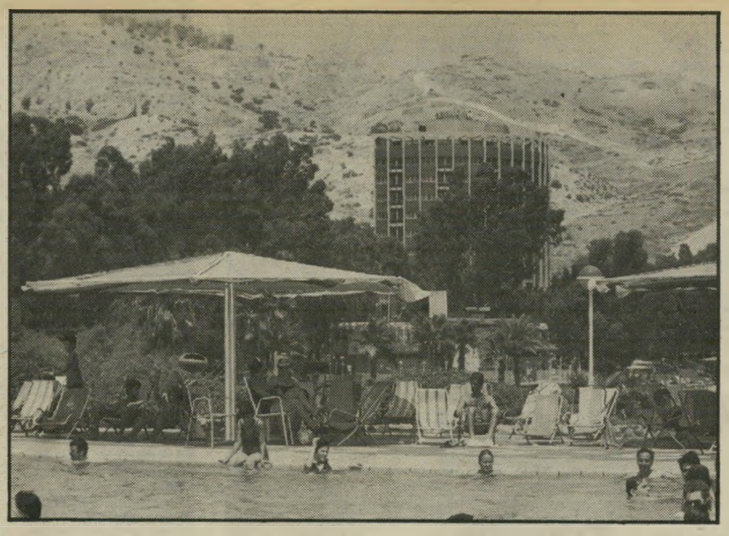
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

אונס בטלפון! או לטלפון?

- מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
- שירות לגילוי מיקרופונים מושתלים
- מגלי מתכת
- מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ
רחוב שלום עליכם 18
תל-אביב - טל' 286444

כך ומחאה ביחד

תנועת ההתנגדות במישפחתנו מתעוררת בערך פעם בשבוע ולרוב היא מופנת כלפי אחינו החרדים, המנסים לנהל לנו את החיים, ובזמן האחרון, ברוך השם, גם די מצליחים: כשקמה הצעקה נגד מלון גני־חמת בטבריה, הבונה תוספת למלון על איזו עצם ישנה, ובעיקבות זאת גם החרם על בנק לאומי. החלטתי מייד שמה שאני יכולה לעשות להשקטת מצפוני זה להעביר את כל הכספים שלי דווקא לבנק לאומי ולבלות איזה סופשבוע במלון גני־חמת.

העברת הכספים לבנק לאומי לא בוצעה, כי פחדתי שיצחקו ממני כשיראו מה אני מעבירה. אבל את מלון גני־חמת לא שכחתי והזמנתי לנו (לבעל ולי) סוף־שבוע של תענוג ומחאה.

במיבצע מסובך ובאסטרטגיה בלתי־קונבנציונאלית הבאתי את אמא שלי לתל־אביב, כדי לשמור על הנכדים שלה, ואנחנו שנינו התיישבנו במכונית, המומי־בדידות, לנסיעה בכיוון טבריה.

למניאקים של הטיולים בארץ אין לי מה להדש, אבל לזוגות מרובי־ילדים כמונו, שהטיולים הכי־ארוכים שלהם זה לרמת־גן, כדאי אולי להזכיר שהארץ הזאת היא יפהפיה אמיתית. אתם יודעים מה זה להגיע לכינרת דרך כפר תבור, שדמות־דבורה, כפר קמא, שרונה, אלומות (כאן עוצרים את המכונית ומשקיפים מלמעלה על הנוף המשגע), עוברים בתוך המושבה כינרת ומגיעים למלון, חדר 702. מהחלון רואים חורשת־דקלים. מצד שמאל הר ענק, ממש נוגע במלון. משמאל הכינרת, עוד פניה קטנה של הראש וקבר מאיר בעל־הנס מתגלה לעינו של מי שצריך איזה סידור בשמיים. עוצמים את העיניים לרגע וחושבים שגם הארץ יכולה להיות חוץ־לארץ.

אחר־כך הולכים לברוך מה זה הסיפור הזה של חמי־טבריה. יש שתיים. חמי־טבריה הלא כל־כך צעירה, הבנויה על המיבנה העתיק והיא מיועדת לכל הפסוריאזיסים והלומבגויים למיניהם. ממול חמי־טבריה הצעירה. חצי בריכה בפנים וחצי בריכה בחוץ. בשתיהן המים 34 מעלות. טובלים קצת ומרגישים מה זה להיות ברחם. תוך כדי הבישול האיטי רמזתי למלצר של המיסעדה הסמוכה למים לשים איזה דג אמנון על האש. ארוחה טובה, שיזוף קל, טבילה חמה. מה עוד צריך הבן־אדם בשביל להיות מאושר? לשכב ולקרוא עיתונים של שבת בחדר ממוזג־אוויר. זה בדיוק מה שעשינו.

אחר־כך סיבוב קל בעיר טבריה, שהיא, אם תסלחו לי על הביטוי, מכה־בראש. בספיר חוזרים לחוף הפרטי של המלון, ככה בערב, מול הכינרת. עם קצת ירח ושקט (הפיקניקים זה לא באיזור הזה). מקום יותר רומאנטי מזה עוד לא המציאו.

את המלונות בישראל המציאו, כידוע, רק בשביל ארוחות־הבוקר המשגעות שהם מגישים. אחרי הגבינות הלבנות והצהובות והמוקצות, ואחרי הדג־מלוח והביצים והזיתים, העגבניות, המלפפונים, המיצים הטיבעיים, הריבות, הדבש והקפה, הוחלט על הפרדת כוחות במישפחתנו. הוא לטבילה החמה ואני ביחד עם שישה ייקים וקנים ונחמדים לסיור בעתיקות שליד המלון. ארוחת־צהריים במלון והופ... הביתה.

סוף־שבוע נפלא. מלון עלא כיפאק. אוכל בסדר, נוף משכר, חריצת־לשון להרדים. מה שצריך בשביל להשיג את כל אלה, זה אמא בתורנות ו־65 אלף שקל. כדאי!

איפה ההגיון?

לארון־הבגדים הפרטי שלי קוראים גם „מיבחר ביגדי ידידותיי". יש לי קבוצה שלמה של חברות שמאוד נהנות ללכת לחנות ולהגיד „תני לי בגד מס' 40". אחר־כך הן חוזרות הביתה, נוכחות שאין להן צ'אנס להיכנס לבגד, וככה הוא

עובר אליי בכבוד גדול. מצד שני יש לי גם חברה אחת או שתיים שקונות לעצמן בגדים בגודל המתאים, אבל הבעיה שלהן היא שאחרי שתי כניסות ויציאות ממנו הוא נמאס עליהן. גם הבגדים מהסוג הזה עוברים אליי.

אחת מהחברות האלה, המגיעות אליי פעמיים בשנה עם שקיות ניילון גדולות, המכילות את פאר אופנת־הארץ, נבחרה על־ידי שבועון־נשים לאחת מעשר הנשים האלגנטיות בארץ. אז איך אתם מסבירים את זה שאני, עם הבגדים שלה, נחשבת לאחת מעשר הנשים המשלומפרות בעולם? צדק, צדק, אייך ???

פינת בן־יהודה

רק שתי מילים הגיעו השבוע מהאקדמיה. המילה הראשונה היא אפיפית ששמה בלעז הוא ואפלה, ולחלק מהציבור היא ידועה כבר מאז שהתחילו לכתוב על חבילות הוואפלות אפיפית שוקולד. למשל.

אבל המילה השניה היא פצצה ממש, ואני נשבעת לכם שבחיים לא הייתם מנחשים לבד מה פירושה. המילה היא כרוב־קלח. נו.... יודעים? לא יודעים ולא בטיח. כרוב קלח, רבותי, הוא כלרבי רגיל.

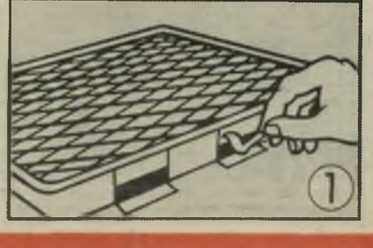
יותר טוב מאוחר...

לזינה ויצחק ברקוביץ ולילדיהם, תודה מקרב־לב על המיכתב הנחמד ועל כל העצות השימושיות, שבשימחה גדולה אשתמש בהן בעתיד. ניסיתי לטלפן כדי להודות באופן אישי, אבל לא מצאתי אתכם בספר־הטלפונים.

המצאה חד־פעמית

אפרופו טבריה ואלפי מפקנקיה (מלשון פיקניק): הם באים לשם עמוסי־ילדים וציוד ואוכל ופחמים וגרילרים (אסכלה) ענקיים ומסורבלים.

למה לא ההמצאה החדשה הזאת של גרילר חד־פעמי? כלי אלומיניום ממולא בפחמים ובחומר דליק, זורקים גפרור, צולים את הבשר וזורקים את כל הטינופת לזבל, במקום לסחוב אותה מאות קילומטרים הביתה. אגב, בפעם אחת יכולות שתי מישפחות לצלות את בשריהן. 4,200 שקל. להשיג בכל סופרמרקט (מרכול) רציני.

אינפורמציה מטבריה

מעיינות חמי־טבריה נוצרו — כך אומרים המומחים — מהשבר הסורי־אפריקאי. המים שיוצאים משם הם בחום של 60 מעלות צלסיוס. בשנת 1740 נבנה המיבנה הראשון של המרחצאות על־ידי ד'הר אל־עומר, שחשב שהוא יגרום למקום להתמלא בתיירים, ואומנם כך היה. בשנות השלושים של המאה הזאת מכר ראש העיריה היהודי הראשון של טבריה, זכי אל־חרף, את המיבנה ואת האדמה בסביבתו לחברה יהודית שתפתח אותו. מאז ועד היום משפרים את המיבנה המקורי בכל כמה שנים ומוסיפים לו חדרי־טיפול, בריכות־שחיה, קבינות ושאר שרותים של המאה העשרים.

היום מגיעים לחמי־טבריה אנשים יותר קשישים לטיפולי־בריאות שונים. ממול הכביש נמצאת חמי־טבריה הצעירה, שבבריכתה המים הם רק 34 מעלות (כי מהלים אותם במי־הכינרת). בחמי־טבריה הצעירה יש מיסעדה ובית־קפה וכר־דשא והרבה חברה צעירה בביקיני.

את האינפורמציה על תחילת חמי־טבריה קיבלתי מראש לישכת־התיירות של טבריה, עימנואל אליעד, שבשבתות עורך סיורים מור־רכים בעתיקות לאורחי מלון גני־חמת. אליעד הוא דור שביעי בטבריה ומהסבריו המאלפים אתה מבין שבשבילו המקום הכי־חשוב והכי־יפה בעולם זאת טבריה, והוא עושה את כל המאמצים שגם התיירים שלו ירגישו כך.

בן־אדם שאוהב את העבודה שלו אהבת־נפש זה לא הולך ברגל היום. תודה לעימנואל אליעד.

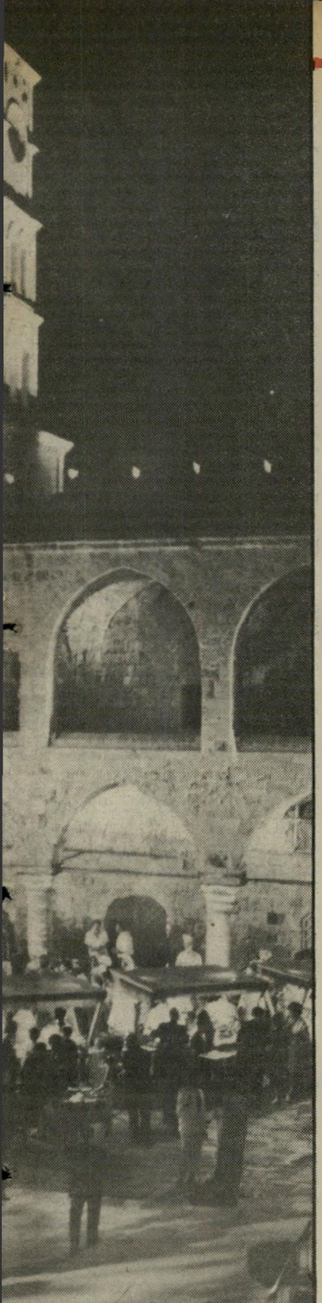
שמורת טבע

כשאתם נוסעים בכביש חדרה־עפולה, תעצרו כמה דקות במיזנון־מיסעדה של שמואל טסלר. זה בדיוק בסיבוב־כרכור. תראו מיגרש־חניה גדול והרבה שיחים של ורדים צהובים ואדומים. זה המקום.

נכנסנו לשם לשתות קפה רק מטעמי נוסטלגיה, כי הבעל שלי מכיר את המיזנון של טסלר עוד מהתקופה שהוא היה שייך לינקלביץ'. אז נכנסנו לראות מה קרה למקום ב־20 השנים האחרונות. התברר שלא קרה כלום. בחדר־האוכל הגדול והמונה יש שני ונטילטורים מתקופת המנדט הבריטי, ועל הקיר תלויות שתי תמונות מהתקופה שמייד אחרי המנדט הבריטי. תמונה של הרצל שחזה מה שחזה, ותמונה של סמל המדינה.

שתי כוסות קפה, לחמניה טריה עם חמאה ועיתון של יום שישי — 985 שקל. שמורת־טבע או לא?

דניאלה שמי

נסיכות הגלידה שתי בנותיו של מיקי שטראוס זכו בעו־ גות־חתונה בנות מאות קילוגרמים, עשויות גלידה. העוגות הובאו מהמיפעל הסמוך במכונית־קירור מיוחדת.

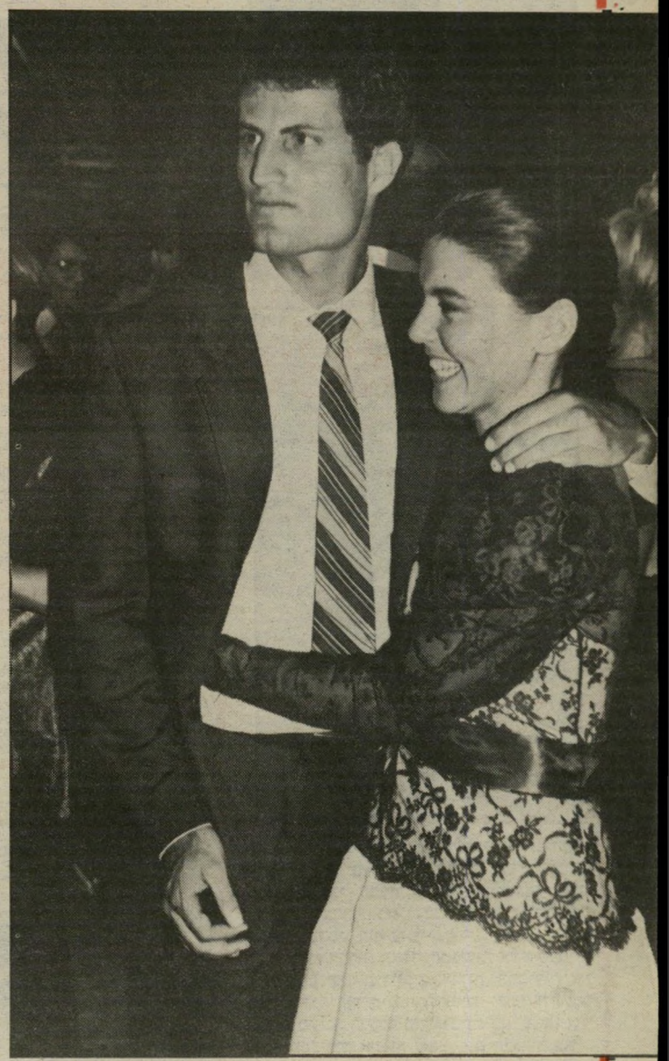

שימלת הטלוויזיה זיווה להט הופיעה לחתונה באותה השימלה שבה הופיעה בתוכנית הטלוויזיה, שנערכה לכבוד יובלה של העיר תל־אביב – שימלה כחולה.

הבת האחרונה אירית שטראוס (23) בתו השניה של מיקי שטראוס, נישאה בל"ג בעומר בחתונה מהממת ביופיה, לליאון קופלר, בעל רשת־חנויות סופר־פארם.

הוואלס האחר

הבת הראשונה עופרה שטראוס־להט נישאה לפני שיב־ עה חודשים לדן, בנו של צ'יץ', ראש עיריית תל־אביב, בחתונה מפוארת בווילה של השטראוסים בנהריה.

כדי לשים את עכו העתיקה על מפת העולם, צריכים בסך הכל איש אחד מאוד עשיר, מיליונר אחד מאר כבד, וחתן וכלה. כל זה סופק השבוע בחתונת אירית שטראוס (בתו של איל הגבינות והגלידה) וליאון קופלר (בנו של בעל 600 חנויות בקנדה).

בכניסה לעיר עכו אפשר היה להבחין שמשהו מאוד מיוחד קורה

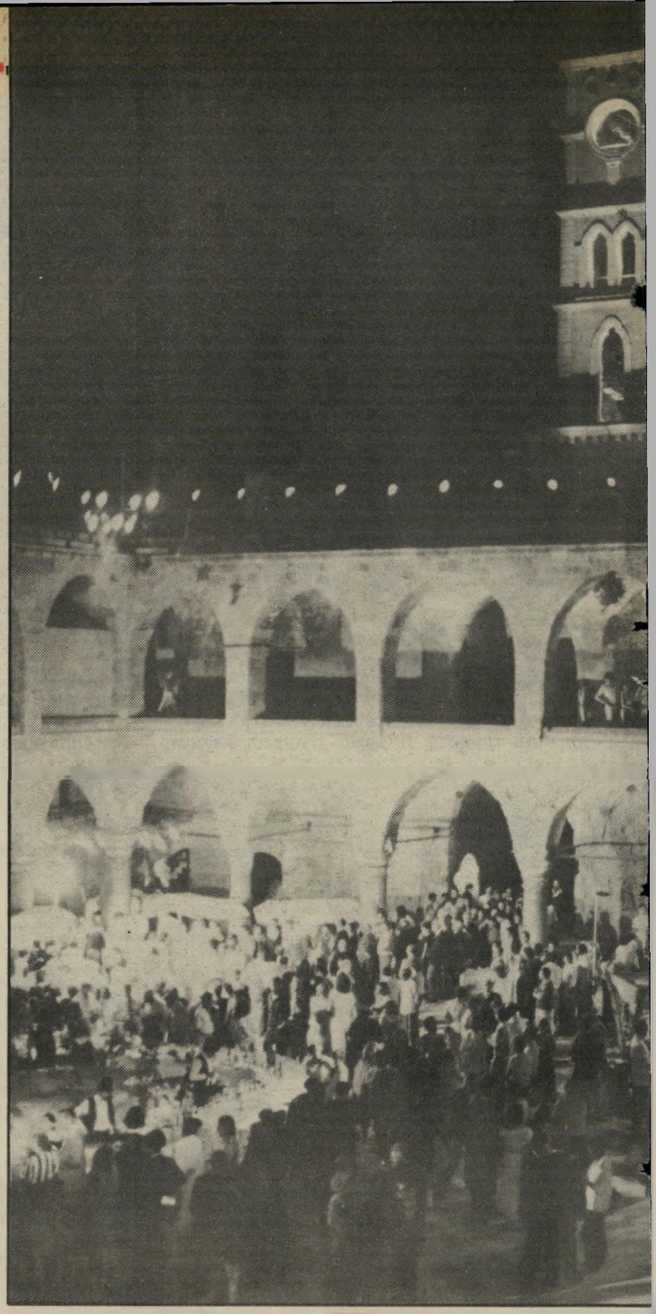
בכיכר החאן בעכו התכנסו 1,200 אנשי הצמרת כדי לחגוג חתונה גרנדיוזית

בעיר. על כל עמוד־חשמל ועל כל עץ רענן היה שילוט, שכיוון את המוזמנים לחאן אל־עומראן, שמעודו לא ראה ימים טובים מאלה.

על כל אחד מ־60 הקימורים ריצד אור בצבע אחר. מעל הקימורים דלקו 100 לפידים, כשבין שתי הקומות יושבת לה תיזמורת של 25 נגנים ומנגנת וואלסים של שטראוס. איזה מזל שמלך הגבינות והגלידה בארץ לא נקרא וגנר, למשל!

במסוק מיוחד בא ראש־הממשלה, שימעון פרס, שזכה לקבל הכלה. אירית מיהרה לקראת פרס, אך החתו מסביר: „היום זה היום שלך, והפעם הוא ייגש אלייך!" וזה, באמת, מה ש

ואלסים ותרבושים

תיזמורת של 25 זיש קיב־לה את הקהל, כשהיא מנגנת ואלסים של שטראוס.

מאוחר יותר הצטרפה אליה תיזמורת נוספת של ג'ז. המלצרים עטו תילבושות מיוחדות, שניקנו בשוק של נצרת. 100 איש עבדו כדי להכין את המקום לחתונה.

כל השטח הוסב לשוק ערבי.

40 מלצרים לבושי־גלביות חומות ותרבושים חומים התהלכו בין המוז־מנים, כשהם נושאים טסי־נחושת עמוסי כל טוב. כמעט טון של דגים, 350 קילוגרם שטרודלים, 350 קילו־גרם גלידה, מאות קילוגרמים של גבי־נות, ירקות, פירות ופירות מיובשים. בפתח החאן, אחרי שעברת מחסו־מים של קהל מכל מין וסוג, שוטרים, אנשי־ביטחון ושאר מגרשים, עמדו בני משפחות החתן והכלה ולחצו מאות ידיים מברכות.

אחרי החתונה לא רק הזוג הצעיר לפתוח את המתנות. הם החליטו לתרום אותן לבתי־חולים בארץ, כי גם בלי החתונה יש להם די מתנות בבית. כרגע נמצאים החתן־כלה בדרכם לאי־מאו־ריציוס, כדי לבלות שם ירח־דבש שקט לבד־לבד, כמו כל זוג צעיר.

שולמית יריב ■

350 ק"ג גלידה

עוגת החתונה היתה מורכבת מאר־בעה לבבות של גלידה בארבעה טעמים שונים, שהובאה על־ידי שמונה סבלים. עליה דלקו זיקוקין.

ון של שטראוס

במטוס ובמכונית

דליה, בתו של יצחק רבין, מיהרה להתנשק עם אביה, כשבא באיחור לחתונה. משמאל: הלורד זיו, נשיא חברת מרקס אנד ספנסר, שבא באותו בוקר במיוחד לארץ, עם אשתו ובתו. כך היתה לו סיבה למסיבה.

נשיקה לוהטת מפי עצר בעדה. כשהוא שימעון פרס עשה.

התחרה מתחרה

אימפרוביזציה כיצד עושים יש מאין מדגימה מריון, אם ל־שניים: לוקחים בד, עוטפים הגוף באלכסון וקושרים.

ויבוא פאריסי מדגימה יהודית נגר, הדוגמנית בעלת הבוטיק, שבו ניתן להשיג את החולצה המסעירה, המיועדת לאירועים מיוחדים.

קיץ 85' הוא קיץ התחרה — תחרה שקופה, די רכה, אווירית. פעם היו שמים דנטלים ותחרות רק על בגדים לבנים, תחתונים, חזיות, כותנות־לילה ופיג'מות. עתה חדרה התחרה אל האופנה היום־יומית וגם לאופנת העילית. משלבים אותה בחול־צות, במכנסיים, בשורטס, בשמלות, במעילים. יש בגדים העשויים כולם תחרה ומתחת לובשים בגד־גוף חלק או מתחרה גם כן. ולמי שזוכרת מה זה, אפשר גם קומ־בניזון.

מצויים כמה סוגי תחרה: תחרה מ־כותנה, תחרה משולבת עם בד־דיולן, שהיא, בדרך כלל, דקה יותר ותחרה מבדים סינתטיים. המוטיבים דומים ברובם — פרחים, פרחים, פרחים. ה־עיבוד ואריגה שונים — חלקם צנוע ומסתיר וחלקם מחורר וחושף.

ורוד־סוכריה. התחרה משווה ללובשת מראה רומנטי כמעט ופרובו־קטיבי, תלוי איך ומה לובשים.

ציבעי התחרה לקיץ 85' נוטים בעיקר לפסטלים, כמו ורוד־סוכריה, אפרסק, תכלת־שמים, ירוק־מנטה, צהוב־בננה, לבן ושחור. מחי־רי הבגד תלויים. כמובן, ב־טיב התחרה, בכמותה ובעיצוב. תחרה לעשירות מעצבת רזיאלה גרשון. למשל, בחליפת־כלה, היכולה לשמש גם כחליפת־ערב מיוחדת. לחליפה זאת רכשה רזיאלה בשוקי אנגליה בד־תחרה עתיק ויקר. מאותו בד היא גם עיצבה חולצה יפהפיה בגיזרה פשוטה וחלקה, המאפשרת לתחרה לדבר בעד עצמה. השרוולים קצרים, הצווארון עגול ואת הכתפיים מדגישות כריות.

למותניים היא הוסיפה בד תחרה, עתיק גם הוא, אך מסוג שונה ובלתי־מחורר. את חצאית־הקלוש הארוכה היא עיצבה מבד־תחרה שקוף, העשוי פר־חים קטנים ועדינים, שמתחתיו ביטנה. התוצאה: חליפת־חצאית וחולצת ו'אקט המתאימות לבעלות גוף גבוה וחטוב.

גומי בחזה. למי אין מפות ומפיות תחרה לבנות מימי הסבתא? צריך רק לשנות את יעודן, ואז אפשר לתפור מהן, בפשטות ובקלות, חולצת־סטרפ־לס (וכדאי להשחיל גומי באיזור החזה). זוהי חולצה נהדרת לימות הקיץ החמים, המתאימה לכל בגד ספורטיבי, חצאית או מכנסיים.

אפשרות תחרתית אחרת היא הקו־לקציה החדשנית של קטי זוזובסקי, אצלה כבר תלויים הלהיטים הלוהטים של העונה — חליפות־תחרה. כי רק טיבעי היה שאחר שבשנה שעברה

תחרה וסריג עיצבה קטי זוזובסקי ומדגימה פנינה בריק, הזמרת. החולצה רחבה ומכסה את המותן, החצאית קלוש עשיר. ניתן להשיג בגווני העונה: לבן, אפרסק, ירוק, מנטה.

לא רק פיג'מה עשויה תחרה. את החלק העליון אפשר גם לנצל כחולצה ליום־יום. הגיזרה אופנתית, שרוולי־עטלף רחבים ונוחים – עם מכנסיים, ג'ינס, או חצאית קלוש.

להיטים לוהטים במראה רומנטי וגם פרובוקטיבי

עיצבו בגדים אופנתיים לקיץ מבדי־כותנה טיבעיים, שהזכירו מפות־שולחן רמשקאיות, יהיה ההמשך בד־תחרה. זהו בד דקיק, נושם, נעים, אפוף נופך של מיסתורין ומתאים לשעות הבוקר והערב.

קטי מעצבת ממנו הכל: חולצות, ז'אקטים, חצאיות וגם חולצות־חזיה קטנות לרוצה ללבוש אותן על מיכנסי ג'ינס ומעליו ז'אקט־תחרה.

חצאיות־התחרה של קטי הן עשירות בכבד ובסיגנון קלוש מלא וארוך. החולצות, חלקן משולבות בבד־סריג בגוון תואם של לבן, אפרסק, ירוק מנטה, תכלת, ורוד או שחור.

קטי גם מוכנה לנדב ללקוחותיה פיסת בד תואם כדי לקשור בו את ה־שיער להשלמת ההופעה.

יציאה מירחון. בבוטיק של ה־דוגמנית יהודית נגר אפשר למצוא חולצת־תחרה שחורה, כשפאיטים מרגישים את הכתפיים ומתחתיה קומבנזון שחור, המכסה טפח. החולצה היא יבוא פאריסי ומחירה 35 אלף שקל.

כל מה שנשאר לעשות בחולצה כזאת לערב הוא להתאים לה מיכנסי־ז'ורז'ט שחורים, חצאית צרה או קלוש.

באופנת מיץ עיצבה מירה מתחרה: שימלה האומרת כולה תחרה, מלמעלה ועד למטה. מתחת לובשים בגד־ים לבן, תחתונים וחזיה, מיכנסיים צמודים לבנים בסיגנון הרקדנית או בגד־גוף בצבע העור.

יש לזכור כי בד־התחרה, העשוי כותנה, מתכנס בקלות, מתייבש במהירות והוא אופנתי ביותר. בתוספת כובע קש, סרט לשיער, עגילים, צמידים ונעליים שטוחות או על עקב מרגישים כאילו יוצאים מירחוו־אופנה.

שימלת כלה שעיצבה רזיאלה ומדגימה תמי בן־עמי. החולצה מבד עתיק ויקר, החצאית קלוש ארוכה, הגיזרה חלקה. למטה: חליפת שלושה חלקים, בעיצוב קטי זוזובסקי.

לסולידיות עיצבה מירה בגד צנוע: קצת תחרה והרבה בד טריקו. חצאית־תחרה מסביב למותניים. מדגימה: יהודית נגר.

לנועזות עיצבה מירה, מחברת „מיץ", שימלה על טהרת התחרה, ללא ביטנה. מתחתה לובשים בגד־גוף בצבע הגוף או בגד־ים קטן.

דנטל עדין בעיצוב רזיאלה, מדגימה אילנה ששון. השימלה באורך מידי ועשויה שכבות תחרה עדינה ועתיקה מחו"ל.

מפת שולחן מכותנה ותחרה, עבודת־יד של רזיאלה גרשון. החולצה סטרפלס, המיכנסיים במראה הרחב והנוח.

פיג'מה־חולצה? דליה הרועה נתנה את ידה בחולצות־תחרה סכסיות: החזית והגב עשויים בחלקם תחרה והשאר שילובי בד משי סינתטי. את החולצה רצוי ללבוש ללא חזיה (ולא להתכופף יותר מדי). תוספת של כפפות־תחרה, חגורה רחבה, מישקפיים ועגילים רק משלימים את נופך ההופעה.

ועכשיו: רפי יעקבזון עיצב מעיל־

תחרה שיגעוני ואופנתי, ארוך־ארוך, כמעט מקסי, בגוון צהוב־בננה, מתחתיו חולצת־סריג וחצאית־קלוש רחבה, על טהרת התחרה. מחיר המעיל: 72 אלף שקל.

ולבסוף: אם התחרה בפיג'מה שלמה ויפה אפשר לנצל את חלקה העליון כחולצה לשעות היום ואם צבע הפיג'מה כהה — גם כחולצה לשעות הערב.

לאה צמל, עורכת־הדין הירושלמית, המתמקדת בהגנה על אסירים ביטחוניים, מספרת על חייה כבת למישפחה ציונית, על המהפך שחל בה, על הבעיות שבהן נתקלים ילדיה ועל המחיר שהיא משלמת תמורת הדרך שבה בחרה לחיות

„הייתי ילדה טובה מבית חיפאי, למדתי בגימנסיה „ביאליק" והלכתי, כמו כולם, לאוניברסיטה"

„כשפרצה מילחמת 1967, שמחתי כמו כולם. אבל כשראיתי את הפליטים בדרך לגשר, חטפתי שוק!"

„נאלצתי לעזוב את מישרדי במערב ירושלים, אחרי שהרסו לי את המכונית ואיימו על חיי"

„אני רוצה להגן על ילדי". הם נושאים שם־מישפחה שונה משלי, ולא מזהים אותי כאמא שלהם"

„אם הילד שלי לא יילך בדרכי, יקרה לי מה שקרה לאמא שלי: יכאב לי, אבל אקבל אותו"

„השכנים שלי אומרים: היא דווקא מאוד נחמדה, למרות מה שאנחנו קוראים עליה בעיתונים"

ראיינה שרית ישי־לוי

„זה יהיה נהדר אם לקוחותי ישתחררו!"

הבטחתי לה שלא לגלות את מיקום מישרדה, את שם בעלה, את שמות ילדיה או כל פרט מזהה שיפגע בה ובבני־מישפחתה.

היא נאלצה לעקור ממישרדה הקודם, ששכן ברחוב כורש בירושלים, אחרי שהתנכלו לה שם. פעמיים הרסו לה את מנוע־המכונית, כששפכו סוכר לתוך מיכל־הדלק. היו שם אינספור איומים טלפוניים והקירות לוכלכו בכתובות־שיטנה. „ברחתי משם," היא אמרה. „אני לא יכולה להגן גם על המישפחה וגם על המישרד. זה יותר מדי."

המישרד החדש נמצא במקום בטוח. כאן אין הרבה סיכויים שמישהו יתנכל לה או יאיים על חייה. המישרד מרווח. קומה חמישית, בלי מעלית. הרבה מדרגות. מי שכבר עולה את כל המדרגות האלה ומגיע אליה חסר־נשימה, כנראה זקוק לה מאוד. החלונות גדולים, צופים אל נופה המדהים של ירושלים. עציצים תלויים, רהיטי־קש. פלאקטים פוליטיים, ממוסגרים. בולט בהם הפלאקט של עבד אל־עזיז שהאין, האומר: „זכותי לחיות בביתי!" שהאין, כמו רבים אחרים, היה לקוח של לאה צמל.

דלתה פתוחה לרווחה. בחדר־ההמתנה יושבים עשרות ערבים, בשקט מופתי. בצד מיכל לקפה. הקפה המוגש הוא שחור עם הל ויש עיתונים ערביים ועבריים. פתחייה, צעירה ערביה מהגליל, לבושה בלבוש מודרני ודוברת עברית כמוני וכמוך, מנהלת את הדיאלוגים עם הלקוחות בערבית ועם לאה בעברית. פתחייה היא מזכירתה של לאה צמל.

כל התיקים כתובים עברית, על־פי סדר האלף־בית. הרהיטים במישרד הם רהיטים רגילים. שום דבר מיזרחי, מלבד הלקוחות. גם עורכת־הדין לאה צמל אינה מיזרחית. היא ילדה טובה מחיפה, בת למישפחה אשכנזית, בעלת תודעה פוליטית, שמרדה בכל מה שחונכה עליו. היום היא מייצגת את מה שמכונה „השמאל הקיצוני־קיצוני" במדינת ישראל.

היא יושבת מוקפת בחבורת ערבים. שתי נשים לבושות בלבוש מסורתי וגברים עם כפייה. את קירות חדרה מקשטים עבודות של אסירים מכלא נפחא ומבתי־כלא אחרים, שהוקדשו לה. ידיה עמוסות עבודה. ראיתי אישית כיצד אחד הלקוחות חותם על צ'ק, ועד לרגע האחרון ממש מתווכח ומצליח להוריד במחיר, להוריד ולהוריד. לאה אמרה: „מעלש, שיהיה." היא לא עובדת למען הכסף, היא עובדת לשם שמיים. היא מייצגת עשרות עצירים ואסירים ערביים. ברוב המיקרים היא נכשלת בתיקים שלה.

כרגע היא עסוקה מעל לראשה בנסיון להשיג אשרת־יציאה לרעייתו ובתו של עבד

צמל (משמאל) ולקוחות במישרדה
„אסור לי לעבוד ללא תשלום, אז אני רושמת: חובות!"

אל־עזיז שאהין, המבקשות להצטרף אליו לעמאן, לשם הגיע אחרי שגורש ללבנון.

דבר אחר המעסיק אותה הוא מיכתב תלונה חריף לשר־הביטחון, על היחס המשפיל והאכזרי לעצירים ערביים בכלא טול־כרם.

במהלך הראיון באו למישרד בעלה ובתה בת השלוש. לאה נכנסה ללחץ. היא פוחדת מכל חשיפה מישפחתית. היא נשואה לאחד מפעילי מצפן, למרות שהאיש ידוע, לא אציין פה את שמו, על־פי בקשתה. ילדיה נושאים את שם מישפחתו, שהוא יותר יהודי מיהודי, והיא פוחדת להזיק להם. פוחדת שיזהו אותה כאמם.

בעלה, העומד בראש המישרד לאינפורמציה אלטרנטיבית, הוא נצר למישפחת רבנים מפורסמת. הוא שותף לדיעותיה של רעייתו. בבית שלהם אין ויכוחים פוליטיים. רק הבן, בן ה־12, מתמרד ומתנגד להשקפת עולמם של הוריו. „הוא רוצה להיות כמו כולם," אמרה לאה. „הוא לא רוצה להיות יוצא־דופן." הבת הקטנה, בת השלוש, עדיין אינה מבינה, אך לאה מניחה כי אותם הקשיים העוברים על בנה יעברו בוודאי גם על בתה.

היא אינה מרגישה שהיא מקריבה משהו. היא מאמינה בדרכה. גם העובדה שהיא כמעט מוקצה מחמת מיאוס בחברה היש־ראלית אינה משפיעה עליה. יש להניח כי את השינאה וההתנגדות היא חשה במנות קטנות, מכיוון שרוב עיסוקה עם עצירים ואסירים ערביים, וחוג החברתי שאליו היא משתייכת הוא אנטי־ציוני לא פחות ממנה.

ביום השישי של השבוע שעבר היה מישרדה של לאה צמל נתון בהתרגשות רבה. עשרות טלפונים, עשרות בני־מישפחה של אסירים, המרצים בכלא עונשי־מאסר ארוכים, לקוחותיה של לאה, באו להתעניין ביקיריהם. לאה צמל, בחצאית פרחונית כחולה ובחולצה וסנדלים תואמים, אשה נאה מאוד, ללא איפור, מכירה את כולם בשמותיהם. הם מעריצים אותה. אחת מלקוחותיה מרמאללה מביאה שוקולד. ה־צעירה הנאה סיפרה לי באנגלית כי הכיבוש הישראלי עזר מאוד לשיחרור האשה הפלס־טינית. לאה הסכימה לדבריה, בהנהנה בראשה.

לקראת הראיון היא היססה. במהלכו היא אמרה יותר מפעם אחת שהיא מצטערת שהחליטה להעניק לי אותו. היא ביקשה לדבר רק על עבודתה, ניסתה להימנע ככל האפשר מראיון אישי, אך הבינה שהדבר בלתי־אפשרי. כישראלית, היא בהחלט עוף מוזר. „עוזרת למחבלים," אומרים עליה. „אמא שלך מחבלת," אמרו פעם לבן שלה, שחזר הביתה בוכה וקשה היה להרגיעו.

היא בחרה לגור, ביחד עם מישפחתה הקטנה, באחת השכונות הירושלמיות הוו־תיקות, הנחשבות כאחד ממעוזי הליכוד. בשכונה הזו מתגוררים אנשים פשוטים, המבססים את יחסיהם ההדדיים על חיי יום־יום. אם אתה בסדר איתם, הם בסדר איתך. אם אתה נחמד אליהם, הם נחמדים אליך. בשכונה הזאת הדלתות פתוחות והשכנות נכנסות זו אל זו, ללוות ביצים או חלב. היה ברור כי למרות עיסוקה של לאה – שאינו לרוחם של שכניה, כשם שאינו לרוחם של רוב תושבי ישראל – יתגברו השכנים על ריגשותיהם ויבססו את יחסיהם איתה ועם מישפחתה על המישור האישי. וכך היא סיפרה לי שיחסיה עם שכניה מצויינים, ושעם ידידיה נמנים גם ציונים מובהקים.

אם וכאשר תקום המדינה הפלסטינית, יקראו בה ודאי רחוב על שמה של לאה צמל בעיר הבירה, ובה ישתלו עץ על שמה בשדרת חסידי אומות העולם. עד אז היא נחשבת בחברה הישראלית כמעט מוקצה. חיה בשוליים הכי קיצוניים של השמאל, ומאמינה באמונה עזה שזו הדרך האחת והיחידה לממש את עצמה ואת חייה.

„אני חוגגת קודם כל את אחד במאי. את שאר החגים אני חוגגת בשביל הילדים"

המוזר בכל העניין הוא שדווקא עם עמיתתה, פליציה לנגר, יחסיה קורקטיים בלבד, בלשון המעטה. שאלתי את לאה לסיבה, והיא השיבה: „יש רק סיבה אחת – היא חברת המיפלגה הקומוניסטית, וזה צריך לענות לך על הכל."

עם פליציה לנגר, בלי פליציה לנגר, לאה צמל מחשיבה עצמה לוחמת למען זכויות־האדם באשר־הוא. היא לחמה במיסגרת התנועה המיניסטית הישראלית. שבאחיו־תיה בעולם דעכה ונעלמה. היא לחמה את מילחמתם של הפנתרים השחורים והיא לוחמת את מילחמתם של האסירים הביט־חוניים. מכאן ועד לאובדן זהותה כיש־ראלית וכיהודיה הדרך לא ארוכה במיוחד. צמל בחרה לעצמה את התיזה שהיא אנטי־לאומנית, אנטי־פטריוטית, ולא איכפת לה כלל באיזו מדינה היא חיה ומיהו ראש־הממשלה.

תרצו או לא, אין ללאה צמל דרך אחרת לחיות בארץ הזאת, אלא באמונתה זו.

■ ■ ■

● למה את עושה מה שאת עושה?

אני לא רואה את עצמי עושה משהו אחר.

● למרות כל הקשיים, הקורבנות הד־אישיים והבעיות שאת גורמת לילדיך?

למרות כל הקשיים. את שואלת אותי למה אני עושה את זה, למה, ברצינות, באמת, למה? הנה, כשאת שואלת אותי את השאלה הזאת, שאני אף פעם לא מרשה לעצמי, אני נזכרת במיקרה שקרה לי. יום אחד הייתי בבית־המישפט העליון. הכנתי את התיק הזה במשך זמן רב, היו לי סיכויים לזכות. סוף־סוף תיק בעל סיכוי. עברתי על זה ימים ולילות. והנה, גם במישפט הזה לא הצלחנו. יצאתי מבית־המישפט העליון, אחרי כל המאמצים שהשקעתי, בהרגשה שכאילו שפכו עליי דלי מים קרים.

יחד איתי במישרד עובד עורך־דין חדש, שעבר יחד איתי על התיק. הוא התמוטט ואמר לי: „לאה, מה זה? זה לא יכול להיות שהפסדנו בתיק הזה!" אמרתי לו: הפסדנו, ואז הוא אמר: „לאה, איך את יכולה להמשיך, אם את מפסידה בקייס כזה בבית־המישפט העליון, איך את יכולה להמשיך?" הוא פשוט נשבר.

הייתי מיואשת. הלכתי למישטרה, לאיזה עניין, ושם פגשתי את אחד השוטרים הקטנים. אלה אנשים שאת לומדת להכיר עם השנים. את חיה איתם ונוצרת איזו מערכת־יחסים. אמרתי לו: יא ששון, איך אתה ממשיך בעבודה המחורבנת הזו? והוא השיב לי: „מה זה," איך אני ממשיך? צריך להמשיך. אז אני ממשיך." ואז אמרתי לו: ששון, תודה רבה לך. ברגע זה גרמת לי להבין למה אני ממשיכה. כל עוד אתה ממשיך — אני ממשיכה.

זהו זה. אני לא יודעת למה אני עושה את מה שאני עושה, ולמה התחלתי לעשות את זה. אני ממשיכה כל זמן שהם ממשיכים. זהו זה.

● מתי התחלת להיות מעורבת בי־עיניין של דיכוי ערבים ובפוליטיקה?

אחרי 1967, אז החלה המודעות הפוליטית שלי. למדתי באוניברסיטה מישפטים.

● למדת מישפטים לצורך התפקיד שנטלת על עצמך בחיים?

לא. למדתי מישפטים כי הייתי ילדה טובה מחיפה, שהלכה לאוניברסיטה העברית. הייתי ציונית בלתי־פוליטית. גדלתי בבית חיפאי רגיל. אבא היה מהנדס, אמא עקרת־בית. למדתי בגימנסיה ביאליק והלכתי, כמו כולם לצבא.

● בבית היו איזה דיעות פוליטיות ברורות?

שום דבר מיוחד. היו השקפות ליברליות. אבל אז, לפני 1967 הערבים לא היו קיימים. אז יכולת להרשות לעצמך השקפות פוליטיות. ההורים שלי היו אנשי תנועת־העבודה.

● ומה קרה ב־1967?

השוק שחטפתי היה עצם המילחמה. במהלך המילחמה הייתי מתנדבת כאן, במוסררה. שמחתי מאוד על מה שקורה: הנה, „יהיה שלום, איחוד־העיר. אבל פיתאום נוכחתי לדעת שהאכילו אותי קש.

אני חושבת שהשוק שחטפתי מקביל לשוק של הצעירים האמריקאים ממילחמת־ויטנאם.

אז התחלתי להתחבר לחוגים אנטי־ציוניים והתחלתי לשאול שאלות: מה זאת ציונות ומה באמת קרה ב־1948. אבל המניע הגדול לשינוי שחל בי היה השוק בעיקבות המילחמה.

● ב־1967 כולם היו באופוריה. למה דווקא את היית בהלם?

אני זוכרת שבמהלך המילחמה לקחו את כל המתנדבים לטיול לירידן, וכל הדרך היתה מרוצפת בפליטים שמטלטליהם על הראש. שירדו לגשר. היהודי הנודד בעל כופיה. הייתי המומה. אחר כך היו פירסומים חצי מחתרתיים על הנעשה. היה הפירסום הזה של עמוס קינן, על שלושת הכפרים שנמחקו מעל פני האדמה. בתחילה היה קשה להאמין, אבל לאט־לאט לא רק שהאמנתי — התחלתי לפעול, ממש לפעול.

● את זוכרת מה היתה הפעילות הפוליטית המעשית הראשונה שבה השתתפת?

ח'ליל טועמה, שהיה סטודנט באוניברסיטה.

„יכולה להיות לי ביקורת על אנשי אש"ף, אבל זו ביקורת בתוך המחנה"

נעצר באשמת מגע עם סוכן זר. והעמידו אותו לדין בבית מישפט צבאי.

● הכרת את ח'ליל טועמה באופן אישי?

בכלל לא. אבל הצטרפתי למחאה, ואז היכרתי את חיים הנגבי. והצטרפתי בעיקבות פעולת המחאה הזו למצפן.

● כלפי מהו? צעירה ציונית, אנטי־פוליטית, משנה בתוך כמה ימים את עמדותיה מהקצה לקצה ומצטרפת לאירגון שנחשב אז לקיצוני עד אימה?

לא, זה לא היה כל־כך מהר, וזה לא היה כל־כך פשוט. קורם ישבתי על הגדר, ועור הספקתי לנסוע לארצות־הברית. ושם קרה לי דבר מוזר: כשהייתי פוגשת בציונים, הייתי אנטי־ציונית והייתי מתווכחת איתם עד חורמה. וכשהייתי פוגשת אנטי־ציונים, מצאתי את עצמי ציונית. המתווכחת בלהט בעד הציונות. ממש נקרעתי בין הנאמנות שלי לציונות, כאשר משמיצים אותה, לבין מה שחשבתי באמת. ואז אמרתי לעצמי: לאה, את לא יכולה להיות חצי־בהרין, את צריכה להחליט — או, או.

וכך, כשגמרתי את הפקולטה למישפטים, בשת 1972, בחרתי לעצמי את דרך־העבודה שלי והתחלתי לעבוד עם לקוחות ערביים.

● מעולם לא ייצגת לקוחות יהו־דיים?

כן ייצגתי. עד היום. פה ושם. אני מייצגת לקוחות יהודיים, בעיקר במישפטי־גירושין של חברים. כשהפנתרים היו פנתרים, עברתי איתם. ייצגתי גם את התנועה הפמיניסטית, והייתי מעורבת בכל מה שקשור בדמוקרטיה.

● מי היו הקליינטים הראשונים שלך?

המישפט הראשון היה הרשת הישראלית־ערבית, שבה נתפס אודי אדיב. בשלב הראשון

הכניסה למישרד צמל
השם באנגלית, ולא במיקרה

(המשך מעמוד 27)

ייצגתי את ראסן אגבריה ובעירעור ייצגתי שמונה נאשמים.

■ ■ ■

● במה זה עולה לך, איזה מחיר את משלמת כדי לחיות את חייך כפי שאת מאמינה, בתוך החברה הישראלית, המתנגדת לכל מה שאת עושה?

אני לא רואה את עצמי אחרת, לכן אני לא יודעת במה זה עולה לי.

● על מה את מוותרת, איך את חיה בלי־ליבה של שכונה ירושלמית, הידועה באחד ממעוזי הליבוד?

אני לא מוותרת על שום דבר. אני עושה וחיה כפי שאני רוצה. לא רואה שום דרך אחרת. השכנים שלי טובים מאוד, באמת שכנים נפלאים.

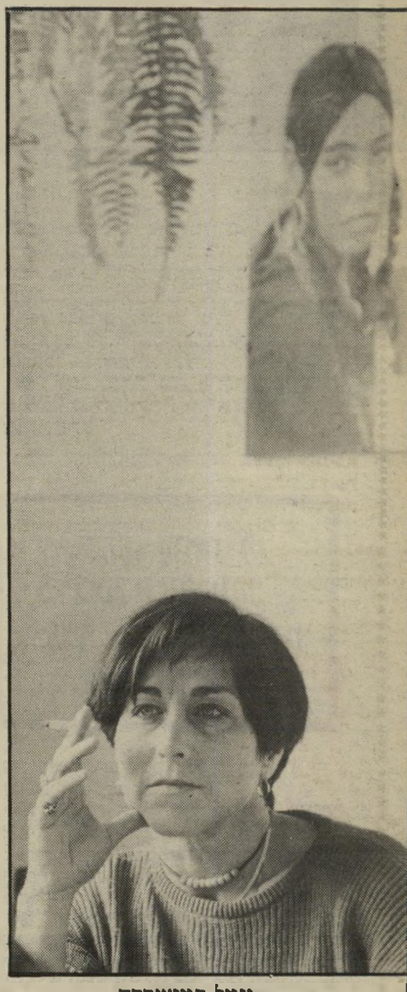
● הם יודעים מי את?

בוודאי שהם יודעים. אבל אני נחמדה אליהם באופן אישי, אז אני מניחה שבמישור האישי הם חושבים: היא דווקא מאוד נחמדה, למרות מה שאנחנו קוראים עליה בעתונים.

ובאמת, היחסים מאוד טובים.

● ומה בקשר לחינוך הילדים?

לא מסתדר, אז מה אפשר לעשות? צריך לקוות שבעתיד הדברים יסתדרו מאליהם. ילדים

צמל במישרדה

יום העצמאות זה לא החג שלי"

הם דבר מרובע. הם רוצים להיות כמו כולם. אני מבינה את זה. אני מקווה שבעתיד הבן שלי יבין יותר.

● את מרגישה ישראלית?

כן.

● איך את מסבירה את הסתירה הזו?

אני לא מסבירה, אני פשוט מרגישה ישראלית. אני מאוד ישראלית. לפעמים יותר מדי ישראלית. לפעמים אני לא אוהבת את הדברים הישראליים שבי. אבל אני לא מצליחה להיפטר מהם.

● איזה דברים, למשל?

את החוצפה הישראלית. לא נפטרתי ממנה.

● את מרבה לנסוע לחו"ל?

כן, כדי להרגות.

● ובשאת בחו"ל, את מגינה על ישראל כאשר כולם תוקפים אותה?

בכלל לא. בכלל לא! אני מדברת שם כפי שאני מדברת פה. אני אנטי־ציונית.

● ואת מקבלת את אנשי אש"ף כמו שהם?

לגמרי לא! יכולה להיות לי ביקורת על אנשי אש"ף, אבל זו ביקורת בתוך המחנה, לא מחוץ למחנה. תאמיני לי, שקשה למישהו להתקיף את המדינה יותר ממני.

● ומה את עושה כאשר הדברים גולשים לאמירות אנטי־שמיות, גם אז את לא מתנגדת?

אם מישהו יעז לגלוש לאנטי־שמיות, זה יהיה אחרת. אבל מעולם לא נתקלתי בכך. תמיד — אבל תמיד — הדיבורים הם אנטי־ציוניים, לא אנטי־שמיים.

● באיזו מדינה היית רוצה לחיות?

לא איכפת לי לחיות בלי מדינה, לא איכפת לי אם ראש־הממשלה שלי יהיה ערבי, יהודי או קווקאזי.

● את לא מסוגלת להבין את הצורך של לאום שדורות על גבי דורות לא חי ביחד, להתקבץ ולחיות בארץ משלו, עם מנהיגים משלו ושפה משלו?

את מדברת על הלאום היהודי, מה? תראי, אילו היינו חיים על אי בודד, לא מאוכלס, שבו היו מתכנסים כל יהודי־העולם, הייתי מבינה. גם אז, לבטח לא הייתי שוקטת על השמרים, והייתי נלחמת למען סוציאליזם ונגד דיכוי.

אבל אנחנו לא חיים על אי בודד. חיים פה ערבים, שרוצים לחיות על אותה פיסת־קרקע. והזהות היהודית שלי, הקיימת במובנים מאוד מסויימים, לא מכתיבה לי הבדלים גיזעניים. מי שרוצה לחיות בחבל־ארץ זה, על החמסינים והזיעה, שיחיה בשוויון מוחלט — כלומר, במישטר סוציאליסטי, ללא הבדל גזע ולאום.

● מאז ומעולם חיו פה שני העמים, ומאז ומעולם לא שכן השלום ביניהם.

זה לא נכון, עם אחד ישב פה דרך קבע ועם אחר בא להתנחל. את חושבת שההתנחלויות של היום התחילו ב־1967? לא, הם התחילו עם יסוד הציונות. הפכתי לאנטי־ציונית, כי ההתנחלות היא גרסה של הציונות, לנשל ולהתיישב במקום המנושלים. איך אמר בן־גוריון? „לאט נתנחל פה. לא נצליח, נתנחל שם.לאט־לאט נשב על אדמת המנושלים."

● העובדה היא שהם ואנחנו נלחמים על אותה סיסת־ארץ. באיזה צד את?

אני לא באף צד. אני רק אומרת שמי שחי פה, שיחיה באופן שווה.

● העובדה היא שבמדינת ישראל יש רוב יהודי, ועם רוב יהודי זה טיבעי שבראש המדינה יעמדו יהודים.

את לא מבינה את מימדי האפליה. אילו לפחות היו לערבים זכויות־הגירה שוות. הרי הם לא יכולים לעלות ארצה כמו שיהודים יכולים לעלות ארצה. לא נותנים להם. את לא מבינה ש־1967 זה המשך של 1948?

צריך לצאת מהשטחים ומייד. כולל ירושלים. בי־בי.

● את שוללת את קיומה של המדינה?

ככואת — בוודאי.

● מה לדעתך צריך היה לקרות ב־1948 — הערבים היו צריכים לנצח?

זה היה ברור שהיהודים ינצחו. היה להם יותר כסף, יותר משאבים. אז הם ניצחו.

● לדעתך, צריך היה להמשיך ולחיות תחת שילטון ביבוש בריטי?

לא אמרתי דבר כזה. אבל עובדה שעד שהתחילו להתנחל בארץ, היחסים בין יהודים וערבים היו טובים. כל הצרות התחילו כשהיהודים התחילו להתנחל. ברגע שהיתה כוונה להקים בית לאומי יהודי, וליהודים היתה מודעות להקים מדינה אכסקלוסיבית. מאותו רגע התחיל הסיכסוך.

● את מתעלמת לגמרי ממה שעבר על העם היהודי במילחמת העולם השניה. את מתעלמת לחלוטין ממה שארץ־ישראל וירושלים מסמלים לגבי העם היהודי!

אם הם מסמלים כל־כך הרבה, אז למה רוב העם היהודי לא חי פה, ואפילו לא בא לבקר?

● מה עובר עלייך ביום־העצמאות?

אני לא חוגגת, ואני מכירה יותר ויותר אנשים שאינם חוגגים.

● האם את מוקפת רק באנשים הסבורים כמוך?

לא, יש לי הרבה מאוד חברים מאוד־ציוניים.

● ואיך מקבלים אותך?

מבחינה חברתית, היום, אחרי מילחמת־הלבנון, המעגלים החברתיים שלי התרחבו. אנשים יכולים לקבל ביתר קלות בעלי־דיעות כמו שלי, ואפילו מתקרבים לדיעותיי. זה אולי הדבר הטוב היחיד שיצא ממילחמת־הלבנון.

האמיני לי, יש לי חברים ציוניים לעילא ולעילא.

● ויש ויכוחים לעילא ולעילא?

אחרי כמה זמן מפסיקים להתווכח ולומדים לקבל האחד את השני.

● יש לך חברים ערביים, על בסיס אישי — לא על בסיס של שותפות דיעה ועבודה?

בוודאי.

● איזה חגים את חוגגת?

אחד במאי — קודם כל. את השאר אני חוגגת בשביל הילדים. פה ושם מקיימת טקסים. את רוצה לדעת אם אני אוכלת מצות בפסח? לפעמים כן. אני דווקא אוהבת מצות.

● ואת הסדר אתם עורכים?

לפעמים, כשהילדים מתעקשים.

● והם מתחפשים בפורים?

כן.

● ונרות־חנוכה את מדליקה?

לא.

● הילדים לא מבקשים להדליק נרות־חנוכה?

„אני מאוד ישראלית, לפעמים יותר מדי ישראלית. אני לא אוהבת את הדברים הישראליים שבי, כמו החוצפנות, אבל אני לא מצליחה להיפטר מהם"

כשהם מבקשים, אני מדליקה. ברוך־כלל אנחנו מוזמנים לסופגניות אצל חברים.

● זו מעין מרידה, התנגדות שלך לחגים יהודיים, במיוחד לאור הרקע המישפחתי של בעלך?

זו לא מרידה — זה לא נחשב בעיניי. כן לחגוג, לא לחגוג. חגים זה הווי, זה לא מפריע לי בכלל.

● זה כאילו אנטי מה שבולם.

אני לא רואה את זה כך. זה פשוט לא חשוב לי.

■ ■ ■

● יש לך מאות לקוחות. את עושה כסף?

כמו עורך־דין גורמלי — לא! אבל אני מתקיימת. אין לי אפילו בית משלי. לזה עוד לא הגעתי.

● את לא גובה כסף תמורת שרותייך?

ההיפך. אני גובה כסף, אלא ששכר־הטירחה שאני לוקחת הוא מראש מאוד נמוך. תראי פה את הנשים של מחנות־הפליטים — איך אפשר לקחת מהן כסף? הן משלמות משהו ומבטיחות שישלמו בעתיד. אחר־כך לכי חפשי אותן.

● כשהקליינט לא מסוגל לשלם, את מויצגת אותו ללא תשלום?

יש לי תיק של נשים שהובאו מלבנון. מי ישלם לי עליהן?

● איזה נשים מלבנון?

ארבע נשים: שתיים הניחו מיטען־צד ושתיים הנשים ללבנון ופתחו את כלא־אנצארית, שהכיניו שלו היה „עדנה".

התוצאה היתה, שבעיקבות הבג"ץ חוקקו חוק ישראלי, שהוא תיקון לתקנות לשעת חרום, הקובע שאפשר להחזיק עצורים מלבנון בישראל. בקיצור, נתנו לעסק תוקף חוקי, בניגוד לאמנת ז'נבה.

● לא ענית לי: איך הן מגיעות אלייך, העצירות מלבנון?

הן הגיעו לנווה־תירצה, פגשו את הבנות שאני מייצגת שם, שלחו מיכתבים אליי ובאתי לראות אותן. או כשהייתי באה לביקור, הבנות היו אומרות לי: „ואת וואת רוצה לראות אותך."

● את עושה את זה לשם שמיים?

אני יכולה להגיש להן חשבון, אם הן תשאלנה כמה זה עולה. זו בעיה, מכיוון שכעורכת־דין אסור לי לעבוד בלי כסף, אז אני מחשיבה את החשבון הזה כחוב. החשבון קיים, רק שיש להניח שהוא לעולם לא יפרע.

● הם בטח עושים לך כבוד גדול, אלה שאת מייצגת אותם ללא תשלום, או תמורת סכום סימלי.

הם מזמינים אותי לחאפלות. אני לא הולכת הרבה, אין לי זמן אפילו לחתונות של החברים שלי.

● את סופולארית בחוגי אש"ף?

יכול להיות. בביקור הבא שלך אצל ערפאת, תשאלי אותו.

● לא מזמינים אותך לכינוסים של אש"ף?

לא.

● אילו היו מזמינים אותך — היית מסרבת?

לא יודעת.

■ ■ ■

● איפה את מרצה, מי הגופים המזמינים אותך להרצאות?

כל מיני גופים, אירגוני־נשים בארצות־הברית.

● דווקא בארצות־הברית?

כן, גם עורכי־הדין שם הזמינו אותי להרצאה, וכל מיני ועדות סולידאריות עם פלסטין.

● למי הצבעת בבחירות האחרונות?

לרק"ח.

● לא לרשימה המתקדמת?

התחלקנו חצי־חצי. אני הצבעתי רק"ח, בעלי לרשימה.

● את חברה במיפלגה הקומוניסטית?

לא, אני הרבה יותר שמאלה מהמיפלגה. המיפלגה לא תאהב לשמוע שאני מתיימרת להיות בין שורותיה.

● איך היית מגדירה את עצמך?

אנטי־ציונית שמאלית.

● איך היתה הסגישה שלך עם הנשים הלבנוניות?

חוויה יוצאת מהכלל. הקשר שנוצר היה אדיר. הן כולן שיעיות, אמהות לילדים. באמת נוצר בינינו קשר אישי אמיתי.

● את מבינה את תופעת ההתאבדות, הסנאטיות?

מה זה פנאטיות? חנה סנש היתה פנאטית? אם את מבינה את חנה סנש, איך את לא מבינה אותן? אותן שאני פגשתי לא הלכו להתאבד, כולן אמהות לילדים. הן עשו דברים שצריכים לעשות. כדי למגר את הכובש.

אחת מהן היא ילידת 1945, השנה שבה נולדתי אני — אם לחמישה ילדים, מגיל 15 עד 5.

● אשה ערביה בדרך־כלל לא מתעסקת בדברים כאלה. את חושבת שמה שקורה לנשים שם זה חלק משיחרור האשה?

בוודאי. זה כמו שהכיבוש פה תרם לשיחרור האשה הפלסטינית.

● במה זה מתבטא?

ראשית, האמהות. את יכולה לראות אותן תמיד בשורה הראשונה. האמהות הן ההולכות לכלא, האמהות הן הבאות לבית־המישפט, האמהות והנשים הן הבאות אליי כדי לשכור את שרותיי. וכשיש שביתה בכלא, מי יושב בצלב האדום? האמהות והנשים. והילדות האלה, המפגינות. את יודעת שהן ממרות את פי הוריהן כשהן עושות כך.

● כאשר אותה צעירה שיעית סוצצה את עצמה ביחד עם מכונית הספארי עמוסת החיילים הישראליים, עם מי הזדהית?

איתה. בוודאי שריחמתי על החיילים. אני ריחמתי על כל אחד שהלך ללבנון, אבל הזדהיתי איתה.

את צריכה להבין: אצלי אין בעיה של לאומנות. זה אולי היתרון הכי־גדול שלי. גם לא הפכתי להיות לאומנית ערבית. אני בן־אדם

(המשך בעמוד 39)

„אני מזדהה עם המתאבדת השיעית, שפוצצה את עצמה ביחד עם מכונית הספארי. איזה אומץ היה לה! היא היתה פטריוטית, ועשתה את זה למען מולדתה"

הבריחו נשק למיתקן של צה"ל, כדי לעזור למישהו לברוח. ואחת אחרת, צעירה שישבה פה, כשישראל נסוגה, שיחררו את כולן.

● איך את יודעת על מיקרים כאלה? איך נשים שהובאו לכאן מלבנון יודעות שלאה צמל תייצג אותן?

היו קודם 13 נשים שמעולם לא זכיתי אפילו לראות אותן. הגשתי בג"ץ על המעצר שלהן. בית־המישפט קבע שברורום־לבנון יש כיבוש, וחלה על הנשים אמנת־ז'נבה, והעברתן של העצורות לישראל היא בלתי־חוקית. החזירו את

מרים בניזני

מזל החודש:

שור

ליקוי־חמה טוב ליהודים

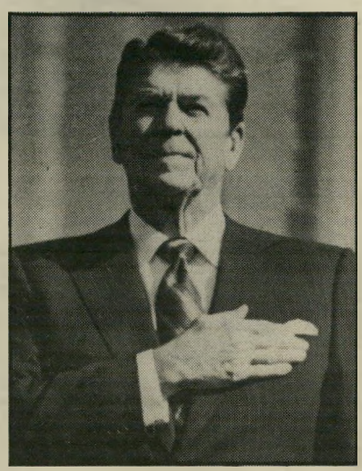
חודש מאי השנה אינו מביא עימו את השלווה והשקט המאפיינים את מזל שור. בעוד אנו מתרשמים, מתפעלים וחושבים מליקוי־הלבנה, שהיה ב־4 במאי, וכבר נוחת עלינו ליקוי חדש, והפעם ליקוי חמה.

אירוע זה, כמו הקודם, מתרחש במזל שור. ליקויים לרוב אינם מביאים נחת וברכה. מסורת עתיקה היא אצל האס־טרולוגים לייחס לליקויים צרות שונות ומשונות. כמה גורמים עשויים לעזור לנו לפרש את מה שעתיד לקרות.

קודם כל, חשוב לדעת האם הליקוי יהיה במזלות אדמה, אוויר, מים או אש. במיקרה הנוכחי, הליקוי יתרחש במזל אדמה. ליקוי במזלות אדמה עלול לגרום לרעידות־אדמה, נזקים לחקלאות, התמוטטות של בתים ישנים והרגשה של חוסר־יציבות.

גורם נוסף שיש להתחשב בו הוא המזל שבו יהיה הליקוי, מזל שור, שאצלו זה יתרחש, נשלט על־ידי כוכב ונוס. ונוס קשורה באמנות, ביופי, באהבה ובכספים. מזה ניתן להסיק שאמנים עלולים לסבול בתקופה כזו מחוסר פופולאריות, מקשיי־פרנסה, מחוסר הערכה של יצירותיהם ואולי אף ביקורת קשה ובלתי־צודקת. אנשים שפרנסתם קשורה בעולם היופי, האופנה או הקוסמטיקה ירגישו היטב את המחסור הכלכלי הפוקד ויפקוד גם בעתיד את המ־דינה. לא מן הנמנע שהליקוי הנוכחי יחריף את הבעיה הכלכלית ויביא את המדינה עד משבר כלכלי קשה, בסביבות חודש יולי.

יחסי־אהבה פגיעים במיוחד. למזל שור חשובה הרומנטיקה לא פחות מאשר האוכל הטוב העולה על שולחנם. זה מעורר את השאלה האם הליקוי יביא לניתוקים,

נשיא רגן
אלימות

פרידות וסיום קשרים שהתיסבוכת בהם רבה מן ההנאה.

ליקוי כזה בהחלט יכול לסמל שינויים דראסטיים בחיים.

בשטח הבריאות יסבלו בעיקר אותם הרגישים למחלות אוזניים אף וגרון. ליקויים משפיעים עד שמונה חודשים מיום הליקוי, לאחר מכן ההשפעות הקשות חולפות. אגב: מי שלא יסבול כלל מהליקוי, יוכל להתגאות בהשתייכותו הבטוחה והמוחלטת לעם היהודי. שכן, נאמר במקורות: „ליקוי לבנה רע לישראל וטוב לאומות העולם, ואילו ליקוי חמה רע לאומות העולם וטוב ליש־ראל."

בכל מזל 30 מעלות. זה שנולד ביום שבו נמצא הירח במעלה ה־28 בשור. האחד הוא אריק שרון, שבמפת־הלידה שלו השמש במזל דגים והירח ב־28 מעלות בשור. השני הוא רונלד רגן, שהשמש במפת לידתו במזל דלי ואילו הירח במעלה ה־28 בשור.

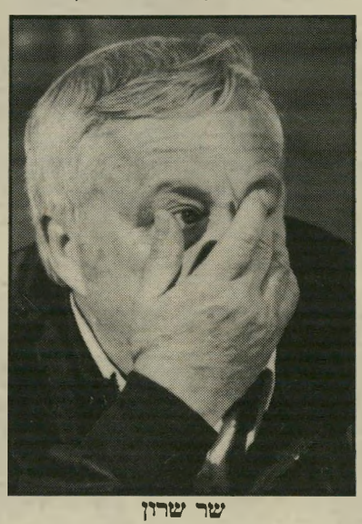
כאמור, במעלה זו מצוי כוכב שבת קשה ביותר, המראה על קשיחות, עקשנות, חוסר־יושר ונטיות אלימות באופיים של השניים. אם כבר מזכירים את המעלות האחרונות

חימושית לשעבר לנון
מוות אכזרי

במזל שור, כדאי רק להזכיר שב־16 וב־17 בחודש מאי השמש תעבור במעלות ה־25 וה־26 בשור. נכון שזה קורה כל שנה, אלא שהשנה כוכב שבתאי נמצא בדיוק ממול, בסביבות המעלה ה־25 בעקרב. המתח שיווצר בין השמש לכוכב שבתאי יהיה רב, ועל כן כדאי לדעת מה אומרות שתי המעלות שבהן מדובר. המעלה ה־25 בשור נקראת מעלת האלימות. כוכב־שבת אלגול, הממוקם שם, גורם לאלימות, הרס וחורבן. כוכב זה מביא אסונות כלל עולמיים, לכן כשנוצרת שם קרינה קשה זה עלול להיות מסוכן.

אגב, במפת הלידה של ג'ון לנון נמצא כוכב אוראנוס במעלה ה־25 בשור. בחודש האחרון לחייו הגיע כוכב זה למעלה ה־25 בעקרב והשלים חצי סיבוב, כך שנמצא בזווית של 180 מעלות לאוראנוס במפת הלידה. יתכן שלמעלה זו היתה השפעה לצורה האלימה שבה מצא את מותו.

שר שרון
חוסר־יושר

ימשיכו בשיגרה, על כל השלילי והחיובי שבה.

אצל שניים מהאנשים היותר מוכרים לנו נמצא הירח במעלה ה־28 בשור. האחד הוא אריק שרון, שבמפת־הלידה שלו השמש במזל דגים והירח ב־28 מעלות בשור. השני מהמעלה השביעית, וכך הלאה. המעלות במזלות מסמלות את האופי והגורל. כשאדם נולד במעלה שאינה סימפטית, הוא עלול להתגלות כטיפוס קשה, אלים ובלתי־נסבל, חייו יהיו קשים ואומללים. לזה שנולד במעלה המביאה מזל יהיה יותר קל, גורלו, אופיו וחייו יהיו טובים ונעימים יותר. מכאן ברור, שהמעלה שבה מתרחש הליקוי עשויה להוות גורם נוסף להשערות על מה שעומד לקרות.

הליקוי יהיה במעלה ה־28 בשור. במעלה זו נמצא כוכב־שבת ששמו אלקיונה. זה אינו כוכב נעים והוא קשור ברמאויות, בגידות, עויינות, סכנה לרכוש והתערערות הברי־אות. מי שנולד במעלה ה־28 בשור, עקרב, אריה או דלי יושפע יותר מהמצב שיווצר. גם מי שמעלת האופק או הירח שלו נמצאים באיזורים אלה עלול לסבול, אך השאר

המשיכה לצאת קצת מהשיגרה, לטייל ו־לנסוע, מסכנת אתכם השבוע. נטיה ל־תאונות הנגרמות מפזי־זות וחוסר תשומת־לב מצריכה זהירות מיו־חדת. התוצאות יכולות להיות קשות ולהשפיע על החיים לטווח ארוך. ה־19 וה־20 בחודש יו־תר מסוכנים. רצוי לד־חות נסיעה שאינה הכ־רחית. בשטח־האהבה כם הזדמנויות חדשות מדי יום. פגישות, או היכרויות וחוויות, יגוונו את השבוע.

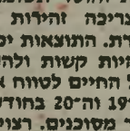
* * *

ה־15 וה־16 בחודש יהיו מעייפים וקשים. נסו להימנע מלהסתכסך ולהתווכח, אתם נוטים להתפרצויות־כעס ול־איבוד שליטה על עצ־מכם. זה אינו אופייני לאישיותכם השקטה והנוחה, אולם השבוע אפילו אתם תתקשו לש־מור על קור־רוח. ה־20 וה־21 בחודש עשויים להיות מבטיחים מה־בחינה הכספית, חשוב לא להתפתות לבזבז או להשקיע את כספכם בפזיזות וללא בדיקה. סודות שהסתרתם בעבר עלולים להתגלות.

* * *

אינכם מרגישים בטוב ואתם זקוקים ליותר מנוחה. לא כדאי להתעקש ולקחת על עצמכם עיסוקים נוס־פים. העצבים רגישים מאוד, וכל דבר קטן משפיע עליכם בצורה יותר קשה. לפני שאתם מחליטים על עזיבת מקום־העבודה או מ־קום־המגורים, כדאי שתמתינו לפחות כ־שבוע, יתכן שמאוחר יותר תתחרטו על הצעד הנמהר. בנות תאומים – היזהרו מגברים אלימים. ב־17 וב־18 – אל תשארו לבד.

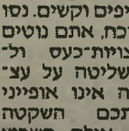
בתחום הקאריירה תוכלו לנסות ולשנות דברים המוסכמים והמקובלים שנים רבות. כל רעיון חדש עשוי לעורר תחילה התנגדות. אבל מאוחר יותר יביא לשיפור מעמדכם ב־מקום שבו אתם עוב־דים. ב־17, ב־18 וב־19 בחודש אתם עלולים להתאכזב מידידים או להסתכסך עימם. הורים לילדים יצטרכו להשגיח עליהם באותם ימים. נראה שהם עלולים לסכן את עצמם בגלל חוסר בתשומת־לב. ה־20 וה־21 מכבידים.

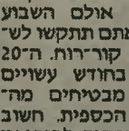
* * *

אתם נתונים להתלבטויות רבות בנושא המיקצועי. למרות שחשוב לבסס את מה שהושג עד עכשיו, רצוי לשים לב להצעות או לדרכים חדשות. יתכן שזה הזמן לחשוב על לימוד של תחום חדש או על השתלמות בשטח המעניין אתכם. ה־15 וה־16 בחודש עשויים להיות חשובים. תיתכן אף הצעה הקשורה לנסיעה לחו"ל. בתחום הרומנטי תוכלו לקחת יוזמה. בני המין השני מאוד־מאוד נמשכים אליכם בתקופה זו.

* * *

השבוע תמצאו את עצמכם בתנועה. אם כי לא מומלץ להרבות בנסיעות, נראה שלא תהיה לכם ברירה – קרובי־משפחה או ידי־דים, הזקוקים לעזרה, מאלצים אתכם לשנות את ההרגלים הקבועים. בתחום המיקצועי תר־גישו במתח רב. מישהו מנסה לערער את מע־מדכם – זה בולט במ־יוחד ב־20, ב־21 וב־22 בחודש. תוכניות הקשו־רות לנסיעה או לעבודה בארץ אחרת עלולות להידחות או אולי אפילו להתבטל.

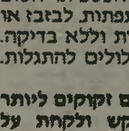
ה־15 וה־16 בחודש יהיו מבטיחים בשטח של חיי־הרגש. למרות שמצב־הרוח אינו מתאים לעיסוק ב־הנאות, זה יקרה כאילו מעצמו. שיחת־טלפון או פגישה עם ידיד, שהיה פעם קרוב, יגרמו התרגשות רבה. ה־17 בחודש יהיה שונה לגמרי, ולמעשה ביום זה מצב־הרוח יירד פלאים, בעיקר בגלל הקשיים הכלכליים שאליהם נק־לעתם. עדיף לא להיעזר ברגע זה בכספים של קרובי־משפחה. הקלה תהיה מה־23.

* * *

המאמצים, שתשקיעו ב־15 וב־16 במקום עבודתכם, ישתלמו. מעריכים את יכולתכם ובקרוב תוצע לכם הצעה מעניינת. הקשורה לתחום המיקצועי. ס־מך ל־18 בחודש אתם עלולים להסתבך ב־מריבה עם בן־הזוג, הטוב ביותר היה אילו הייתם יכולים לוותר על פגישות חשובות באותם ימים. קרוב לוודאי שזה בלתי ניתן לביצוע, לכן לפחות תנסו לוותר ולהלכת לקראת השותף, גם אם אינו צודק. ה־20 וה־21 רגישים מאוד.

* * *

ה־15 וה־16 יאפשרו לכם לשפר את מצב־הרוח, נראה שתוכלו להרוויח בהימורים, אם כי זו לא תהיה זכיה ניכרת. סמוך ל־18 ב־חודש אתם עלולים ש־לא להרגיש טוב, רצוי לנוח ולהרבות בשינה. במקום העבודה מצב־כם אינו יציב, חושבים על שינוי. פגישה מיק־ריית ב־20 או ב־21 עשו־יה לעזור לכם לפתור את הבעיה, בתוך חוד־שיים־שלושה אתם עשויים פשוט למצוא את עצמכם משתלבים במקום עבודה אחר.

ה־15 וה־16 בחודש יהיו די מרגיזים, בעיקר בגלל הצורך להיכנס שוב להוצאה כספית בלתי־מתוכננת. זו קשו־רה לתיקונים שיש לבצע בדירה, או למתן עזרה לקרוב־משפחה שאינו מסוגל להסתדר בכו־חות עצמו. סמוך ל־18 בחודש תוכלו ליהנות מפעילות חברתית, ה־דגש יהיה על אירועים חברתיים, תוזמנו ל־מסיבות ומובטח לכם שתיפגשו באנשים מעניינים. האווירה סביב־כם תהיה רומנטית. רצוי לרכוש בגד חדש.

* * *

את ה־15 וה־16 בחודש כדאי לנצל – תוכלו לצאת לטיול, לקחת חופשה או לנסוע לביקורים. ה־17, ה־18 וה־19 בחודש יהיו מאוד קשים, ועדיף שלא לסכן את עצמכם בדרכים, אם זה לא הכרחי. בני־הזוג עלו־לים להרגיז ולעשות דווקא, תצטרכו לשמור על עצבים חזקים. המקום היותר טוב להראות בו את כיש־רונותיכם זהו התחום המיקצועי. ב־20 או ב־21 בחודש אתם עשויים לקבל הצעה.

* * *

מצבכם הכספי עומד להשתפר. זה הזמן להעז ולקחת סיכונים בתחום הפיננסי. אנ־שים מכירים בהישגיכם המיקצועיים ומעוניינים לקדם אתכם. סמוך ל־18 בחודש אתם עלולים לסבול מאי־הבנה, ריב או כעס על שכנים או על בני־הבית. יתכן שתגיעו למסקנה שהגיע הזמן לשנות את המקום שבו אתם גרים. להחלטה כ־זו עלולות כמובן להיות השלכות קשות. טוב להמתין לפחות שבוע, או אפילו יותר, לפני שפועלים בכיוון זה.

בילעדי

נערת השוחד המיני

„אני מחפשת קיבוץ שיקבל אותי וילדיי כדי להתחיל מחדש!"

„א מרתי לקצין** המישטרה גבי גל, שאשה שיש לה ראש, שפתיים ואיבר־מין, יש לה מיכרה־זהב בין הרגליים. הוא שאל אותי: ‚מה השגת עם איבר־המין שלך?' ואני עניתי לו: אפילו את רשיון הנהיגה שלי השגתי כך! או הם התחילו את כל החקירה בעניין מישרד־הרישוי בפתח־תיקווה," סיפרה לי מירי.

בעיקבות עדותה של מירי וכמה נשים אחרות, החלה המישטרה בחקירת פרשיית השוחד־המיני במישרד־הרישוי בפתח־תיקווה, וגילתה כי נשים היו מקבלות רשיון נהיגה למרות שלא ידעו כלל לנהוג ולא היו מסוגלות לעבור בחינות בתיאוריה. הרשיון ניתן בתמורה לכך שהנשים הסכימו לשכב עם בוחנים במישרד־הרישוי. בסופה של החקירה הועמד לדין יוסף („יוסקה") בירנברג, גבר בן 60, גבה־קומה וכבד־גוף.

סעיף פסיכיאטרי

מירי התקשרה אליי השבוע נרגשת מאוד, ואמרה לי כי איננה רוצה להעיד בבית־המישפט נגד יוסקה, מכיוון שהמישטרה הונתה אותה. „מחר אני צריכה ללכת לפרקליטות להיפגש עם הפרקליטה חנה ברוכי, ואני מפחדת שיונו אותי שוב. נשבעתי שלא אלך לשם בלעדייך," אמרה לי.

בשלב זה לא ידעתי דבר על מירי. קבענו פגישה כדי לדבר על העניין. הפגישה נערכה בבית־הספר למוסיקה, שם עבר בנה של מירי בחינה בפסנתר. ראיתי לפני אשה צעירה, לבושה בצניעות. יושבת ליד ילד קטן חבוש־כיפה. „אני מירי," אמרה לי, ואני התקשיתי מאוד לדמיין אותה כזונה ותיקה, שמעלליה הסעירו את העיתונות, כאשר טענה כי באורגיה שערכה השתתף גם שר בממשלה.

מירי היא קטנת קומה, בת 35. עיניה כחולות ושיערה בהיר, שפתיה חרושניות מאוד.

בתחילה התייחסתי בחשדנות לדבריה, מכיוון שנשמעו לי פנטאסטיים. רק כאשר הוציאה מיסמכים שאישרו את דבריה, התחלתי להאמין לה.

סיפרה מירי:

אני מבית דתי מאוד, אבי היה דיין בבית־הדין הרבני, וגם ילדיי הם דתיים. הוריי גידלו אותי ואת אחי בבתי־ספר דתיים. אחי לא רצה ללמוד בישיבה, התגייס לצה"ל ונהרג במילחמת־יום־הכיפורים בדרגת סגן־אלוף. גם אני התנגדתי לדת. בגיל 12 וחצי ברחתי מהבית לחיפה, עם חברה. היינו שם כמה זמן, הסתובבנו עם בחורים דרוזיים. אחר כך נמאס לי והסגרתי את עצמי למישטרה. השוטרים הביאו אותי הביתה ואמר לאמי שהוא רוצה לעזור לשקם אותי, ולשם כך עליי להתייצב במישטרה כל יום. אמי האמינה לו ואפילו בירכה אותו על שהוא רוצה לעזור לנו. אבל כאשר הגעתי למישטרה הוא היה מכניס אותי לחדר, סוגר את הדלת ושוכב איתי על השולחן. לפעמים היה לוקח את הרכב המישטרתי והיה נוסע איתי למקום שומם ושם היה שוכב איתי.

אני זוכרת עד היום את הסכל וה־כאבים שהיו לי. היה לו איבר־מין ענקי, וכאשר כאב לי הוא היה אומר: „אין דבר, אם ילד יכול לצאת משם, גם זה יכול להיכנס לשם. לאט־לאט, הכל יהיה בסדר." הייתי כל־כך תמה, שלא ידעתי מה לעשות ולא התלוננתי לאף אחד. בסוף לא יכולתי לסבול עוד וסיפרתי לאמא שלי.

הוא עד היום במישטרה, היום הוא קצין.

סילקו אותי מהרבה בתי־ספר, וכאחרי השיחרור התחלתי לעבוד בבית־חולים ככוח־עזר. הייתי יושבת בהפסקות עם הרופאים ומתלוצצת איתם ושותה קפה, וסיפרתי להם שאני שוכבת עם חברים נשואים של אחי.

יום אחד ניגש אליי אחד הרופאים ואמר לי שהוא יכול לגלות לי דרך להרוויח הרבה כסף. הוא סיפר לי שבמחלקה שלו יש הרבה גברים קשישים שעוברים ניתוחי פרוסטטה. „רובם רוצים לדעת אם הם יכולים לדפוק, ואם את מסכימה, אז אני יכול לקשר ביניכם. אחר כך תבואי עם בדיקת־שתן ואני אכתוב לך שהתוצאה חיובית. אז תוכלי לסחוט מהם הרבה כסף," הוא אמר לי.

חשבתי ואמרתי לו שאני מסכימה.

„אני מוכנה להחעבר לגבר שאשתו עקרה תמורת מכונית 1981!"

בתנאי שכל הגברים יהיו אשכנזים ויורמים. הוא אמר שכולם יהיו קשישים ואפשר יהיה לסחוט אותם בקלות. הוא ביקש שאשלם לו עשרה אחוז מההכנסות.

זו היתה תקופה נהדרת. עברתי לקומה החמישית של בית־החולים, בחדר שהרופא העמיד לרשותי, בערך שלושה חודשים, ועשיתי המון כסף. אבל אז היתה איזו בעיה עם קליינט וטילפנתי אל הרופא הביתה. אשתו שמעה את כל השיחה בטלפון ואז נערכה חקירה. אותי סילקו מבית־החולים, והרופא קודם בתפקיד.

זו היתה הפעם הראשונה ששכבתי עם גברים בכסף.

אחי האהוב נהרג במילחמה, ואני ואמי אושפזנו מחמת הצער והמשבר שעבר עלינו. התחתנתי עם גבר שהוריי בחרו עבורי וילדתי לו ילדים.

אני לא הייתי מסוגלת לטפל בילדים שלי, אמי טיפלה בהם כאילו היו שלה. אני רק הייתי המכשיר להולדת הילדים האלה עבורה.

לפני חמש שנים מתה אמי. לא היה מי שיטפל בילדים, גם אני הייתי אומללה מאוד והחלטתי שאני רוצה מכונית, זה היה פיתאום השאיפה הגדולה של חיי. חשבתי שזה ייתן לי עצמאות, שאוכל לנסוע לים מתי שארצה, ללכת לאכול פלאפל עם הילדים כשיתחשק לי ולא אצטרך לתת עבור זה תמורה לאיש. זה נראה לי משאת־נפש שתביא אותי לסטאטוס גבוה יותר.

בירכו של החוקר

דיה לי הרבה כסף שהרווחתי מזה שסיפקתי בחורות לקציני־מישטרה. הייתי מסדרת להם חדרים בבתי־מלון לעשות אורגיות ולהיפגש

(המשך בעמוד 36)

סעיף פסיכיאטרי אחרי שמונה חודשי שירות. הקצין הועלה בדרגה. אז למדתי שהיושר לא משתלם.

נאשם בירנברג, יפרקליט אברהם אורן
„כמו אבא שלי!"

ראיון עם האשה שחשפה את פרשת השוחד המיני במישרד הרישוי בפתח־תיקווה. היא מספרת כיצד ירדה לזנות בעזרת רופא, ערכה אורגיות לקצינים והשתתפה באורגיה עם שר בממשלה

תה, ומאז אבי כעס עליי וקרא לי „קורבה."

שוטר אחד, שהיה אז סמל, בא אלינו

* שם בדוי, השם האמיתי נאסר לפירסום בצו בית־המישפט.

החצי השני של מושה

(המשך מעמוד 14)

„צריך לדאוג לניצול המירבי של החומר," אמר להם לוי. „אתה הדלקת פעם מדורה כשהיה לך רק הגפרור האחרון?" פנה אל אחד החיילים. „זאת הכוונה שלי, שתהיה הרגשה כזאת, כמו לפני שאתה משפשף את הגפרור — שאם תצליח, תהיה אש, ואם לא, תצטרך לשפשף שני עצים."

החיילים שאלו, כמובן, גם על היערכות צה"ל אחרי הנסיגה מלבנון. תשובתו: „אין לחשוב שכשנצא משם אין לנו יותר בעיות. אנחנו נתמודד עם הטרור בדרך שונה מאשר עד עכשיו. אנחנו יוצאים מן המרחב ומפעילים את הכוח בהתאם לנסיבות. יש סיכוי סביר שנצטרך להפעיל כוח צבאי נגד גורמים שירצו לפגוע בנו, גם ללא שהייה בלבנון.

אחר־כך התייחס גם אל מדיניות היד החזקה: „אני לא דיברתי על יד חזקה, ואני שונא את הביטוי הזה, אני לא אוהב סיסמות של שתי מילים שמוציאים אותן מהקשרן.

„מדברים על הטרור השיעי, ואני אומר טרור שיעי — ולא השיעי — כי אני לא חושב שכל השיעים נגדנו. יש מחבלים שרוצים לגרום לנו לפגיעות, ואין להם הרבה גבולות יבשתיים איתנו. יש השפעה חומייניסטית מאיראן ויש סורים, שאני לא חושב שהאינטרס שלהם הוא להביא לידי כך שגבולנו יהיה שקט משני צדדיו. לכן אי־אפשר לפתור את הבעיה בשיעים.

„בסוף החודש, הגישה שלנו לפיתרון בעיות־הטרור משתנה מעצם ההיערכות שלנו. העובדה היא שבמשך השנים הללו, שישבנו בלבנון, נמנעה הפגיעה בישובים שלנו בצפון. היו בעיות אחרות שנבעו מן הפריסה הקבועה שם. יש יציאה מלבנון, ולצערי ללא הינתקות מהבעיה הלבנונית."

לוי דיבר רק על הלוגיסטיקה, על צה"ל כצבא, נזהר שלא ליפול למלכודת הפוליטית. החיילים הקשיבו, האווירה סביבו היתה נעימה.

הוא מדבר בשקט, באיטיות, כמעט מונוטונית. אומרים שגם בישיבות סגורות אין הוא מרים את קולו. הוא נוח וקל להסתדר איתו. לעיתים, בשיחובות, הוא מעיר הערה חצי מבודחת. יש לו חיוך מבוייש, כשגם העיניים צוחקות.

לשקם את הצבא

כ רמטכ"ל לא היו ללוי מעידות חמורות, גם לא הצלחות מפוארות. רק שני מעשים שלו זכו לתהודה ציבורית, אולי אף גרמו לסערה ציבורית.

האחד: החלטתו על סגירת מחלקת־החדשות של גלי־צה"ל. החלטה שלא הגיעה עדיין לכלל ביצוע, בגלל צו־ביניים של בית־המישפט העליון, המורה להמשיך בסטאטוס־קוו עד לדיון בנושא. גם יצחק רבין, שר־הביטחון, לא התלהב מן ההחלטה, אך החליט שלא להתערב. מצדדיו סוענים שהוא, כמפקד העליון והאחראי של הצבא, רשאי להחליט איך ואיפה לקצץ בכל יחידה, ולא יתכן שכל מח"ט בשטח יחליט על כך בעצמו. שוללי החלטה זו טוענים ששיקולו אינם הגיוניים ואינם ברורים.

המעשה השני קשור, שוב, בתת־אלוף יצחק מרדכי. אחרי שהשבועון כותרת ראשית עבר על חוקי הצנזורה ופירסם את שמו של מרדכי בקשר להריגת שני חוטפי־האוטובוס, היה זה לוי שניסח את תגובת דובר־צה"ל לשבועון: „נראה שלעיתון ולעורכו יש בעיות כלכליות... ולכן החליט לחפש כל דרך להגברת התפוצה. אפילו במחיר של עבירה על החוק ופגיעה בביטחון." אחר־כך, כשענה לשאלה בעניין זה, אמר שגם לו מותר לפעמים לכעוס ולהתפרץ.

התופעה הזאת נדירה מאוד אצלו.

כמעט מבלי להרגיש, סיים משה לוי שתי שנות כהונה כרמטכ"ל, מתוך קדנציה של שלוש שנים. רבין האריך את הקדנציה שלו בעוד שנה. לוי מוציא את צה"ל מלבנון, אחרי שלוש שנים בתופת ובבוץ. שלוש שנים שגרמו להרבה השחתה של החיילים, ולא מעט של המידות. צה"ל מוכה אחרי מגע יומיומי עם אוכלוסיה עויינת, עם מילחמה מן הסוג הבלתי־מוכר, שחייבה אותו לתגובה בלתי־מוכרת. מישהו צריך עכשיו לטהר מחדש את האווירה, להחזיר לחיילים את המוראל, את הביטחון, את המוסר. לוי יצטרך לעשות זאת בשנתיים שנותרו לו על כס הרמטכ"ל.

ואחר־כך? לפי הסטטיסטיקה הוא יילך, קרוב לוודאי, לפוליטיקה. הרוב המכריע של הרמטכ"לים שלפניו הלכו בדרך זו. אין הוא מדבר על זה, כל עוד הוא חייל במדים. הוא טוען שהוא רוצה להיות חקלאי. מי יודע?

שידור

צל"ש

יום החמישי השחור

● **ליעקב אחימאיר** על כתבה אינפורמטיבית, עדינה ומרגשת, שהכין על חווה ושלמה ארגוב (ראה הנדון). איכשהו, בכל האירועים המסעירים שהתרחשו מתחילת מילחמת־הלבנון, נשכחה העילה למילחמה — ההתנקשות בשלמה ארגוב, אז שגריר ישראל בבריטניה. יעקב אחימאיר הצליח, בצילום מרחוק, ובראיון עם חווה ארגוב, להראות את מצבו מאז ההתנקשות. דבריה של ארגוב על המילחמה היו מרגשים ומעניינים.

אם אפשר לומר על כתבה כזו שהיא אור, הרי שהיא היתה האור היחידי ביום החמישי השחור. הרעיון הלא־ברור להעביר את יומן השבוע ליום החמישי יצר ערב שכולו חדשות־שאינן־חדשות. ב־8 בערב מקבל העם את תקציר מבט, ב־9 הוא מקבל חצי שעה (וביום החמישי האחרון גלשו לעבר ה־40 דקות) של חדשות. אחר־כך נאלץ העם לסבול שוב יומן מיובש, שלא היה לו הרבה קשר עם אירועי־השבוע, והוא אורך כשעה, ובחצות הלילה שוב חדשות. כמה חדשות אפשר לסבול בערב אחד?

מישהו אמר שההחלטה להעביר את יומן השבוע ליום החמישי, כדי שלא לעשות לעם ישראל „שחור על הנשמה", עושה עכשיו לעם ישראל שחור לכל השבוע.

מאחורי המירקע

המאבק מפלג

המאבק על מישרת מנהל־הטלוויזיה, שהתערך הפעם לחודשים רבים, ושעדיין אין רואים את קיצו, יצר מחלוקות בין עובדי הטלוויזיה לבין עצמם. כשהתקרב מועד המיכרז התחלקו העובדים, בעיקר עובדי החדשות, למחנות. כשכל מחנה תומך במועמד שלו. חלק מאנשי המחנות אף הרחיקו לכת ועשו למועמדים שלהם שדולה בין הפוליטיקאים השונים.

בינתיים הוקרנו אלפי רגל של סרטים על המירקע, וסיכוייהם של המועמדים השונים השתנו בגלל נסיבות (בעיקר פוליטיות) שונות.

„אם יש דבר אחד שמדכא אותי," אמר השבוע **רפיק חלבי**, יו"ר ועד־עובדי־עיתונות־הפקה ב־טלוויזיה, „זה שהעובדים אינם מאוחדים. האמת היא שאף פעם לא היה כל הבניין ממש מאוחד, אבל תמיד היתה תחושה של אחדות, לפחות כל־פי־חוץ, כלפי ההנהלה. היום כולם יודעים שריטו שו את האחרות בגלל האינטרסים על המאבק על ניהול הטלוויזיה."

מאחורי המיקרופון

יותר יפאני מיפאני

במיסגרת תוכנית הרדיו עם אנשים ראיינה **ענת פלג** את **הידאו סאטו**, נספח־התרבות של שגרירות יפאן בישראל. הראיון נערך למרבה הפלא, בעברית. סאטו סיפר שהגיע לארץ בפעם הראשונה כנער־מקהלה של כת פרוטסטנטית יפאנית בשם בית שלום. הוא בא ממישפחת־נגנים מפורסמת ביפאן. אביו עבד עם סוזוקי ועם פאבלו קזאלס.

כשהתבגר, חל אצל סאטו משבר תיאולוגי, והוא יצא לנדודים בעולם, במטרה למצוא את עצמו.

כשהגיע לאתונה, פגש בחורה יפאנית בשם **הידקו**, שעבדה כמזכירת שגרירות ישראל בטוקיו. היא היתה בדרכה חזרה מביקור בארץ. השניים נסעו ליפאן ונישאו. אז קיבל סאטו את תפקיד הנספח התרבותי בישראל, ומאז הם כאן, כבר מזה שבע שנים.

ענת פלג שאלה אותו אם המעבר משפה לשפה הוא גם מעבר מנטלי, והוא סיפר שאנשים רבים מתעניינים לדעת באיזו שפה מדבר הזוג עם בנו הקטן. סאקו ענה שעם הילד הם מדברים יפאנית, אולם כשהם אוהבים, או להבדיל, רבים, הם עושים זאת בעברית, כי ביפאנית א־אפשר לצעוק.

ענת שאלה אותו על מעמד האשה ביפאן, והוא הסביר שביפאן יש אימרה, לפיה אחרי מיל־חמת־העולם השניה התחזקו ביפאן שני דברים — הגרבייים והנשים.

הוא סיפר עוד שיפאן לקחה הרבה דברים מהרבה אומות — את הדת והכתב מסינים, את הקידמה מהאמריקאים, ואמר שעל היפאנים מספרים שהם אוהבים אוכל סיני, בית אמריקאי ואשה יפאנית.

לקראת סוף הראיון ביקשה ממנו ענת שיתן עצות לאנשי־עסקים ישראליים, המנסים לקשור קישרי־מיסחר עם היפאנים. הוא הסביר שליפ־אנים מנטליות אחרת, ומה שכאן בארץ נחשב כיושר וכדוגרי, ביפאן זוהי חוצפה. הוא אמר שהיפאנים, כשהם נפגשים לשוחח על עסקים, מדברים במשך שעה ארוכה על נושאים כלליים ועל דברים אחרים לגמרי, ורק בסוף מגיעים לנושא העסקים, שהוא מטרת הפגישה. היש־ראלים קיצרי־רוח, והוא מציע להם להתאזר בסבלנות, כי כך מנהלים היפאנים את עיסקיהם. התוכנית תשודר ביום השישי הקרוב, ב־4 אחרי־הצהריים, ברשת א' של קול ישראל.

לא מפטרים — בינתיים

עובדי קול־ישראל נסערו בשבועות האח־רונים בגלל פירסומים חוזרים על־כך ש**גידעון לב־ארי**, מנהל הרדיו, הכין רשימה של מפו־טרים.

לפי דרישות מישרד־האוצר, אחרי אישור תקציב רשות־השידור לשנת־הכספים הנוכחית, צריכה הרשות לפטר, עד סוף השנה התקציבית, 220 עובדים. שמועות עקשניות שהגיעו לעיתונים סיפרו שלב־ארי הכין רשימה כזאת, וכי הוא עומד להגיש אותה ל**אורי פורת**, מנכ"ל רשות־השידור.

מנהל לב־ארי
רשימה גנוזה

באסיפת־עובדים שכונסה בתל־אביב לפני שבוע דיווח **אמנון נדב**, יו"ר ועד־העובדים (שהוא כתב קול־ישראל לענייני מיפלגות), על שיחתו עם לב־ארי על נושא זה. לב־ארי הודיע שלא יגיש שום רשימת־פיטורים להנהלת־הרשות לפני שאנשי־הטלוויזיה יגישו רשימה דומה.

וגם מפקד לגלי־צה"ל

לשורת המישרות הפנויות בתיקשורת האלק־טרונית מצטרפת בימים אלה גם מישרת מפקד גלי־צה"ל. **רון בן־ישי**, המפקד הנוכחי, יסיים את הקדנציה שלו (שלוש שנים) בחודש אוק־טובר. השמועות אומרות שאולי אפילו קודם לכן, אם יסתדרו שני דברים שהוא מאוד דואג להם כרגע.

„אני לא עוזב את התחנה עד שלא ייסגר עניין מחלקת־החדשות של גל"ץ תלויה באוויר, מאז החלטתו של הרמטכ"ל לסגור אותה (ראה עמודים 12־13.) בינתיים מחכים לפסק־דין של בית־המישפט העליון בעתירה שהגישו העובדים האזרחיים, והאמת היא שרוב הנוגעים בדבר מקווים שלפני שינתן פסק־דין יכפה יצחק זמיר, היועץ המישפטי לממשלה, על שני הצדדים, פשרה המונחת כבר זמן רב על שולחנו.

העניין השני שבן־ישי מקווה לו: „אני רוצה להבטיח שיהיה מפקד אזרחי לגל"ץ. בעיקר משום שכרגע אין בצבא עצמו בעל־מיקצוע, וכדי לנהל תחנת רדיו דרוש איש־מיקצוע."

כרגע עומדים על הפרק שני מועמדים לניהול התחנה. האחד הוא **יוסי עבאדי** (28), מי שעשה את השירות הצבאי בתחנה וניהל במשך תקופה מסויימת את מחלקת־החדשות. בחודשים האח־רונים הוא העורך והמגיש של התוכנית השבועית במצב הנוכחי, מעין יומן־השבוע של גל"ץ. אנשים שעבדו ועובדים עם עבאדי אומרים, שלמרות גילו הצעיר־יחסית הוא איש־טכניקה, שקול, בעל חוש מפותח לחדשות, איש רציני שיוכל להשרות סמכותיות על העובדים.

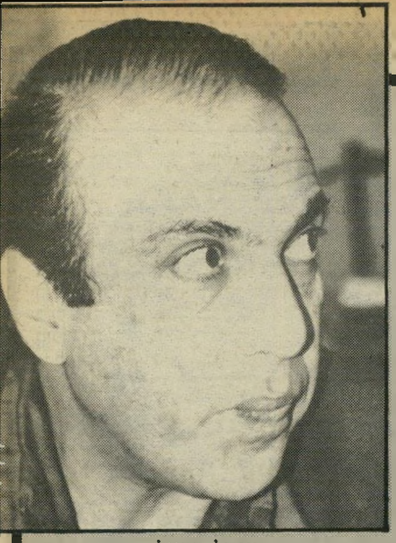
המועמד השני הוא **נחמן שי**, כרגע עוזר שר־הביטחון לתיקשורת. שי הוא איש־טלוויזיה לשעבר, שעזב אותה לטובת הדוברות. לשי, בניגוד לעבאדי, יש נסיון רב בתיקשורת ויחסים מצויינים במערכת־הביטחון.

שמו של שי נקשר לשמו של בן־ישי גם בעניין אחר. השבועון האמריקאי טיים ניהל עם השניים, בלי ידיעת האחד על השני, משא־ומתן לעבודה. השבועון חיפש יועץ לענייני ביטחון ומדיניות בארץ (בעיקר אחרי שדודו הלוי עזב וקיבל תפקיד של כתב צבאי בשבועון). שי היה מוכן לעבוד בשבועון אם יבטיחו לו מישרה מלאה. בן־ישי, להיפך, דווקא רצה במישרה חלקית. בן־ישי קיבל את התפקיד.

העבודה בטיים תהיה „צדדית". את העבודה העיקרית יעשה בטלוויזיה: „אני אוהב את הטלוויזיה, ואני רוצה לחזור לשם. היה לי טוב בגל"ץ. אבל אני באמת רוצה כבר ללכת."

ובו־זמנית מודיע בן־ישי שלא יחזור להיות הכתב־הצבאי של הטלוויזיה. הוא היה בזמנו הכתב הצבאי של הרדיו, אחר־כך עבר לטלוויזיה ומילא גם שם את המישרה הזאת. אחרי שהיה תקופה בארצות־הברית וחזר, שוב היה לכתב הצבאי של הטלוויזיה: „אני לא מתכוון בשום פנים ואופן להיות הכתב הצבאי. קודם־כל, יש מי שממלא טוב את התפקיד. וחוץ מזה אני לא מתאים, עברתי כבר את השלב הזה. לא עושים פעם שלישית מה שעשית כבר פעמיים."

בראל נבהל

מנהל בראל
לצלם! לצלם!

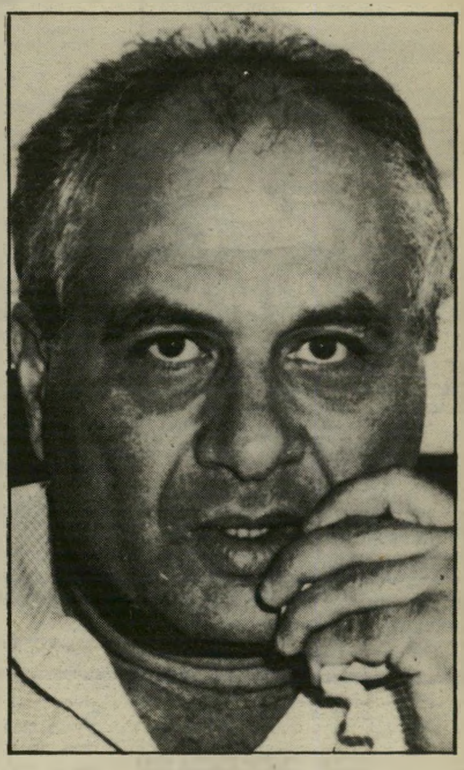
לד"ר **ישראל סלע**, חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור מטעם המערך, נודע שבמוצאי יום־הבחירות בהסתדרות מתכוונת מחלקת־החדשות של הטלוויזיה להציב שתי ניידות־שידור: בבית הוועד־הפועל ובמצודת זאב ב־תל־אביב. הוא נדהם כשהבין שלא תהיה ניידת בבית מיפלגת העבודה, וחשב שקיבל דיווח לא־נכון.

בישיבת הוועד־המנהל בשבוע שעבר שאל על כך את **יוסף בראל**, המנהל הממונה של הטלוויזיה, וזה ענה לו בשיא הרצינות שהמידע שקיבל נכון. הוא התנצל, והוסיף שהשיקולים אינם פוליטיים אלא טכניים. בראל אמר שאין די ניידות־שידור, ולכן לא תוכל להיות ניידת גם בבית מיפלגת־העבודה.

פלג התמום פירסם ביום החמישי הודעה לעיתונות. שלפיה תגיש מיפלגת־העבודה עתירה לבג"ץ על מדיניות של איפה־ואיפה של הטלוויזיה.

ההודעה התפרסמה בעיתונות ביום השישי.

ם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם

משה הורוביץ:

„בעלי־העסקים הישרים יחזרו הנה רק בחגים!"

משה הורוביץ, מנהל חברות העוסקות בסחר בינלאומי, הגיש עתירה לבג"ץ נגד שר־האוצר, נגד שר־המיסחר־והתעשיה, נגד המפקח על המחירים ונגד ועדת־המנכ"לים לעיסקת־החבילה. הוא דורש מהם לאפשר העלאת מחירים וביטול עיסקת־החבילה. על מה הוא מתעצבן כל־כך, שאלתי אותו.

כל העסק של עיסקות־החבילה הוא אסון גדול לארץ. הנזקים שעיסקות־החבילה גורמות לכלכלה הישראלית ישפיעו עלינו עוד הרבה אחרי שנשכח בכלל שהיה דבר כזה, כמו עיסקות־החבילה.

הן טובות רק עבור פוליטיקאים, הרוצים לשבת עוד קצת על גב סוסתו של שלום עליכם, זו שכאשר כמעט התרגלה לא לאכול — מתה.

אבל מה שמרגיז אותי יותר מכל זה שהכי־דפוקים מהעניין הם היצרנים והיבואנים, המתעקשים להישאר ישרים ולא לעבור על החוק. לאלה יש רק שתי אפשרויות: להפסיד או להפסיד. האחרים מעלים מחירים.

● **מי, למשל?**

כל ענף הכשר, כאיש אחד, העלה מחירים. בענף הרהיטים לא קיימת עיסקת־חבילה, ויש עוד הרבה ענפים. ואת חושבת שעושים להם משהו?

● **אז למה גם אתה לא מעלה מחירים, אם לא עושים בלום לאותם המעלים?**

כי אני פרייער. תחשבי כמה זה נורא שמדינה מכריחה את האזרחים לא לשמור על החוק. בעצם, מחנכת אותם לרמות את השילטונות.

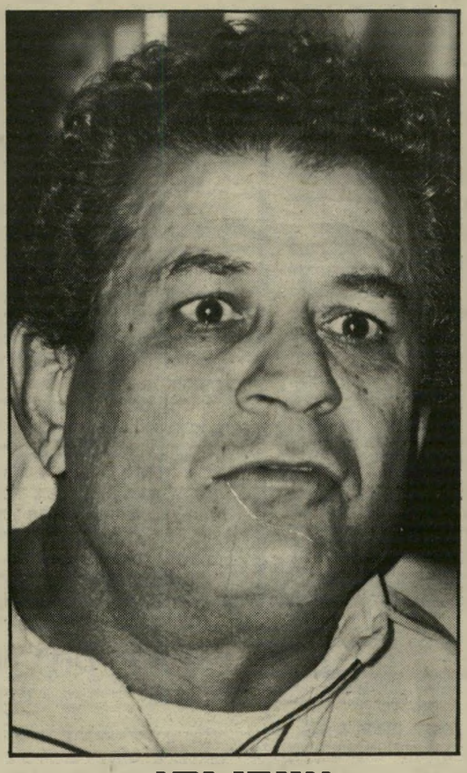
הטובים ביותר והישרים ביותר התחילו להעביר את עיסקיהם לחו"ל, ואחר־כך הם גם יעבירו את בתיהם לחו"ל. הם יחזרו ארצה רק לחגים.

● **הרי לישבת־המיסחר היתה שותפה לחתימה על עיסקות־החבילה. למה הסכמתם?**

בישיבת הוועד היה רוב נגד ההצטרפות. אבל הנציגים בכל זאת הצטרפו.

● **אז למה לא סיטרתם אותם?**

בבחירות, בעוד חודשיים, זה בדיוק מה שנעשה.

אייבי נתן:

„רציתי להצביע עבור ר"ץ, ד"ש והמערך!"

את אייבי נתן פגשתי השבוע לפני נסיעתו המיי־יודע־כמה לאתיופיה. בין שאר הדברים דיברנו גם על הבחירות בהסתדרות, ואייבי ניסה לברר אצלי איפה מצביעים בדיוק. שאלתי אותו אם הוא חבר־הסתדרות.

אני לא יודע. לא כולם חברי־הסתדרות?

● **לא כולם. יש לך פינקס ארום?**

לא.

● **אז אתה לא חבר־הסתדרות.**

אבל אני חבר קופת־חולים.

● **איזה מהן?**

קופת־חולים מכבי.

● **„מכבי" זה לא הסתדרות.**

אז אני לא אוכל להצביע בבחירות להסתדרות?

● **לא.**

חבל נורא.

● **עבור מי רצית להצביע?**

עבור ר"ץ, ד"ש והמערך.

תחיה גורפונג:

„לתרגם ספרים לעברית ולשלוח לישראלים בחו"ל!"

בימים אלה ראה אור גליון מס' 1 של מדריך הספר הטוב, ספרים, המיועד להפצה בחו"ל, ומטרתו לגרום לישראלים הגרים בחו"ל לקנות ספרים היוצאים לאור בארץ. נפגשתי עם עורכת־המישנה של הריבעון, תחיה גורפונג, ושאלתי אותה לאיזה חו"ל הם מכוונים.

המטרה היא כל החו"לים שבהם יושבים ישראלים. כרגע מופץ המדריך בארצות־הברית ובמערב־אירופה, אבל המטרה היא להגיע גם לארצות אחרות, כמו בדרום־אמריקה, ששם הצמא לספר עברי הוא גדול מאוד.

● **עשיתם איזה מחקר בנוגע לסיכויים למכור בחו"ל ספרים תוצרת־הארץ?**

הנציגים שלנו בניו־יורק ובלונדון בדקו, והסתבר שיש דרישה. אבל בלי הבירור הספציפי הזה, כל ישראלי שגר תקופה מסויימת בחו"ל יודע שספר מהארץ הוא משאת־נפש ממש.

● **האם אתם מדווחים במדריך שלכם על כל ספר המופיע בארץ?**

קשה מאוד לדווח על כל הספרים המופיעים בארץ — 4.500 בשנה. מתוך 600 ספרים שעברו מתחת לידינו ולעינינו, בחרנו הפעם, למשל, 143 ספרים, שנראו לנו טובים. כל אחד בתחומו.

● **איזה תחומים?**

כמעט הכל. מחקר ועיון, יהדות ומסורת, סיפורת מקורית ומתורגמת, שירה, סיפורי־ילדים, אמנות, ואפילו סיפורי־בישול.

● **אמרת סיפרות מתורגמת. מדוע לתרגם לעברית ספר זר ואחר־כך לשלוח אותו לחו"ל בשהוא מתורגם?**

אנחנו יוצאים מתוך הנחה שלא כל הישראלים הגרים בחו"ל מסוגלים לקרוא בשפות זרות.

● **זה עסק מיסחרי גרידא?**

אני מניחה שזה יותר מעסק מיסחרי. כל הנוגעים בדבר ירוויחו. מועדון הספר העברי, הוצאות־הספרים בארץ והישראלים הגרים בחו"ל. שמירת הקשר עם הישראלים שלא גרים כאן חשובה לכולם.

● **כמה יעלה לישראלי בחו"ל ספר העולה באריז, למשל 10 דולר?**

ספר העולה 10 דולר יעלה לחבר המועדון בחו"ל. כולל הוצאות המישלוח בים, שיבעה דולר. ואם הוא ירצה לקבל את הספר במישלוח־בזק — תישעה דולר.

רניאלה שמי

ספורט

מהר, גבוה ורחוק
עוד שבועיים מתח

שניים כבר נשרו ושלושה בחדשות

צדוק מלכה, צעיר מוצק ונמוך־קומה, היה גיבורה של מכבי חיפה, כאשר בדקה ה־80 למישחק־החוץ נגד מכבי יבנה הבקיע את שער־הנצחון העשוי להיות גורם חשוב בזכיה השניה הרצופה של מכבי חיפה באליפות המדינה.

אם כי נצחונה של ביתר ירושלים, 0:4, על הכוח עזר לאורי מלמיליאן ולחבריו להיצמד לחיפאים ולשמור בכך על המתח עד לסיום הליגה בעוד שבועיים.

ובקצה השני של הטבלה לא הצליחה הפועל באר־שבע, הווכה האחרונה בצמד אליפויות רצופות (1975, 1976), לנצח את מכבי יפו (1:1) והיא תיפרד, כנראה, מהליגה הלאומית בעקבות הפועל לוד והכוח רמת־גן שכבר נשרו.

מקום מכובד. רמת־השרון לא הצליחה אמנם בכדורגל (ראה מסגרת), אבל לפחות נבחרת הכדורסל של התיכון מרמת־השרון עשתה חייל באליפות־העולם לתיכוניסטים, כאשר היא הגיעה בארהוס הדנית למקום השלישי המכובד כשהיא נוחלת הפסד בודד מול המנצחת מארצות־הברית.

וגם כדורסלני מכבי תל־אביב בחר־שות: הארווויי לאסוף ולו סילבר לא ישחקו בשורות הנבחרת הלאומית באליפות אירופה. לאסוף ספג עונש של חמשה משחקי־הרחקה בגלל פרישתו ואילו סילבר, ששוחרר על־ידי המאמן צבי שרף בגלל מחלוקת ממושכת בנושא דומה, עשוי אף הוא לעמוד בפני ועדת־המשמעת.

וכמובן, חברם לקבוצה, אולסי פרי, שנדון השבוע על־ידי בית־המשפט לשלושה חודשי מאסר על־תנאי ולקנס של 600 אלף שקל בעוון שימוש והחזקת סמים מסוכנים.

כדורגל
בלי נחת בשבת

הם עלו למירון וקצרו חרבון

רבבות מאמינים פקדו בסוף השבוע שעבר את קברו של שמעון בר־יוחאי לחגיגה המסורתית בהר מירון. בין העולים לרגל היו שני כדורגלנים בכירים, שלום אביטן מהפועל באר־שבע ואלי כהן מהפועל תל־אביב.

אביטן הוא כוכב ההתקפה של הפועל באר־שבע ואחד השחקנים

כדורסלן לאסוף
אחרי העונש. אין אירופה

הססגוניים בליגה הלאומית. כהן הוא שחקן שהורחק, השנה, פעמיים במהלך העונה.

אך למרות העלייה לרגל לא שבעו השניים השבת נחת. הפועל באר־שבע של אביטן לא ניצחה את מכבי יפו ותינשור, ככל הנראה, לליגה הארצית ואילו הפועל תל־אביב של כהן נוצחה 3:0 בחיפה נגד הפועל וכהן חזר הפעם מהצפון כשהוא מאוד מצוברח.

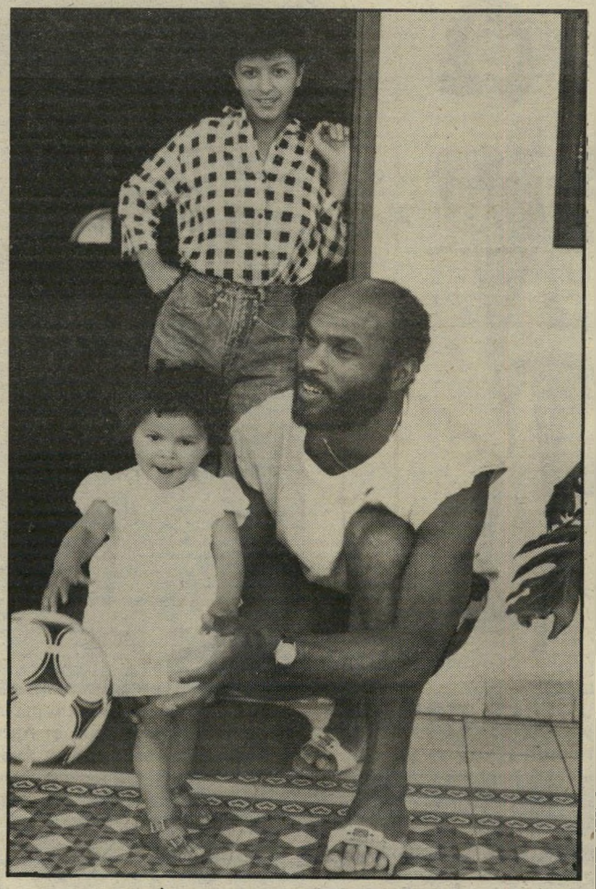
יאיר עמיקם

ספורט השבוע

טורק: 3 בדרך ללאומית

ד"ר שבוע האחרון עבר על ריפעת טורק כסיוט ארוך. ההפסד, שבוע קודם לכן, נגד הפועל ראשון־לציון, דירדר את קבוצתו, הפועל ירושלים, למקום הרביעי, ממנו לא עולים לליגה הלאומית. ומה עוד שמירב־חיצי הביקורת הנוקבת הופנו לטורק, השחקן הככיר ובעל המוניטין הרב מבין שחקני הפועל ירושלים. ירושלמים כבר החלו מספידים את סיכוייה של הפועל לעשות את מה שניבאו לה רק לפני כמה חודשים — לעלות לליגה הלאומית.

כאשר בא טורק להפועל ירושלים מהפועל תל־אביב, במחזור ה־14, היו הירושלמים בשולי הצמרת. מייד עם הצטרפותו של טורק ניצחה הקבוצה בשישה מישחקים ברציפות והעפילה

טורק עם אשתו ואפה ובתם נטלי
עכשיו מותר לחייך

עד לראש הטבלה, כשפער בן תשע נקודות נפתח בינה לבין הקבוצה שצעדה במקום הרביעי. אך לאחר מכן חלה הידרדרות הדרגתית ביכולתם של טורק וחבריו. הפסדים בבית ובחוץ ואי־יכולת לעצור את הגלישה במידרון הביאו את הקבוצה עד למקום הרביעי.

בא ראשון, הולך אחרון

ד"ר שבת חלה תפנית, הפעם כלפי מעלה. ירושלים ניצחה 0:6 והע־פילה שוב למקום השלישי, שממנו כן עולים לליגה הלאומית. ושלושה משחת השערים הבקיע ריפעת טורק. היתה זאת תשובה מוחצת לאלה שקינ־טרו את טורק. אך הוא לא מתרגש: „הביאו אותי לשחק כדורגל, ואת זה אני עדיין יודע. יש לי חלק בהצלחות וגם לי יש חלק בכישלונות. נכון, היו לי מישחקים חלשים. אבל אין שחקן בעולם המשחק לאורך הליגה כולה ברמה אחידה. לאחרונה גם טענו שאינני מספיק מנגיב.

„כשבאתי לירושלים, כל מילה ש־הוצאתי מהפה היתה קודש־קודשים. יש שחקנים הנחשבים למנהיגים כשהם מאיימים, סוטרים ומכים את חבריהם. אני מתייחס לכל שחקן בירושלים בדיוק כמו בתחילת הדרך שלי בקבוצה. אני יכול לכוון שחקן, ללמד, אבל אם הוא משחק הפוך — זו לא בעיה שלי.

„אחרי הניצחונות הרצופים שלנו גילו כמה שחקנים ביטחון מופרז. הם חשבו שהכל נגמר ואנחנו כבר בליגה הלאומית. ואז הם לא ביצעו את משימתם על המיגרש, עשו דברים שלא צריכים לעשות.

„כתבו עליי שאני כמו פקיד בהסתדרות שבא לעבודה בבוקר והולך בארבע אחר־הצהריים. אינני רוצה לדעת מי אמר את זה. לדעתי, זו קינאה של מישהו. אינני מחסיר שום אימון. אני בא ראשון והולך אחרון ואיכפת לי על הפועל ירושלים כמו לכל אחד שנולד בקבוצה."

ל„התאבד" על המיגרש

א"ן ספק שהשבוע יכול טורק לחייך. לראשונה בקאריירה הא־רוכה שלו הוא הבקיע שלושה שערים במישחק אחד. אבל הוא יודע שצוחק מי שצוחק אחרון. ואת זה הוא רוצה לעשות בעוד שבועיים, כשקבוצתו תהיה בליגה הלאומית.

כדורגלן טורק נגד רמת־השרון
לא פקיד בהסתדרות

בינתיים היריבה הצמודה של ירו־שלים היא הפועל רמת־השרון. עם או־תו מיספר נקודות (50) — אך לירו־שלים הפרש־שערים עדיף — המקנה לה את המקום השלישי. עד לסיום נותרו שני מישחקים, כאשר במישחק הנעילה יתמודדו שתי היריבות בבירה.

על האפשרות שקבוצתו לא תעפיל לליגה הלאומית אומר טורק: „אוי ואבוי, חס וחלילה. ברור שאני ארגיש שזה כישלון. אולי הכישלון הגדול שלי בכדורגל. עליה לליגה הלאומית תהיה עבורי קבלה. קבלה לכך שהירידה שלי בעיני אמצעי־התיקשורת ברחבי־העו־לם. הוא משחק בנבחרת מ־1976, כאשר זו שיחקה באולימפיאדת מונט־ריאול. ואם כי משחק לצידו ערבי נוסף, זאהי ארמלי, כמעט תמיד הוא המרו־איין על־ידי כתבי הטלוויזיה והעיתו־נות, השואלים אותו על ההרגשה של ערבי המשחק בין יהודים, על דעתו על מדינה פלסטינית, על היחסים בין יהודים וערבים. טורק מתחמק משא־לות פוליטיות. אין הוא מעוניין להת־עסק בהן, למרות שבבחירות הלפני־אחרונות הצביע מערך ונתן פומבי לכך

„אני משחק כדורגל כמו באירופה, כמו שהשוודים או האירים משחקים!"

לליגה הארצית היתה צער נכון."

ולמרות שלא כל־כך נעים לטורק בשבועיים האחרונים בירושלים, אין הוא מצטער שעזב את הפועל תל־אביב. אין לו טינה לאף אחד והוא עוקב אחר קבוצת־נעוריו ומאחל לה הצלחה.

אך הביקורת על יכולתו שלו, בעת האחרונה, לא פסחה גם על מישחקי הנבחרת, עימה הוא נמנה מזה כמה שנים. יש הטוענים שהוא מחפה על יכולתו החלשה במישחק נוקשה וח־ריף. אומר על כך טורק: „מאז שיוסל'ה מרימוביץ מאמן הנבחרת, עשיתי את העבודה שלי כמו שצריך, וכל עוד אני שייך לנבחרת, אתאבד' על המיגרש. במישחקים האחרונים לא שיחקנו טוב, אז יש ביקורת. אני מקבל אותה. אבל אני יודע שאם לא אהיה מספיק טוב, המאמן ינפה אותי. מי שטוען שאני משחק בנוקשות, לא יודע על מה הוא מדבר. אני משחק כדורגל כמו באירופה. כמו שהשוודים או האירים משחקים. יוסל'ה מבקש זאת. הוא יודע, וגם אני יודע, שנגד האוס־טראלים במוקדמות הגביע העולמי לא נלקק דבש. שיחקתי כמה פעמים נגדם, ואני יכול לומר בוודאות שאין כדורגל יותר נוקשה משלהם, ואם לא נשחק כמו גברים — נמצא עצמנו מהר מאוד ביציע."

גם דייג מדופלם

ר' יפעת טורק, ערבי יליד יפו, הוא דמות מסגונית בנבחרת, בעיקר ואף היה פעיל מאוד במערכת הבחי־רות.

היום הוא שייך לאירגון לא־פוליטי, ניצני שלום, המבקש להראות שיהו־דים וערבים יכולים לחיות ביחד בדו־קיום ובשלום. אל ניצני שלום הגיע עם חברו, נמרוד דרייפוס, ששיחק איתו בתל־אביב ושהוא היום מאמן־הכושר של הקבוצה ובעל מכון־כושר אכס־קלוסיבי במלון הילטון. השניים הם יושבי־ראש של כבוד, שתפקידם לייעץ ולגייס פעילים שיעבדו למען מטרת קירוב הלבבות. במגמה זאת התקיים לפני שבוע מישחק כדורגל בתמרה הגלילית, שבו נכחו יהודים רבים. טורק לא זוכר אווירה טובה ומרגשת כזו שהיתה שם, לדבריו, מאז שהוא משחק כדורגל.

טורק בן ה־30, נשוי מזה שלוש שנים לוואפה, אם בתו נטלי, בת השנה וחצי, והם מתכוונים לעבור לגור בירו־שלים, מה שיקל עליו בשנתיים הקרו־בות, בהן ישחק בהפועל ירושלים.

האם הוא עוזב את יפו לצמיתות? „לעזוב את יפו? בחיים לא אוותר על יפו! אולי כשיהיה בירושלים ים."

למי שאינו יודע: טורק הוא חובב־ים ולמעשה דייג מדופלם, שעסק בצעי־רותו בדיג לפרנסתו. היום הוא יורד לנמל־יפו כדי להירגע באמצעות הדיג ולאגור כוח לשני מחזורי־הנעילה, שיקבעו אם בשנה הבאה הוא ישחק נגד אורי מלמיליאן, בדרבי ירושלמי, שכל חובב כדורגל בבירה מתגעגע אליו.

טרגדיה לבית בגין

הבת לאה תומכת באביה, מנחם בגין, בעת טקס־האזכרה ביום הש־נה השני למות האם והרעיה, עליזה. זאת היתה אחת משתי הפעמים שבהן נראה בגין בציבור, מאז הסתגר בביתו. הפעם האחרת היתה כאשר אושפז בבית־החולים ונפרד בעת יציאתו בלבביות מן הרופאים.

מועמדת היופי בת־דודתה של מירב בגין, איילת מילוא (עומדת משמאל, בבגד־הים השחור) היא אחת מן המועמדות הסופיות לתחרות מלכת־היופי הישראלית '85.

הבת ואמה לאה, אחת משלושת ילדי בגין, המקדישה כיום חלק נכבד מזמנה הפנוי לטיפול באביה, אינה נשואה והיא דיילת־קרקע באל־על כאן היא בחברת אמה המנוחה, עליזה, שהיתה, כנראה, הדבק המאחד את כל המישפחה.

ההורים של מירב הם בנימין־זאב בגין, גיאולוג במיקצועו ותיקוות־הליכוד לשעבר, ואשתו הנתנייתית רותי. הבגינים גרים בירושלים, אחרי שהם שבו משהות ממושכת, עם חמשת ילדיהם, בארצות־הברית, שם השתלם אבי־המישפחה במיקצועו.

מנחם בגין לקה בדיכאון והסתגר בביתו. הבת סובלת מדכאונות. עכשיו ניסתה הנכדה להתאבד

הנכדה איילת בת ה־17, המתחרה על תואר מלכת־היופי, היא אחת מתישעה הנכדים של מנחם בגין. היא בתם של חסיה, בתו של בגין; ומתי מילוא, מנהל בית־חרושת לקרור.

ב יום החמישי, בשעה שש ורבע בבוקר, הוזעק אמבולנס לרחוב וייצמן 39 בנתניה. אשה צעירה בת 20 נמצאה שוכבת בחצר־הבית במצב קשה, כשהיא חבולה בכל חלקי גופה, אך עדיין בהכרה. היא הועברה לאמבו־לנס שנע במהירות־שיא לבית־החולים. במשך כל זמן הנסיעה מילמלה הפצו־עה „אני לא רוצה לחיות, תנו לי למות!"

הנכדה מירב נכדתו הראשונה של מנחם בגין, בת ה־20, חיילת בשירות־חובה בלישכת דובר־צה"ל, המאושפזת אחרי נסיון ההתאבדות בבית־החולים שיבא בתל־השומר.

דודתה של הנערה התמוטטה לפני חמש שנים ברחוב בלפור בירושלים. היא הובלה במכונית־השרד של ראש־הממשלה לבית־חולים בירושלים.

לא היתה זאת הפעם הראשונה שאותה אשה התמוטטה ברחוב ואוש־פזה כתוצאה מכך בבית־החולים. ההת־מוטטויות התחילו כבר לפני יותר מעשר שנים, כשהאשה החליטה להיות יפה ורזה, ובסידרת דיאטות הקריבה את בריאותה הפיסית והנפשית למען צורתה.

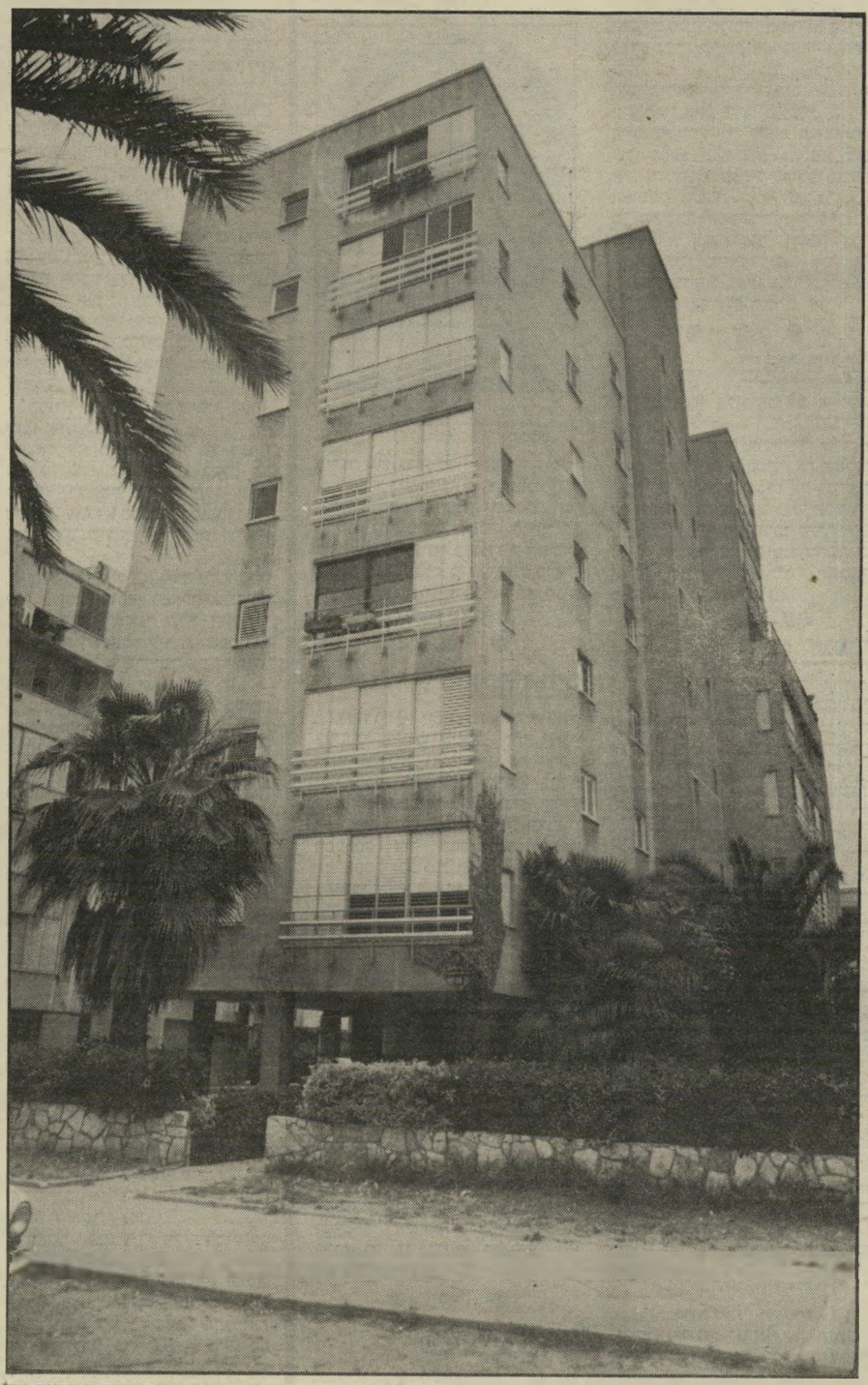
אבי האשה המתמוטטת בירושלים, סבה של הנערה שניסתה להתאבד ב־קפיצה מהקומה החמישית בנתניה, סגר את עצמו, מרצונו החופשי, בביתו מאז אוגוסט 1983. בתחילה ניסו להסביר את הסתגרותו במיני מחלות־עור ועיי־פות, אבל היום ברור לכל העולם שה־איש לקה בדפרסיה, בדיכאון פסיכוטי, באדישות למתרחש, באי־רצון לבצע פעולות כלשהן, גם מקורביו, שהבטיחו בקול תרועה רמה שהאיש רק עייף, ועוד מעט יחזור לחיים הפוליטיים, שותקים היום. האיש מרחוב צמח בירושלים קורא ספרים ומרגיש בטוב, כך אומרים היום מקורביו, בקול ענות חלושה.

המסקנה המתבקשת מאליה היא, כמובן, שחוט־הדריכאונות עובר במיש־פחת בגין לאורך שלושה דורות לפ־חות: הסבא מנחם, הבת לאה, הנכדה מירב.

הדיילת מטפלת

מ נחם בגין נשא לאשה את עליזה ב־1939. נולדו להם שלושה יל־דים. הבן הבכור, בנימין־זאב, ד"ר לגי־אולוגיה, שמנהיגי תנועת־החרות תלו בו תיקוות גדולות, במיוחד אחרי פרי־שת אגיו מהחיים הפוליטיים, איכזב את כולם כשסירב בעקשנות להיכנס לפוליטיקה. בנימין־זאב נשא לאשה את רותי לבית שוער מנתניה, ונולדו להם חמישה ילדים. הבת הבכורה,

(המשך בעמוד 37)

קפיצה מהקומה החמישית הבית ברחוב וייצמן 39 בנתניה. שבו גרים סבותיה של מירב בנין מצד האם. מקומתו החמישית קפצה מירב בשבוע שעבר לחצרו, וממנה הוחשה לבית־החולים, כשהיא ממלמלת כל עת הנסיעה: „אני לא רוצה לחיות!"

החבר מושון אלגרבלי, מכ־חיש כי מירב ביקשה להתאבד בגלל אהבתה הנכזבת.

(המשך מעמוד 30)

עם בחורות. בהתחלה הייתי שוכרת בשמי חדרים במלון ... בהרצליה־פיתוח. השוטרים היו באים מכניסה צדדית, כדי שלא יראו אותם, ומנצלים את החדר בסתר.

אבל אחר כך החלטתי שאני יכולה להרוויח הרבה יותר אם אחסוך את שכר־המלון ואתן להם להשתמש בדירה שלי. בבוקר הילדים היו תמיד בבית־הספר ובעלי לא היה בבית. אמרתי לקציני־המישטרה שהם יכולים להשתמש בדירה שלי אם ישלמו לי כמו עבור המלון.

לפעמים היו שוטרים שלא היתה להם בחורה והם שאלו אותי אולי אני מכירה מישהי שתסכים להיפגש אתם. אצלי בבית היו תמיד בחורות שברחו מהבית, הן גרו אצלי ועבדו אצלי בטיפול בילדים וניקוי הבית. אמרתי לשוטרים שהם יכולים ללכת אליי הביתה, להציג עצמם כחברים שלי, ולי־נסות מוזס עם הבנות. אם זה יילך — טוב, ואם לא — אז לא. כך זה נמשך הרבה זמן. היו אצלי בבית בחורות בנות 14 ו־15, הקצינים שכבו איתן ואפילו הכניסו אחת מהן להריון. הם גם היו מביאים חשיש הביתה ומעשנים אותו יחד.

יום אחד היתה פשיטה של המישטרה על הדירה שלי. הם עצרו את הבנות וחלק מהגברים. אני הייתי באותו רגע במיגרש הטניס והם באו לשם ועצרו אותי.

הייתי נורא חתיכה באותו יום. היו לי שתי צמות ארוכות ולבשתי חצאית־טניס קצרצרה. הם הביאו אותי לתחנת־המישטרה בתל־אביב והתחילו לחקור אותי על כך שכאילו ניהלתי בית־זונות ועל סמים. הם אמרו שאם לא אשתף אתם פעולה, הם יעצרו אותי.

הייתי מאוד מבוהלת, ליטפתי את בירכו של החוקר הראשי ואמרתי להם שאני מסכימה להיות מודיעה שלהם.

הכרתי שם קצין מישטרה יפה־תואר. היו לו פנים של בתול. מצאנו חן אחד בעיני השני, והוא סיפר לי שהוא חי עם זונה שהכיר בעבודה והוא רוצה להיפרד ממנה. חשבתי שאולי אתגרש מבעלי ואעבור לגור איתו. הוא היה מבקש ממני שאסדר לו אורגיות וגם לחברים שלו במישטרה.

כך, הגיע אליי גם גבי גל, הקצין מירושלים. הוא ביקש שאסדר לו אורגיה והסכמתי, ואז התגלגלה השיחה לכיוון רשיון־הנהיגה שלי, שקבלתי דרך המיטה, והוא התחיל לחקור את הפרשה.

עזרתי המון למישטרה בחקירה הזאת. הבאתי לו שמות של חברות שלי שקיבלו רשיון־נהיגה באותה הצורה, ואחר כך עשו תאונות־דרכים קטלניות, כי הן לא ידעו לנהוג.

אני כל־כך רציתי את רשיון־הנהיגה שלי, שהייתי מוכנה לעשות הכל עבורו. חברות שלי סיפרו לי שבכפר־סבא אפשר להשיג רשיון־נהיגה דרך בתי־ספר מסויימים, בעורת מין, ואני פניתי כדי להשיגו. בשנת 1981 קי־בלתי את רשיון־הנהיגה שלי.

כאשר נפתחה החקירה בשנת 1984, ישבתי שעות עם המישטרה. הם היו באים אליי ולוקחים אותי מהבית עם הילדים לפני ארוחת־הצהריים, הייתי יושבת שעות ומספרת להם דברים והם הכניסו את הילדים שלי לתא־מעצר, כדי שלא יפריעו. הם לא נתנו לילדים לא אוכל ולא מים עד הערב. עשיתי הכל מכיוון שהבטיחו לי שאני לא אעיר, והמישטרה תמליץ שלא ישללו ממני את רשיון־הנהיגה שלי.

החוקר יעקב גרוסמן, מיחידתו של בנימין זיגל, הבטיח לי שיעזור לי להשיג עבודה הגונה, כדי שאוכל להשתקם. הבטיחו לי גם שיחליפו את מיספר־הטלפון שלי ויבטלו את התי־קים הפליליים נגדי.

אבל הכי חשוב היה לי הרשיון. השגתי אותו במאמצים גדולים, הוא עלה לי הרבה כסף ומאמץ, ואני לא מוכנה לוותר עליו. אני מוכנה שיקחו את הילדים שלי ממני אם אני לא מסוגלת לטפל בהם, אבל שלא יקחו ממני את רשיון־הנהיגה שלי.

אתמול, פיתאום טילפנו אליי מהמישטרה ואמרו לי שאני חייבת לבוא לבית־המישפט להעיד נגד יוסקה. אני לא רוצה להעיד, ובמיוחד לא נגד יוסקה. מאז שהיכרתי אותו, דרך מישרד־הרישוי, הוא מאוד חשוב לי. אני אוהבת אותו, הוא כמו אבא או אח שלי. אבי אף פעם לא טיפל בי, ואחי נהרג במילחמה. יוסקה התנהג אליי כל־כך יפה, הוא היה בא ולוקח את הילדים שלי לשחק בגן־ציבורי בלי שביקשתי ממנו.

היינו הולכים יחד יד ביד על שפת־הים. אם הוא היה רואה שהמקרר בבית שלי ריק, הוא היה מביא אוכל.

אני לא רוצה לעשות לו רע. אני כל־כך אוהבת אותו, שאם היטלר היה אומר לי לבחור את מי להרוג — את אבא שלי או את יוסקה, הייתי אומרת שיהרוג את אבי.

אני מוכנה ללכת למעצר, כי אני מרגישה שמגיע לי עונש, העיקר שלא אעיד נגד יוסקה.

אבל כאשר אמרתי למישטרה שאני לא רוצה להעיד נגדו, הם איימו עליי שהם יעצרו אותי וישימו אותי בכלובים שמתחת לבית־המישפט עד שאעיד. מחר אני צריכה ללכת לפרקליטה חנה ברוכי, כדי לעבור על העדות שלי. אני רוצה שתבואי אתי כדי לראות שהמישטרה תקיים את הבטחותיה.

עד כאן סיפורה של מירי.

הבטחתי לבוא איתה לפרקליטות, כדי להיות נוכחת בפגישתה עם הפרקליטה, ולנסות לעזור לה לקבל את מה שהובטח לה.

ביום השלישי בבוקר פגשתי את מירי בפרקליטות. היא הופתעה מאוד כאשר עורכת־הדין ברוכי ויתרה על עדותה בלי כל ויכוח. „אם את לא רוצה להעיד, לא צריך, את יכולה ללכת הביתה ולהמשיך לטפל בילדים שלך, ותהיי בריאה," אמרה לה הפרקליטה. „לא יעשו לך שום דבר."

מבקשים אורגיות

הפרקליטה הלנה ביילין, אשר טיפלה בתיק מתחילתו, אף הסבירה כי נבדקו טענותיה של מירי באשר להבטחות שהובטחו לה על־ידי המישטרה. „ביררנו והוסבר לנו כי עניין החלפת מיספר־הטלפון יוסדר ללא דיחוי, כיתבי בקשה על המקום ואנו נטפל בכך," אמרה עורכת־הדין ביילין. היא גם סיפרה כי החוקר גרוסמן פנה וריבר עם מישהו בעיריית כפר־סבא, כדי לעזור למירי לקבל עבודה בגן־ילדים כעוזרת־לגננת, או במישרה אחרת בעיריה.

„אבל זה לא הלך, הם לא רוצים לקבל אותך לעבודה," הסבירה הפרק־ליטה. „אי־אפשר להכריח מישהו להע־סיק אותך."

גליון עבירות קודמות של מירי, שנשלף מהמחשב, הראה כי אין לה עבירות קודמות וכי לא מתנהל נגדה כעת כל תיק פלילי. נראה היה כי המישטרה אמנם עמדה בכל התחיי־בויותיה למירי.

„רגע," אמרה מירי, „עוד דבר אחד: מה עם רשיון הנהיגה שלי?" הפרק־ליטות הסבירו לה כי דבר זה איננו בסמכותן ואף לא בסמכות המישטרה. על־פי־הדין, יכול מנהל מישרד הרישוי לשלול את רשיונותיהן של כל הבנות שהוכח כי קיבלו אותם בדרך בלתי־חוקית.

המנהל יכול, על פי שיקול דעתו, לזמן אותן למיבחן חוזר.

„אני לא מוכנה לוותר על רשיון הנהיגה שלי, על זה אני בכלל לא מוכנה להתמקח! שילמתי עבורו מספיק, ואני לא מסכימה למיבחן חוזר, אני רוצה שישאירו לי את הרשיון שלי!"

בנוכחותי טילפנה ריקי מהפרקלי־טות לקציץ גרוסמן ושאלה אותו מה בעניין רשיון־הנהיגה שלה. הוא חזר והבטיח לה כי אם תעיד במישפט הוא ימליץ למנהל מישרד־הרישוי להשאיר ברשותה את רשיונה.

מירי היפנתה את פניה לפרקליטה ברוכי ואמרה לה: „אני מסכימה להעיד! אבוא ביום שני כדי להעיד." היא הסבירה כי רשיון־הנהיגה שלה כל־כך חשוב לה, שעבורו היא מוכנה בכל זאת להעיד נגד יוסקה, שהוא כמו אבא שלה.

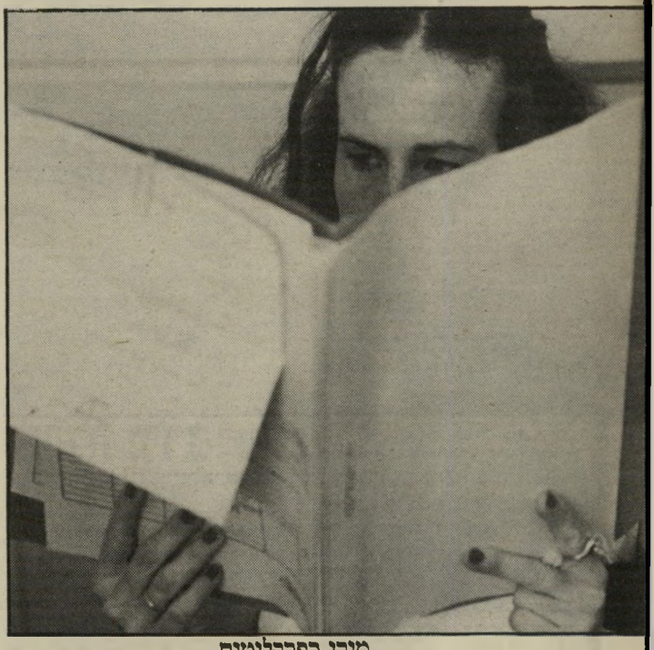
עורכת־הדין ברוכי, שהיתה קצת מבולבלת מהתפניות הפיתאומיות של מירי, החלה מקריאה לה את עדותה במישטרה, כדי להכינה למישפט. כאשר הגיעו לחלק מסויים שבו נזכרת אישיות בכירה, שר־בממשלה, שמירי טוענת כי השתתף באורגיה שערכה עם יוסקה, במלון בהרצליה, שאלתי את מירי אם הסיפור הזה נכון.

„זה איננו רלוונטי למישפט, אבל זה נכון מאוד. יוסקה הביא אותי למלון, הציג אותו לפניי, ואחר כך ערכנו אורגיה."

לשאלה אם יתכן שהיה זה אדם שהציג את עצמו בשם השר, אך היה בעצם מישהו אחר, ענתה מירי כי אולי הדבר יתכן, אבל היא עומדת על דעתה שהיה זה השר עצמו.

כאשר יצאה מירי מבית־המישפט, ברוכה לביתה וילדיה, היא ביקשה ממני רק דבר אחד: „אם את יכולה, תבקשי בכתבה שאולי איזה קיבוץ או מושב יהיה מוכן לקלוט אותי ואת שלושת ילדיי, כדי שאוכל להשתקם ולהתחיל חיים חדשים. במקום שבו אני גרה כל אחד שאני פונה אליו כדי לבקש עבודה מציע לי אורגיות."

אילנה אלון ■

מירי בפרקליטות

„אי־אפשר להכריח מישהו להעסיק אותך!"

חמרורים

רוק בודהיסטי

נחוג ♦ יום־הולדתה ה־45 של כוכבת הרוק **טינה טרנר**, שנולדה בשם אן מיי בולוק, כתם של אינ־דיאנית ויכוהן־דת בפטיסטי שחור, בחוות־כותנה בדרום ארצות־הברית. הקאריירה של טרנר, שתקליטיה נמ־כרים במיליונים, המריאה רק אחר ששמה קץ ל־16 שנות נישואי־אימים, כאשה מוכה, למנצח להקת־הבלוז אייק טרנר, בסופם גם ניסתה להתאבד בבליעת תכולת צנצנת כדורי־שינה. נסיון ממנו עברה הישר לאמונה ה־בודהיסטית.

● ● ●

כלבה צנחנית

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־55 של **מרדכי** („מוטה") **גור**, שר־הבריאות ליליד ירושלים, שגדל ברחובות. גור, הנשוי לבתו של אחד ממייסדי תעשיית־ההילומים בארץ, הוא אב לשני בנים ולשתי בנות ועבר את שלבי־הפיקוד בצה"ל במהירות־הבזק: ממפקד חטיבת גולני בגיל 31, דרך

שר גור

לידה בירושלים, כלבה בקאהיר

פיקוד על בית־ספר לפיקוד ומטה (פו"ם) עד לרמטכ"לות. גור איננו בעל יומרות לראשות־הממשלה בלבד. יומ־רותיו מצויות גם בשטח הסיפרותי, שבו פירסם, בנוסף לסיפרו על כיבוש ירושלים, בפיקודו, ב־1967, גם סיפרי־ילדים כמו עזית, הכלבה הצנחנית ועזית בארמונות קאהיר.

● ● ●

מחוקק־המים

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־55 של **מרדכי וירשובסקי**, ח"כ שינוי יליד גרמניה ועורך־דין במיקצועו. וירשובסקי היה, לפני כניסתו לחיים הפוליטיים, במשך עשר שנים, היועץ המישפטי של עיריית תל־אביב ו־התפרסם עוד קודם לכן כיועץ המישפטי לנציבות המים, תפקיד ש־בתוקפו נקרא לייעץ בנושאי חקיקת־מים לממשלות בראזיל, ניקראגווה, פרו, צ'ילה ואיראן.

● ● ●

מנהל־השופטים

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־70 של השופט **משה נאבט**, מנהל בתי־המישפט, אשר פרש החודש לגימ־לאות, אחר שעמד במשך 17 השנים האחרונות בראש המינהל השיפוטי, המקיף את 262 השופטים (כולל: 50 שופטות) במדינה. לפני כן היה נאבט, יליד אוסטריה, שהחל את הקאריירה המיקצועית שלו כיועץ המישפטי למישרד ראש־הממשלה, במשך 17 שנים גם כן, היועץ המישפטי ל־מערכת־הביטחון.

● ● ●

מהכס לכנסת

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־75 של **בנימין הלוי**, שופט וח"כ לשעבר. הלוי, שהיה ב־1961 בין שופטי ארולף אייכמן, הוא יליד גרמניה שמונה כשופט־שלום (בעת המנדט הבריטי) כבר בגיל 28, והיה מן היום הראשון להקמת המדינה נשיא בית־המישפט המחוזי בירושלים, שממנו עבר, אחר 15 שנות־כהונה, לבית־המישפט ה־עליון, אותו נטש, בסופו של דבר, לטובת הכנסת.

● ● ●

תאומי־המאה

נחוג ♦ באשלנד שבמדינת קנטאקי האמריקאית, יום־הולדתם ה־100 של **ויליאם סמפסטון** ואחותו התאומה, **מרגרט אדמס**. הסיכוי לזוג תאומים לשרוד יחדיו בחיים עד ליום־הולדתם ה־100 הוא אחד ל־700 מיליון.

● ● ●

קורבן־המילחמה

נתגלה ♦ מקום־מחבואו של **וולטר רדר**, 70, פושע־המילחמה ורב־סרן הס"ס האוסטרי, ששיחרורו, החודש, מן הכלא האיטלקי וקבלת־הפנים שערך לו שר־ההגנה האוסטרי, פריד־הלם פרישנשלאגר, עשו כותרות. רדר, שנעלם מעין כל מאז בואו לאוסטריה, נמצא בבית קהילת־המישפחה היחידה שלו בחיים, דודה בת 92, בעלת חווילת־פאר תלת־קומתית בשכונת־יוקרה וינאית. רדר מתקיים ברמת־חיים של מיליונר, בזכות תרומותיהם של 6000 מעריצים (שכמה מהם תיכננו, מתברר עכשיו, לחוטפו מהכלא האיטלקי בשנות ה־70). רדר נהנה גם מן הקיצבה הממשלתית לקורבנות־מילחמה, המשתלמת לחשבון בנק־הדואר שלו מזה 18 שנה, ובה כבר הצטברו מיליון ו־300 אלף שילינגים אוסטריים (60 אלף דולר).

● ● ●

כיסוי מיותר

נפטר ♦ בלוס־אנג'לס, מדלקת־ריאות, בגיל 62, **רודי גרנגרייך**, מעצב־אופנה יליד אוסטריה, שהכניס לאופנה את חצאית המיני, את החולצה השקופה לנשים וב־1964 את בגד־הים לנשים חסר החלק העליון (ליתר דיוק: שחלקו העליון היה מורכב משני פסים צרים שכיסו את פיטמות־השדיים) ואשר יצרו הופסק, מאחר שנמכרו ממנו 5000 יחידות בלבד.

● ●

האח הצעיר

נפטר ♦ בבולטימור, ארצות־הברית, בגיל 85, **מילטון סטובר אייזנהואר**, הצעיר בשיבעת בניו של זוג בני טכסאס, שהמפורסם בהם היה דוויט אייזנהואר, מפקד הפלישה לאירופה בשנת 1944 ונשיא ארצות־הברית בשנות ה־50. מילטון היה רוב שנותיו פקיד־ממשלה (במישרד־החק־לאות ובשיקום צפון־אפריקה, אחרי מילחמת־העולם). לאחר מכן היה, בזה אחר זה, נשיאן של שלוש אוניבר־סיטות, האחרונה בהן אוניברסיטת היוקרה ג'ון הופקינס.

● ● ●

המשביעה הנגסית

נפטרה ♦ בראלאס, משבץ־הלב, בגיל 88, **שרה טיגלמן־יום**, שופטת פדראלית (מחוזית) והאשה היחידה בהיסטוריה האמריקאית שהשביעה אי־פעם נשיא לכניסת כהונתו. היה זה בדאלאס, ב־22 בנובמבר 1963, אחר הירצחו של ג'ון קנדי כשהשופטת הנגסית (גובה: 1.53 מטר) נקראה למטוס הנשיא, חיל־אוויר 1, כדי להשביע בו־במקום את סגנו של קנדי, לינדון ג'ונסון, כנשיאה ה־36 של ארצות־הברית.

יוג התאומות הקשיש ביותר בהיסטוריה היו, כנראה, שתי תושבות סופיה, בירת בולגריה, ווסילקה דרמדזייבה וואסילה יאפורדזייבה, שעוד הספיקו לחוג יחדיו את יום הולדתן ה־104 בשנת 1966, לאחריה נפטרו שתיהן.

(המשך מעמוד 35)

שהיא גם נכדתו הבכירה של מנחם בגין, היא מירב.

בתו השניה של מנחם בגין, חסיה, נישאה למתי מילוא, מנהל בית־חרושת לקרור ואחיו של רוני מילוא, סגן שר־החוץ. לחסיה ומתי נולדו שלושה ילדים, ביניהם איילת בת ה־17, המתחרה השבוע על התואר מלכת־היופי של ישראל.

הבת הצעירה של מנחם ועליזה בגין היא לאה, העובדת כריילת־קרקע בחברת אל־על. לאה לא נישאה עד היום, והיא מחלקת את זמנה בין עבודתה לבין הטיפול באביה, בעיקר מאז מות אמה, עליזה, והסתגרותו של מנחם בגין בביתו.

התערערות המישפחה

בית החולים על־שם שיבא שר־כבת היום מירב בגין. בחדר־טי־פול־נמרץ, כשכולה עטופה בגבס. מסמרים מחברים את עצמותיה השבורות, תחבושות מכסות את פצעיה, ורק העיניים הכחולות והיפות מציצות, אבל אינן מגלות מה מתרחש בנפשה ובמוחה של הנערה הצעירה.

פורסם כאילו השאירה מירב בגין מיכתב־הסבר למעשה הטראגי שלה. אהבה נכזבת היא הסיבה, כך נאמר. היחידי שאינו מאמין לסיפור הזה הוא חברה הקבוע של מירב, מושון אל־גרבלי, חייל יפה־תואר בן 21, הדוחה את הסיפור על אהבה נכזבת מכל וכל. „אין כאן שום אהבה נכזבת," אומר החבר, „לדעתי הסיבה היא אחרת לגמרי. אני מחכה לרגע שבו אשמע מפיה מה היא הסיבה האמיתית למעשה הנורא הזה."

ידיד־מישפחה טען, לעומת זאת, ש־מירב לא ניסתה להתאבד, אלא נפלה מהמירפסת מכיוון שלקתה במכת־שמש. אחרי שבילתה יום קודם בחוף־הים.

גם חבריה של מירב בלישכת רובר־צה"ל אינם מבינים את המעשה. הם לא הרגישו שום דבר חריג בהתנהגותה בזמן האחרון. האם הדפרסיה נפלה עליה בבת אחת? למה בכלל היא גרה בבית סבתה בנתניה, אם־אמה, ולא ב־בית הוריה בירושלים? לאן היא נעלמה לארבעה ימים, שבוע ימים לפני ההתאבדות?

בינתיים יושבים בני מישפחתה ה־קרובה של מירב סמוך לחדרה בבית־החולים ומשגיחים על תנועותיה. אבא ואמא מתחלפים ביניהם במישמרת. בני־מישפחה אחרים באים לביקורים קצרים.

מי שבולט בהיעדרו הוא הסבא, שלא בא לראות את נכדתו, אבל מטלפן פעם ביום כדי לשמוע מה המצב. גם הדודה השניה של מירב, חסיה מילוא, אינה מגיעה לבקר את מירב, כי בימים אלה ברויק היא עסוקה מאוד בתחרות מלכת־היופי, שבה משתתפת בתה, איילת. בשעה שמירב שוכבת במיטתה וסובלת כאבים, מספרת הבת־דודה איילת באיזה פודרה היא נוהגת להשתמש, ואיזה סומק־לחיים אהוב עליה במיוחד.

כדי להיכנס לתחרות הורידה איילת 10 קילו ממישקלה בריאטות־רצח, ובריצה של ארבעה קילומטר ליום, כשהיא מלווה על־ידי החבר שלה, סמי. איילת מילוא צועדת בתחרות מל־כת־היופי כשהיא נושאת את המיספר 1. מארגני התחרות הבינו שבנכדתו של מנחם בגין היא סיפור טוב בקנה־מידה עולמי, ולא חשוב כל־כך כמה היא יפה וכמה היא רזה.

גם בארץ איילת מילוא היא סיפור. היא בת־המישפחה האחת שאינה שומרת כל כך פרט מחייה בסוד, כפי שנוהגים שאר בני־המישפחה, ושאינה מוקפת, בינתיים, שומרים, המבריחים צלמים ועיתונאים, ומוסרים לכלי־התיקשורת הודעות סתמיות כמו „מר בגין מרגיש מצוין," או „מירב בגין יצאה מכלל סכנה."

אמר על כך פסיכולוג נודע, שביקש לדבר בעילום־שם: „דפרסיה אינה עוב־רת בירושה. אך משהתערער הבסיס התחושתי והריגשי של המישפחה, זה משפיע. אילו היתה אשתו של מנחם בגין חיה, לא היה מגיע כך. אף אחד במדינה אינו יכול לקבל את אשר קרה, ובוודאי לא ילדיו ומישפחתו."

שולמית יריב ■

המילחמה של ספן־השלום

ידיד מעוז
אגרוף

שעברה בסביבה, לקחה את קובו לתחנת־המישטרה.

ההמשך היה רגיל. נגבו עדויות מאייבי ומחבריו, וגם מקובו וחבריו. כאשר הסתיימה החקירה הוגש בבית־מישפט השלום בתל אביב כתב־אישום נגד קובו על תקיפתו של דני מעוז ועל כך שאיים עליו ואמר לו: „חכה, עוד אחסל אותך הלילה!"

אצילות נפש

משבה של מסיבת־הבירה היה השבוע בבית־מישפט. השופט, אהרון פרוינד, שמע את עדותו של אייבי נתן: „הוא ניסה לגעת בגופי בזילזול. איש אלים היה מחזיר לו מייד. לידי היה דני מעוז, שהסיר לו את היד ממני. אז התחיל במכות. החזקנו את דני, כי הוא היה יותר חזק. זה נכון שמתוך אצילות־נפש לא הגבתי על דיבורי־הנאשם."

דני מעוז עלה גם הוא על דוכן־העדים וסיפר כי ראה את אייבי נגיש אל הגבר, שצעק לו לשלוח ד"ש לערפאת. „אינני מכיר את האיש הזה, אבל שמעתי שהוא אומר לאייבי, 'הודי מלוכלך', ראיתי שהמתח גובר, ונגשתי כדי להפריד ביניהם. לפתע הונחתה עליי מכת־אגרוף ללא התגרות. אנשים תפסו אותו ואותי, ואז הוא צעק משהו כמו 'חכה, הלילה אני אחסל אותך!' אחר כך הגענו למישטרה."

קובו סיפר כי בכל יום שישי הוא נוהג להיפגש עם חבורת־ידידים בפאב זה, וכי את החבורה שישבה בשולחן הסמוך הכיר רק ממראה עיניים. „בד־רך־כלל אנחנו שותים קצת, מתלוצצים ומשתטים מעט. שמעתי את אייבי שולח ד"ש לאניה, אז הערתי לו: 'שלח ד"ש לערפאת.'"

סניגורו של קובו, אלי כהן, חקר את הנאשם, שהסביר כי כל מעשיו היו בגדר של הגנה עצמית. אחרי שדני מעוז תקף אותו. גם חבריו של קובו תמכו בגירסתו.

השופט יחליט אם היתה זו קטטה של יום שישי או תקיפה ואיומים.

בגלל ד"ש עם שיר ליאסר ערפאת פרצה חיגרה בפאב החל־אביבי, שבה היה מעורב א"יבי נתן

פרקליט כהן
התגרות

חבורה עליזה של גברים ישבה ליד שולחן בפאב תל־אביבי ברחוב הירקון. הם צחקו והתלוצצו, ומפעם לפעם לגמו מכוסות־הבירה שלפניהם.

לפתע ראו כי אייבי נתן, שישב במרכזה של חבורה אחרת, סמוך לשולחנם, מוציא מכשיר־קשר ומשדר לספינתו. הוא ביקש מהשדרן שעל האוניה לשלוח שירים לג'ו שנטי ודני מעוז, שישבו איתו ליד השולחן.

יצחק קובו, שישב בשולחן שהאזין לאייבי, צעק לעברו: „אולי תשלח גם ד"ש עם שיר ליאסר ערפאת?" הדבר קרה זמן קצר אחרי שאייבי חזר מביירות, ודבר פגישתו עם ערפאת התפרסם בעיתונות.

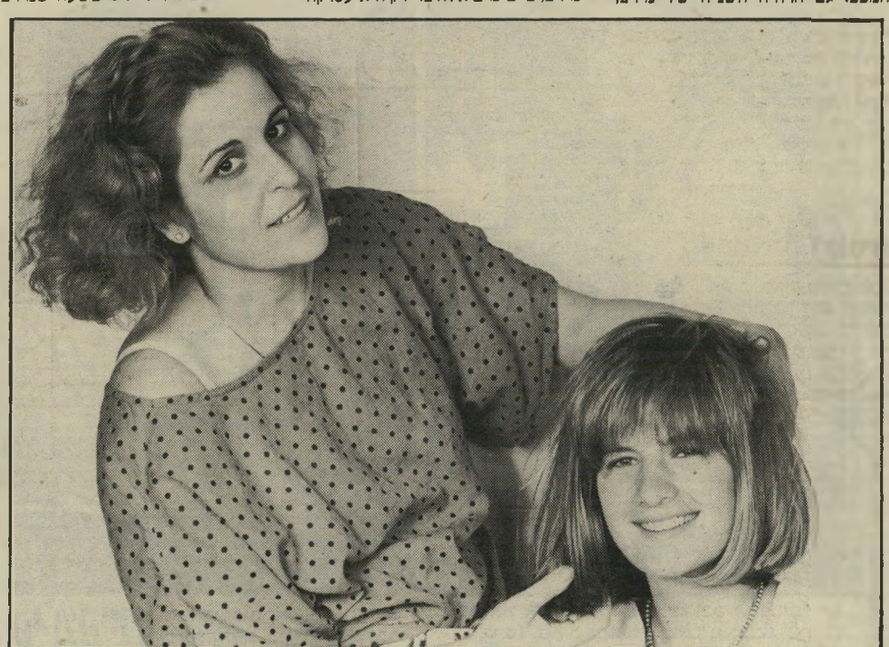
אייבי ראה בצעקה זו התגרות ונסיון להעליבו, אולם חבריו הרגיעו אותו והוא שתק. כאשר קמה חבורתו של קובו ועמדה לצאת מהפאב, יצא גם אייבי, וניגש לקובו.

„למה דיברת אליי כך?" שאל ספן־השלום את קובו.

הרוחות התלהטו בן־רגע, וקובו צעק: „הודי מלוכלך! אני מכיר אתכם, ההודים, כלפי חוץ אתה אדם טוב אבל בפנים אתה מלוכלך!"

ניפנופי־ידיים הביאו למקום את ג'ו שנטי, חברו של אייבי, שניסה להפריד בין השניים. אולם דני מעוז הקדים אותו ותפס את קובו בידיו. „אייבי אמר לי: 'אתה פרימיטיבי אתם ברבארים' וגם אני עניתי לו במלים מעליבות," סיפר קובו בבית־המישפט. „לפתע הרפיע מהצד אדם גבוה וגדול, תפס בידי השמאלית ודחף אותי בחוזקה לצד הכביש. הוא הסתער עליי, ואני באופן אינסטינקטיבי שלחתי מהלומה לעברו. זו היתה תגובה. כי הוא קודם זרק אותי חמישה־שישה מטר!"

עוברים־ושבים הצטופפו ליד הגברים המתקוטטים, ניסו להפריד ביניהם. דם זב מאפו של מעוז, וניידת מג"ב,

איילת מילוא (מימין) מתבוננת לתחרות מלכת־היופי
איזה פודרה ואיזה סומק־לחיים

„דפרסיה אינה עוברת בירושה. אך כאשר מתערער הבסיס הריגשי והתחושתי של המישפחה, זה משפיע!" — קובע פסיכולוג ידוע

הם תפסו את הווילה, התפרקדו על הספות, השתמשו בכף־נעליים מכסף ושיחקו במערכת השח־מת המפוארת

ויה וילה

ישראל גורין הזמר־שחקן, שהתנדב להופיע באותו ערב, הגיע לבדו, ללא בני אמדורסקי, בן־זוגו לצמד הדודאים, השוהה עכשיו בביקור בחו"ל. לפני שנקרא לעלות לבימה, ישב גורין בסלון המפואר של הלואיסים ונעזר בכף־נעליים עשויה כסף.

סם לואיס הניף נר דולק, יחד עם המוזמנים הרבים, שהגיעו למרתון זמר בגן הווילה שלו בהרצליה פיתוח. כרטיס בודד לערב עלה 20,000 שקל, קודש לאיגוד סיסטיק פיברוזיס.

רות דיין ישבה בשורה הראשונה, וגם היא הדליקה נר. "היה לנו בקרוב שגריר אמריקאי חדש," אמר ד"ר נתן דורסט, שבנו חולה במחלה האיומה הזאת. "אבל מי יביא לנו עוד סאלי?"

„אשתי ואני בעצם באנו לכאן, כי שמענו שהבית מתפנה בעוד שבוע," פתח הבדרן **דודו דותן** את מרתון הזמר של איגוד הסיסטיק פיברוזיס, שנערך בבית השגריר האמריקאי. „אשתי אמרה שנסתדר, אם כי נצטרך להצטמצם בהתחלה..."

על הבימה עלו, בזה אחר זה, האמנים שהתנדבולהופיע: צמד הרעים, הזמרת **דורית ראובני**, הזמר **איציק כבר**, שהוא גם רכז־מערכת של ירחון־נשים, המוסיקאי **נחצ"ה היימן** עם האקורדיון והזמרת **אורה זיטנר**, הנראית עכשיו טוב מאי־פעם, אחרי שהסירה ממישקלה 15 קילו, מהם התפטרה במשך שלושה חודשים, כי „החלטתי לא לחכות עד שאהיה ממש גדולה, והתחלתי לאכול פחות ולחשוב מה אני אוכלת."

חפלה ליורמים

שי שטיין, הבעלים של פאב בוננזה בתל־אביב, קורא לקליינטים האשכנזים שלו „יורמים". בחיבה, כמובן. לא מזמן הוא הלך לבלות בפאב ביפו, התלהב מהופעתו של הזמר **ג'קי מקייטן**, והחליט שגם ליורמים שלו, הרגילים יותר לשירי ארץ־ישראל ולמוסיקה קלאסית, מגיע להכיר גם משהו אחר.

מקייטן הנתניתי, אחד מאלופי זמרי־הקאסטות, הופיע כשהוא יושב בכיסא־גלגלים. שרו איתו הד"ר **חיים שוהם**, הידוע כאלוף־המסיבות, אשתו **יעל**, שהיא הדוברת של רשות שמורות־הטבע, איש־העסקים **מוטי רובינ־שטיין**, אחיו של שר־התיקשורת, האלוף **מנחם עינן**, מנהלי חברות, כמה דוגמניות יפות וקצין־מישטרה

החבר'ה מחאו כפיים ורקדו לפי הקצב. בסוף הערב הם שאלו את שי מתי יערוך עוד ערב כזה, והוא אמר שאינו יודע. המוסיקה הזאת היא רועשת מדי, והוא לא רוצה בעיות עם השכנים.

איתמר כהן הזמר שחזר לארץ אחרי היעדרות ממושכת, נח על אחת הספות בבית השגריר. איתמר עוסק עתה בהכנת אריך־נגן חדש – הראשון שלו. למטה: דודו דותן, מנחה־הערב, והזמרת אורה זיטנר שיחקו שח־מת בחדר־עבודתה של סאלי לואיס.

ג'קי מקייטן היה כוכב החאפלה ליורמים, שהתקיימה בשבוע שעבר בפאב בוננזה בתל־אביב. בעל המקום, שי שטיין, התלהב מהופעתו של ג'קי בפאב יפואי, והחליט לשמח את אורחיו, אשכנזים ברובם („יורמים" הוא קורא להם), בערב מיזרחי. החבר'ה נכנסו לאווירה והזמינו מג'קי, נכה ממחלת שיתוק־ילדים שבה לקה בילדותו, את המענטזת. משמאל: אורחת קבועה בפאב.

נעמי רון

„זה יהיה נהדר"

(המשך מעמוד 28)

בלתי־פטריוטי. זה אולי לא נעים בחיי היום יום, אבל בסך־הכל זה יתרון.

תחשבי על זה כמוני. נניח שאת קוראת ספר, או רואה סרט, והקטע הזה מתרחש בקמבודיה — עם מי תזדהי, עם החיילים או עם הבחורה?

● **אבל הקטע הזה לא התרחש בקמבודיה, הוא התרחש כאן!**

לי זה לא משנה. אני רואה את זה כמו בסרט, אני רואה את הקטע ואומרת: יא־אללה, איזו בחורה אמיצה! מאיפה היה לה האומץ?

מה את חושבת, אם המצב היה הפוך לא היתה נמצאת צעירה ישראלית שתעשה את המעשה הזה?

היא היתה פטריוטית. בחורה שאיכפת לה מהמולדת שלה. היא לא היתה שיעית, היא לא הזכירה את אללה אפילו פעם אחת. וזה מה שמפחיד את הישראליים — שהן אפילו לא שיעיות.

● **לא מתחשק לך לגור בארץ אחרת?**

כן.

● **למה את לא עושה את זה?**

לא מצאתי עוד ארץ אחרת, אבל אני רוצה, באופן מאוד־מאוד מופשט, להיות רחוק ממה שקורה כאן. למרות שאני לא רואה את עצמי מנותקת מהאירועים.

■ ■ ■

● **איך מתייחס אלייך הצד הישראלי, השופטים, השוטרים, התביעה?**

הם באים והולכים, ואני עומדת. כמובן תמיד יש עוויינות מראש. אבל היחסים משתנים בהתאם לנסיבות.

● **את נוסעת לשטחים לעיתים מזומנות. אינך פוחדת? הרי לא כתוב לך על המצח שאת לאה צמל.**

פעם נסעתי רק במוניות ערביות. ופהדתי הרבה פחות מאשר בנסיעה במוניות ישראליות. ובקשר לזה שהם לא יודעים שאני לאה צמל: לרוב הם יודעים. אחרי שתי שאלות הם מגלים. ורוב הנהגים ממילא כבר מכירים אותי. אבל לפעמים אני נוסעת באוטו שלי...

● **שיש לו מיספר ישראלי?**

כן, ורועד לי הפופיק. אז אני לוקחת טרמפיסטים ערביים, והם חושבים שאני מתנחלת טובת־לב. ואז אני אומרת לעצמי: ווייש, למה לקחתי אותם? הם עוד יכולים לחשוב טוב על המתנחלים!

● **מה יקרה אם ילדייך יבעטו בך ויתנגדו לכל השקפת־עולמך?**

מה שקורה לאמא שלי: כואב לה, אבל היא מקבלת אותי.

● **ומה יקרה כשהבן שלך יגיע לגיל 18 וירצה להתגייס לצבא?**

כשהיו שואלים אותי את השאלה הזו לפני 10 שנים, נהגתי לענות: עד אז יש לי זמן. אבל כעת, כשאני חושבת על זה, אני לא יודעת. יהיה לי קשה.

● **ועוד ליחידה קרבית?**

יהיה לי עוד יותר קשה.

„לא איכפת לי באיזו מדינה אחיה, ולא איכפת לי אם ראש־הממשלה שלי יהיה יהודי, ערבי או קווקאזי"

תשבצוקן השלם הזה 2489

פתרון תשבצוקן 2487

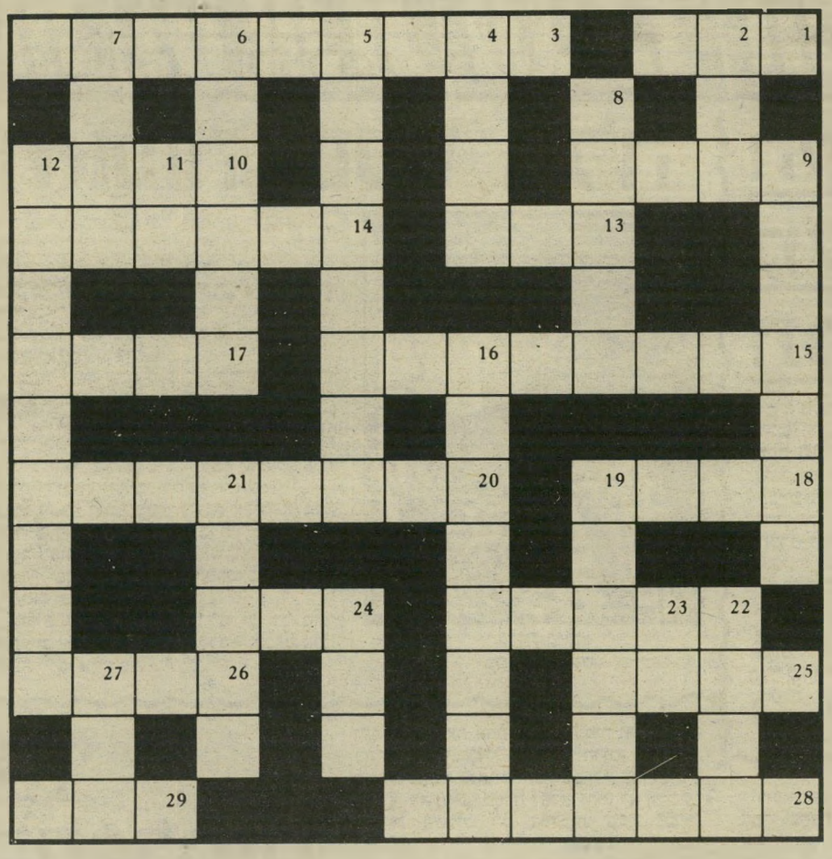
מאת אביגיל ינאי

מאוזן:

1) את נעליו נעל המשורר במהופך (3)
3) „אין לה שום טענה" — זה אנדר־סטייטמנט (4, 5)
9) בלום במלט (4)
10) מתים מזה? בדרך כלל (4)
13) רמז לגורל (3)
14) אשור בכתב להושיב אלוף בחדר צר ועלוב (6)
15) בסכום התרגז נורא (3, 5)
17) כמו לונדון, למשל (4)
18) האדים מהלבנת־הפנים של הליטאי (4)
20) ידיד אשמאי, יקחהו השד (2, 6)
22) עושים אכספרימנטים לפשל במסים (5)
24) אל תגידו בדרום, יש שם קבוץ (3)
25) רצה עוד ועוד אבל כבד־בפה (4)
26) גדול בהודו זה הגנגס (4)
28) ימים של קבוץ גלויות! „... ... עיניך וראי כלם נקבצו באו לך..." (ישעיהו) (3, 4)
29) אח הימים היפים בזעיר (3).

מאונך

2) סתום מול בית־מחסיר (3)
4) אומדן שקט? — להיפך (4)
5) הפתרון נראה קרוב לירושלים (4, 4)
6) מה יצא מהמכות, משה? (3, 3)
7) שקעת עד צואר כאשר קדשת לך אשה (4)
8) קרבנות תמימים למען השלום (5)
9) לא, בהחלט זה לא רע (3, 4)
11) כבש שמן ומפוטם הופך עורו (2)
12) העבודה היא חיינו ונבוש ליבא (2, 7)
16) המשורר מ־1 מאוזן כבר שאל את השאלה בעבר (3, 5)
19) איזה מין עולם מתוק (6)
21) מאבד צורה, אבל הריח נשאר (5)
22) המ"מ לא מצייית לפקודות? מצייית (4)
23) המנגינה מנדנדת כבר מהאמצע (2)
24) מה היה חסר בכסף הישן? (3)
27) כלי אשה הריר יורד (3).

שולה

ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית חזקות באחריות וכן השתלת ריסים

ת"א, המלך גורג 89

טלפונים: 284919 295318

השתלת ציפורניים

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

הצלחה מוכחת

דיאנה

- **קורסים** מקצועיים ברמה גבוהה ל
- ספרות נשים • קוסמטיקה ואפור • פדיקור • מניקור
- אפילציה (הוצאת שיער לצמיתות)
- מכון ליופי וסלון תסרוקות חדישים ל

חסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות ונשעוה.

תעודות למסיימים והכנה לבחינות הסמכה ממשרד העבודה

30 שנות נסיון והישגים בהדרכה מקצועית

3 שנים ברציפות 1984

בנוף בתי ספר לספרות נשים

ת"א, דיזנגוף 190 (יחפת 4)

229388 ,226066

מודעות בטלפון

לכל העתונים בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD

ויזה

ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף

03-227117/8

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

ד"ר **מרדכי זידמן**

הוצאת רשפים

ב"ה

אטיה חיים

מעוניין בנחמדה למטרה רצינית

גובה 160 גיל 28

ת.ד. 7085

מיקוד 42291

נתניה

רחל מרחלת על כל העולם

מאת
שולמית ידיב

האשה שלנו גילה

התסריט היה ידוע. זכיה בתחרות מלכת־היופי, נסיעה לחו"ל, חתונה עם מיליונר, נשיא חברת־הסרטים קולומביה, השתתפות בסרט האיש שלנו פלינט, שלוש בנות. מה שלא היה כתוב בתסריט המקורי היה שהיא תישאר אלמנה צעירה: אבל החיים זה לא סרטים, וזה בדיוק מה שקרה ל**גילה גולן**.

קנתה דירה צנועה בכמה מיליוני דולרים בפארק־אבניו, בניו־יורק, ממש בשכנות ל**ג'ני קרסון** (**המני פאר** האמריקאי) ו**מנחם גולן**.

בלי להודיע לאף אחד בארץ היא תפסה לה איזה ג'יי־אר מטכסאס והתחתנה איתו, באחת החוות הרומות לסאותפורק בדאלאס.

כל זה לא הייתי מספרת לכם אפילו אלמלא היתה כאן הבעיה היהודית. כלומר ברית־מילה בנוסח מסיבות הגן של מיס־אלי, שנערכה לרך היהודי שנולד למיליונר הטכסאסי ולאשתו הישראלית, גילה גולן בת ה־48.

החיים זה לא סרטים. בחיים יש כל הזמן הפתעות. אם מישהו נוסע במיקרה לטכסאס, אולי ימסור ממני איזה מזל טוב בכחול.

גילה גולן
כמו בדאלאס

הקטנים משלמים תמיד

היה נראה כאילו הכל בא על מקומו בשלום. **אולסי** ו**תמי** עברו שוב לגור ביחד, והילד הקטן והיפה **פייר** מצא סוף־סוף בית אוהב, ואמא גבוהה, שהוא קורא לה תמר (תמי).

ביום השישי היתה כל השלישיה הולכת לבית הוריה של תמי, כדי להדליק נרות־שבת, והילד התברג יפה מאוד בתוך אווירה מישפחתית, שכנראה חסרה לו במשך שנים רבות.

אבל הקטנים לא צריכים לעשות שום דבר כדי שהחיים יתקלקלו להם. הגדולים עושים תמיד את העבודה בשבילם. כשאבא של פייר הסתבך קצת בענייני־סמים, פיתאום גם לאמא תמר לא היה כל־כך הרבה זמן בשבילו. מצאו לו מטפלת, העבירו אותו בחזרה לדירה של אבא שלו, וכמה ימים לפני המישפט נראו שניהם, אבא

פייר פרי
בחזרה לסבתא

אולסי והילד פייר, יושבים על החוף באילת, אבל לא נראו בדיוק נופשים בכייף.

בשבוע שעבר, אחרי פסק־הדין, שהעלה דמעות בעיניו של אולסי, לא היתה תמי לידו כדי לנגב לו את העיניים. השבוע אורז אולסי את המיזוודה שלו ושל פייר, ושניהם ביחד נוסעים לאמריקה. לא ברור אם פור־גוד או פור־בד.

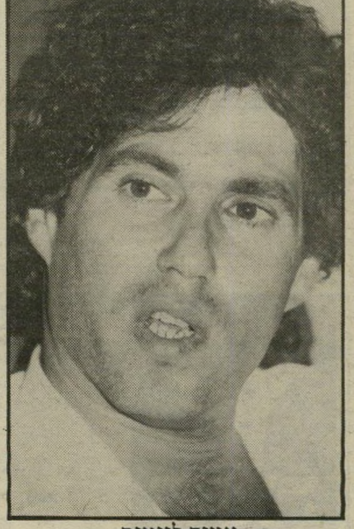
רופאת־השיניים הראשונה עשתה לו, כנראה, טיפול שקצת כאב, וכדי לנוח מהכאב הוא בילה קצת בזרועותיה של אשה נשואה, בתו של אחד האנשים העשירים בארץ, ובמכוניות של החברה של אבא שלה. אבל החור בשן השמאלית המשיך להציק, והגברת העשירה לא ידעה מה עושים בבעיה כזאת. לכן עבר לרופאת־שיניים חדשה בשם **דאיינה**, שהבטיחה לעשות לו סתימה.

מרוב דבש, חורים וסתימות התערערו עסקיו, ובכיסיו נעשו חורים גדולים, מה שקוראים בשפת הממון — פשט את הרגל. אחרי סגירת בית־החולים לכלבים וחתולים, שהוא פתח, מכלבי, נשאר לו הממון זמן כדי ללטף חתולות ממין נקבה, חינם אין כסף. מיאו.

צוף מהפרחים

ועמוס הכיר את אחת הנשים היפות והמוכשרות ביותר בארץ, **טלי עומר**. הרומן ההיסטרי ביניהם נמשך שנתיים וחצי, שבחלק מהן המשיך הפרפר להתעופף מפרח לפרח. והוא לא הלך על כלניות. בשבילו רק שחלבים: **ענת זמיר**, **נאווה חן**, ועוד פרחי־קיר שמצא בקוליסאום, כשהיה בא לשם עם חברתו הצמודה, טלי, שניהלה את המקום. בדרך כלל היה יוצא בשלום מהסיכסוכים עם טלי בעניין זה, כי כוח־השיכנוע שלו, לגבי נשים במיוחד, הוא עצום ורב כחול על פני הארץ. אבל יום אחד כבר שום סיפור לא עזר לו, וטלי עזבה את דירתם המשותפת.

מרוב מציצת הצוף המתוק של הנשים בארץ, התקלקלו לו השיניים לבחור היפה הזה. אחרת אני לא מבינה את שני הרומנים הבאים שלו, עם שתי רופאות־שיניים צעירות, יפות, עשירות, ואחת מהן גם קצת נשואה.

עמוס לויטוב
חלומות בשבי

על מה חושב בחור צעיר ויפה־תואר, נווט בפנטום, שנופל בשבי המצרי ויושב שם במשך שלוש שנים וחצי? בטח אתם חושבים שהוא חושב איך להיחלץ מהשבי, איך לשחד את סוהריו, איך להיטיב את תנאיו, וכולי וכולי. אולי זה נכון במקרים רבים, אבל כנראה לא נכון במיקרה של **עמוס לויטוב**. עמוס פשוט חשב שלוש וחצי שנים איך הוא ישכיב את בנות־ישראל היפהפיות, ברגע שהוא ייצא לחופשי. חשב וחשב וחשב, ובסוף שוחרר וחזר הביתה.

מאז ועד היום הזה הוא מבצע בדקדקנות ובלהט את המשימה שהטיל על עצמו במשך שנות שהותו בשבי, ללא חתיכות.

זה התחיל בחתונה עם צעירה נחמדה, חכמה ומוכשרת, קצינה בצבא־הקבע בשם **קרני**, שאיתה התחתן בשנת 1975, ושממנה נולד לו בנו היחיד (בינתיים). האידיליה נגמרה אחרי זמן קצר, כשלאוזני קרני התחילו להגיע שמועות שבעלה הפרפר מוצץ צוף מכל פרח מזדמן. הקש ששבר את גב קרני היה פירסום שמו של בעלה בקשר למיקרה הטראגי של **רונית סוזיב**, שניסתה להתאבד בגלל אהבה נכזבת, ושנאנסה ממש לפני מותה.

קרני ועמוס נפרדו. לא עברו שעות רבות

ענת זמיר
ממלכה –

נאווה חן
– למלכה

על הגג

הוא הכריז על עצמו כעל מכורר, המחפש בחורות יפות. מי אני שאשבור לו המילה? אם הוא מכורר באמת — אי־אפשר לראות דרך הרדיו, אבל לעומת זאת, חוכמה דווקא כן אפשר לראות. אז יש.

השבוע נפרד **גבי גזית** מחברתו הצמודה מזה שנה, **קומי ברמון**, שהיא מלצרית בפירושקי וגם עוסקת קצת בעיתונות. היא יצאה מדירת־הפנטהאוז שלו בצפון תל־אביב, והשאירה אותו לגור שם לבד.

כבר שבוע שהוא לבד, אבל אני מקווה שהוא ימשיך לקיים את מה שהבטיח בקשר לבחורות

גבי גזית
– השבוע

היפות. מהנסיון אני יודעת שהטעם שלו על רמה. בין חברותיו הצמודות היו **ענת עצמון**, **רונית ארבל** ו**נורית גלרון**.

אתן הרי יודעות מה הטלפון של קול ישראל. אומנם, לפעמים זה קצת תפוס, אבל בשביל גבי גזית, שדרן־צמרת עם דירת־פנטהאוז, כראי לא־מץ ג.ת האצבע.

קומי ברמון
עזבה –

טבעת זהב פשוטה

אומנם הבטחתי לה שלא להזכיר אותה אף פעם בעיתון, אבל כשאני נופלת סוף־סוף על אשה שהיום אני ממש מעריכה ומכבדת, איך אני יכולה להתאפק מלכתוב עליה כמה מילים טובות.

הסיפורשייך ל**גילה לוי**, שנפרדה מ**יוסלה בובמן**, איש־העסקים הגרמני העשיר, לפני כמה שנים, ומאז השכילה לשמור על בדידות מזהירה ולא להיכנע לחיזוריהם של כמה וכמה מחזרים עקשניים, תוצרת כחול־לבן.

מהרומן עם יוסלה יצאה גילה מסודרת מבחינה כספית לכל חייה. אך למרות החשבון בבנק אפשר לראות אותה בבקרים לבושה במיכנסי־ג'ינס וחולצות־טריקו כמו כל בת־ישראל כשרה, והיא ההוכחה החיה לכך שאשה יפה יכולה להתלבש בצניעות ולא לפוצץ עיניים במשך כל היום.

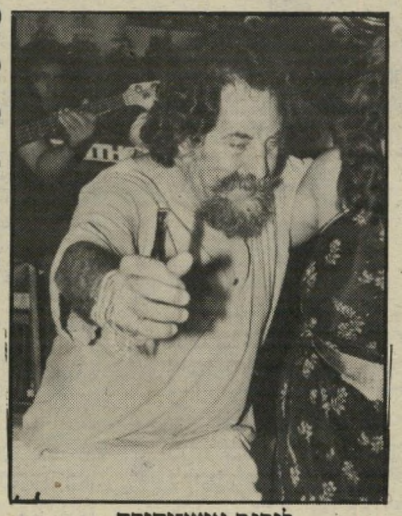
מה הרגישה גילה במשך כל הזמן הזה כלפי יוסלה — אין איש יודע. מה שברור היום הוא שהוא לא שכח אותה, למרות כל המזדנבות הישראליות, שאותן נהגו לספק לו ידידיו במועדון, והמשיך לחשוב עליה.

שמעתי שיוסלה פתח במיתקפה מחודשת להחזרת גילה. בזמנו חשב שיש טובות ממנה, וכנראה הבין סוף־סוף שליידיס כאלה אינן מס־תובבות חופשי ברחובות תל־אביב, שלא לדבר על פרנקפורט וסביבתה.

והנה עצה ממני בחינם, אין כסף. אם הוא באמת רוצה אותך הפעם, גילה, תקחי אותו לביקור בחנות־תכשיטים, ותראי לו איך נראית טבעת־זהב חלקה ופשוטה, בלי יהלומים. אם הוא יגיד כן, תגידי גם את כן.

גילה לוי
אהבה ישנה

לורנס איש־יהודה
בלי הכרה

שיהיה בריא

הנה חתיכה שהיא לגמרי לא רכילות. סתם איחולים חמים להחלמה.

בנו של **לורנס איש־יהודה** (מעצב־אופנה, פסל, תכשיטן, צייד ועוד ידו נטויה) נתקע במכוניתו מול גן צ'רלס קלור. את מי מזעיקים לעזרה אם לא את אבא, שלקח מכונית וטס לחלץ את הבן עם ג'יפו?

תוך כדי תימרוני־החילוץ הגיעה למקום, בנסיעה מהירה, מכונית המרצדס של אחד מהפלייבויס הידועים של תל־אביב, ומחצה את מכוניתו של לורנס ואת לורנס עצמו.

מאז הוא שוכב בבית־החולים הדסה חסר־הכרה. בואו ונחזיק לו אצבעות.

פחות מ־50 שנים

סיגל אפוד
בלי שוקולד

אם אתה רוצה למצוא אשה יפה כלבבך, לך תקנה עשרה אחוז של איזה מיפעל־אופנה. ככה עשה **דויד מושביץ**, וזה הצליח לו למעלה מן המשוער.

יום אחד הוא נכנס לאופנת גליו כדי לקנות לעצמו 10 אחוז. שם, בין השמלות, הוא פגש את **פרחי שטינמץ**, שהיתה שותפתו וחברתו של **רוברט ריכמן**, בעל אופנת גליו.

מושביץ התאהב בשטינמץ. שטינמץ התאהבה במושביץ, והזוג־נישא בחתונת־השוקולד הכי־מתוקה בעיר.

רוברט בן ה־36 לא הספיק להתאבל הרבה זמן על פרחי. הוא הכיר יפהפיה בשם **סיגל אפוד**, סטודנטית באוניברסיטה, בת 21, שאביה הוא מהנדס שבנה את מלון אביה סונסטה. במבט ראשון ראה רוברט שסיגל דומה כשתי טיפות־מים לפרחי, אבל 10 שנים צעירה ממנה וזה, לכל הדיעות, לא עסק רע.

החתונה בקיץ, כי להם אין בעיות־שוקולד, שנמס בחום.

רבקל'ה לא היתה שם

יורם ועירית ליבוביץ
חתן־כלה בל"ג בעומר

בר־כוכבא נפל בשבי בדיוק בל"ג בעומר לפני כמה שנים. כדי שנזכור אותו ואת השבי שלו, החליטו לעשות חתונות בארץ בל"ג בעומר. כל הגיבורים נופלים בשבי, וככה נמשכת מסורת ישראל.

אבל הדת כבר לא מה שהיתה פעם, והנה התחתנו בתל־אביב בל"ג בעומר רק 22 זוגות. 42 אלמוניים ושניים שאפשר לכתוב עליהם כמה מילים.

הזוג הראשון הוא **עירית רזילי ויורם ליבוביץ**. כזכור לכם, אני מסרתי כבר מזמן על תוכניתם להתחתן, ומאז לא היתה להם ברירה והם המשיכו בהכנות שהגיעו לשיאן בערב ל"ג־בעומר, בביתו של **דויד קוליץ**, סוחר הבום־בום מהרצליה־פיתוח, שהיה פעם ביתם של הורי אשתו של קוליץ, מישפחת סוזייב.

הסיפור של יורם ליבוביץ התחיל בחיפה הרחוקה, שם שימש כאיש־ביטוח. יום אחד הוא הכיר בחורה נחמדה, והתחיל לצאת איתה, ואחרי כמה זמן נודע לו במיקרה שלבחורה קוראים **רבק'לה מיכאלי** ושהיא נורא מצחיקה ומפורסמת (כנראה לא בחיפה). רבק'לה ויורם עשו שני ילדים משגעים, התחתנו והתגרשו (לפי הסדר הזה).

מאז אותו רגע שנודע לו שיש בעולם רבקה מיכאלי ויש בוהמה, עברו הרבה מים בירדן והיום יורם ליבוביץ יכול להרצות באוניברסיטה על בוהמה ומה עושים שם ואת מי פוגשים. בין הסקי בבוקר לטניס בערב, מכוניות־הפאר, הפרמיירות, מסעדות־היוקרה, נפלה לו העין על עירית רזילי היפה, גרושתו של **אושיק לוי**.

ארבע שנים נמשך הרומאן ביניהם, כשכל אחד מביא לעסק איזה ילד או שניים מוכנים. בל"ג־בעומר הם החליטו להפסיק את הרומן ביניהם, ולהעביר אותו לפסים של חתונה יהודית בניצוחו של רב תימני (למה בעצם?)

בין המוזמנים היו כל חבריהם המפורסמים, ובכללם **גאולה כהן**, שהתגלתה כקרובת־מישפחה של עירית.

למי ששואל אם רבק'לה מיכאלי ואושיק לוי השתתפו בחתונה, התשובה היא לא. אבל את הנציגים האישיים שלהם הם כן שלחו: **דנה**, בתו של אושיק מצד אחד, ו**מיכאל ויונתן**, ילדיה של רבק'לה מצד שני.

העולם הבא

העורכים אלכס פז ובנצי לופו
גליון מס' 1 (שתיים שלוש נסיון)

נלכדה חוליית מחבלים שניסתה לחדור דרך הים בנתניה

חייל שומר בלבנון על מוסר גבוה (שוכב מימין), טוהר הנשק (שוכב באמצע) ומוראל (שוכב משמאל).

חוליית־מחבלים נלכדה אמש על־ידי ספינת חיל־הים, שהיתה בסיור חופים שיגרתי. חיילי הספינה הבחינו באחד המחבלים ש־החל לטבוע, הם משו אותו במצב חמור והוא הועבר לטיפול נמרץ בבית־חולים. שאר אנשי החוליה, חברי ארגון המחתרת היהודית, הוחזרו בשלום לבלא תל־מונד, שם יכתבו חיבור על הטיול.

סקר „העולם הבא"

בביצוע מכון מסאז' בהנחלת ד"ר אני חולה:

ריב הציבור בעד וע־ דת־החקירה על של־ג ונגד קבלת מסקנותיה.

ספורט

● בגמר גביע־המדינה בכדורסל: אולסי פרי היה יותר HIGH מתמיד!

● ארואסטי: „פעלתי תחת השפעת התה!"

„מאז שאני מזריק לעצמי תה, יש בי אנרגיה בלתי־מנוצלת!" כך הסביר ה־כדורסלן מדוע תקף את לארגי במיש־חק הגמר־סל, ואת החבטות שהפליא בשחקן איטלקי לפני כמה חודשים.

חוסיין יקבל ביפר

ראש־הממשלה בעוד 523 יום הגיב אמש על הודעת חוסיין, מלך ירדן, כי הוא מחכה ל־טלפון מישראל, ואמר כי מלבד חוסיין מח־כים בישראל לטלפון עוד כ־200 אלף אזר־חים, שהיו לפניו בתור, ואל לו לחוסיין להי־דחף. עם זאת יהיה שמיר מוכן לשקול הענקת ביפר אלחוטי לחוסיין, על־מנת שי־היה אפשר לצפצף עליו כל אימת שהאופציה הירדנית תעלה על הקו.

שר־החוץ רק עוד 523 יום, גם שלל בתוקף את הודעת ממשלת־ירדן כי גמרה אומר לצעוד בדרך השלום, והודיע כי ישראל מו־כנה לצעוד רק בדרך פתח־תיקווה או בדרך חיפה.

זה הילד שלנו! — קראה האם בהתרגשות

מישפחת בירכהולץ בגרמניה צפתה בהתרגשות רבה בתחרות האירוויזיון, כאשר לפתע חשה האם ברע. ה־א הביטה במירקע וזיהתה את הזמר יפה־התלתלים שאינו אלא הנס שמידט, תינוקה בן השנה, שנחטף ממנה לפני 33 שנה ושנמסר, כנראה, לאימוץ למישפחה תימנית בישראל.

ארוס מודיע

גם לך מגיע משגל אטומי!

הגיעו מארה"ב מתקני־השהיה (TIMER) גרעיניים!

מתאימים במיוחד לבעלי פליטה מוקדמת.

בשולי הגליון

עצורי המחתרת שוחררו בל"ג בעומר — הנימוק: מחסור במציתים.

■

פשרה בין המימשל האמריקאי לאוצר:

ישראל תאמץ את „10 הנקודות", אבל לא תקים עליהן יישובי־קבע!

■

אריק שרון, שר המו"ת: אילו בגין היה ראש־הממ־שלה ביוני 82, לא היינו מסתבכים בלבנון!

■

ועדת־החקירה בפרשת מותם של המחבלים באו־טובוס לאשקלון, שגולגולו־תיהם רוצצו בחבטות־קתות, קבעה כי זו היתה פעולה לטיהור כיני־מחבלים.

■

עובדי אתא דורשים שי־אפשרו להם להתבצר במלון לרום.

■

קיסר הודיע שהוא מסרב להצטלם עם נערות בביקי־ני. כעת מחפשים דוגמניות־עירום שתסכמנה להצטלם עימו בלי ביקיני.

■

תובנית להלבנת „פ־ת"ם בלטה", המתגבשת ב־אוצר, מבוססת על העיקרון כי כל מי שמחזיק דולארים שחורים, יוכל להביאם ל־סניף־הבנק הקרוב ולמוסרם לפקיד, ללא שאלות, ללא עמלות, ללא מורא וללא תמורה.

■

תרעומת באוניברסיטת יוסטון, שבה מלמד יובל נאמן, על כך שהוא ממשיך לקבל משכורת מלאה, למרות הזמן הרב שהוא מק־דיש למחשבה על תפקידו כח"כ בישראל.

■

פשרה בשטח־אש 9: על־פי המלצת מועצת יו"ש יפתח צה"ל את שטח־האש לכניסה לערבים ויחסוך בכך מטרות־דמות.

קרא „העולם הבא" וצפה בליקוי לבנה – חינם!

במיבצע מיוחד של „העולם הבא", בשיתוף מיטב מדעני המדינה, ותוך שימוש בטכ־נולוגיות מתקדמות שהן פי־תוח ישראלי מקורי, ישוחזר בחודש הבא ליקוי הלבנה. כל מי מקוראינו, שהחמיץ את הצפייה, מוזמן ביום הט"ו לחודש סיוון, בשעת חצות, למיצפה הכוכבים בגבעתיים, ואם אין בידו להגיע, יתכבד ויצפה ממירפסת ביתו. מרגע

רגע־השיא במיפגן העוצמה הטכנולוגית

זה ואילך יתחיל המיבצע ה־טכנולוגי המורכב של שיחזור הליקוי. אט־אט יקטן הירח וילך, עד אשר – מקץ 14 יום ומחצה – בכ"ט לחודש, לא ייראה כלל. זה יהיה רגע השיא במיפגן עוצמת הטכ־נולוגיה הישראלית, ומייד אחריו, אם ירצה השם, יתחיל הירח להתגלות בהדרגה ועל פי חישובי המדענים, יגיע לתפארתו בט"ו לחודש אב.

חברת „בזק" מודיעה

בעקבות תלונות רבות שהגיעו לחברת „בזק" על תקלות בחיוג, הועמד לרשות המתלוננים קו־חירום, שיקבל הודעות על תקלות מסוג זה בלבד. מיספר הקו 111111. למנויים באיזור גוש דן מומלץ לחייג 2 במקום ה־1 השלישי ו־4 במקום ה־1 האחרון. החל מנסיון חמישי ואילך.

ירידה תלולה במיקרי האלימות בבתי־הספר

לאחרונה חלה ירידה תלולה במיספר מעשי־הבריונות בין כותלי בתי־הספר, וזה תודות לעיצומי המורים, המקטינים במידה ניכרת את זמן־השהייה של התלמידים במוס־דות־הלימוד.

עוד סניף של חברה קדישא הוצת!

סניף של חברת המ־צבות, השייכת לחברה־קדישא, הוצת, אחרי שהתברר כי היא בונה מצבות מעל עצמות של יהודים.

מסתמן פתרון לבעיית האבטלה המתגברת!

כל מובטל ומפוטר יהיה רשאי להש־תבץ באחת מוועדות־החקירה שתקום־נה. כל מי שלא ישובץ בסבב הראשון, יובטח לו מקום בוועדות־החקירה שתו־קמנה לחקור את מסקנות הוועדות הראשונות.

האנס מצפון תל־אביב אינו יודע לקרוא, וייתכן שגם לא לכתוב

זאת גילה הפסיכולוג הראשי של מישטרת־ישראל. אחרי שפנייתו לאנס לשלוח אליו (בכתב־יד בלבד ובצירוף שלוש תמונות־פספורט) את קורות־חייו, לצורך בניית קלסתרון פסיכולוגי, לא נענתה עד לרגע זה.

התפריט של אולימפיק לנופש פיקנטי:

סלט יווני

"...יש לו טעם של יין, ריח של ים, הוא עולה מעט ועולה על כולם".
נופש פיקנטי ביוון והאיים.
כאן השעון הרשמי הוא שעון השמש. אין לאן למהר, ויש זמן להכל:
לראות עתיקות, לשוט בין האיים, לתפוס שלווה בכפרים ציוריים,
לטעום משמחת החיים של היוונים, לאט לאט, מכל דבר קצת
— ויש לך "סלט יווני" צבעוני, ריחני ומשביע...

יוון תמיד מקבלת אותך בחיוך, מחכה לך קרוב קרוב
ובמחיר נמוך — כי ביוון כספך שווה יותר.

החלטה נבונה

ליוון טסים עם אולימפיק.

אולימפיק יוצאת ליוון יום יום בשעה 9.50.
אתה נוחת לפנה"צ באתונה, ומשם ממשיך ליעדים נוספים לפי בחירתך.
פנה אל סוכן הנסיעות שלך

OLYMPIC AIRWAYS

THE AIRLINE OF THE 5 CONTINENTS

המחיר 1250 שקלים (כולל מע"מ)
שנה 49
מיספר 2489
כ"ד אייר תשמ"ה, 15.5.1985

העולם הזה

היום בהסתדרות — מחר בכנסת?

ביקור מבוטל:

סוניה גנבה את ההצגה

סוניה פרס